

fuzinar

Leto XXII

Ravne na Koroškem, 15. januarja 1985

Št. 1

Z NAPOROM VSEH DO ZASTAVLJENIH CILJEV

Proizvodni cilji v letu 1985 predvidevajo 6,7-odst. višjo skupno proizvodnjo na ravni delovne organizacije in 3-odst. rast produktivnosti. Za 0,5—1-odst. počasnejšo rast materialnih in drugih poslovnih stroškov od celotnega prihodka bomo dosegli samo z zmanjšanjem izmečka, odpadka, razsipa in loma, z večjo tehnološko disciplino, s skrbnejšim ravnanjem z delovnimi napravami ter s splošno štednjo. Dosti lahko prispevamo tudi z izkoriščanjem predlaganih inovacij, racionalizacij in koristnih predlogov.

Dokončali bomo že začete investicije, na novo pa začeli le tiste, ki bodo odpravile ozka grla in posodobile delo. Opravili bomo tudi najnujnejše zamenjave iztrošenih strojev.

Z našimi cilji težimo k dinarski in devizni likvidnosti. Izvoz narčtujemo v višini 27,1 milijona \$, od tega 21,2 milijona konvertibilnih \$. Ker imamo od njih razpolagalno pravico le do 14,19 milijona \$, bomo morali 15,4 milijona \$ združiti s kupei našega jekla. Izvršitev naših ciljev v letu 1985 bo pač v veliki meri odvisna od zagotovljene oskrbe z materiali tudi iz uvoza.

Vemo, da letošnje gospodarske razmere ne bodo lažje od lanskih. To se kaže v velikih podražitvah energije in surovin in v težavnem pridobivanju naročil doma in na tujem. Tudi odplačevanje tečajnih razlik bo vplivalo na zniževanje dohodka.

Delavski sveti tozgov in delovnih skupnosti so cilje sprejeli. Maršikje so dodali, da jih bomo dosegli le, če bo dovolj energije, reprodmateriala, naročil in delavcev, vzdrževanje pa hitro in dobro. Večina pripomb je bila torej naravnana prav v iskanje rezerv in v ureditev pogojev, da bi cilje lahko izpolnili.

Posebna naloga služb Komerčiale bo v tem, da bodo zagotovile sprotno usklajevanje nabavnih in prodajnih cen, naloga delavcev v proizvodnji in vseh drugih pa v tem, da bomo proizvajali s čim nižjimi stroški v zahtevani kakovosti in v pogodbeno dogovorjenih rokih.

Le z naporom vseh, z dobrim in pravočasno opravljenim delom in s kvaliteto bomo dosegli takšno realizacijo, da bo ostalo dovolj dohodkov za zagotovitev realnih OD.

Iz dela sindikata

Tov. Franjo Miklave, predsednik izvršnega odbora konference sindikata železarne, odgovarja na tri aktualna vprašanja iz dela sindikata.

ČASOVNO ZAPLANIRANE DEJAVNOSTI NISO IZRAZ NEMOČI

»Po planu sindikalnih dejavnosti za leto 1984 ste predvidevali, da bo problemska konferenca o osebnem prispevku in minulem delu v začetku novembra, o vlogi, učinkovitosti in pogojih dela sindikata pa konec novembra. Ni ju bilo, zato ste ju potem načrtovali decembra, a tudi decembra ni prišlo do njune realizacije. Kako to?«

»Pri izvajanju načrtovanih sindikalnih dejavnosti kasnimo, ker smo, prvič, določili prekratke roke za razpravo, računajoč, da smo se sposobni dobro in hitro organizirati, nismo pa upoštevali običajne prakse, ki tega žal ne potrjuje. Vzrok je tudi v tem, ker smo se želeli izredno konkretno pogovarjati, pokazalo pa se je, da še nismo sposobni dovolj vsebinsko razmišljati in se politično lotiti načelnih vprašanj, na katerih bi potem gradili. Toda prav teze o osebnem prispevku in minulem delu, vsaj jaz tako menim, nam ponujajo možnost, da se pogovorimo o osnovnih usmeritvah. Ampak glede na dosežanje izkušnje bi morali upoštevati prakso in mogoče teze obo-

gatiti z variantami, s konkretnimi primeri.

Drugi razlog za prestavljanje akcij je v tem: preveč smo navaženi kasniti, potem pa za to iščemo vse mogoče izgovore. Tu mislim predvsem na osnovne organizacije sindikata, ki niso dovolj učinkovito pristopile k organizaciji razprav. Povedati tudi moram, da smo več pomoči pri organizaciji in izvedbi razprav pričakovali od vodstvenih struktur po tozkih in delovnih skupnostih. Prav tako ne smemo zanemariti dejstva, da so bili ves čas v vseh sredinah precejšnji naporji za doseganje zastavljenih ciljev in za vse sindikalne dejavnosti niti ni bilo časa, posebno decembra, ko

je bilo treba izvesti še letne članške sestanke po osnovnih organizacijah.

Menim, da kljub vsemu temu prestavljenih rokov ne smemo vzeti kot znaka nesposobnosti, ampak le kot dodatno izkušnjo za prihodnje načrtovanje.

NA OBČNIH ZBORIH SO BILE LE SKROMNE RAZPRAVE

»Sindikalni december je predvsem občnozbornski. Večina osnovnih organizacij je že imela svoje letne članške sestanke, kot se občinim zborom prav reče. Kakšne so prve ocene z njih?

(Nadaljevanje na 2. str.)

Zima v železarni

(Nadaljevanje s 1. str.)

»Ker bo letošnji kongres Zveze sindikatov Slovenije nekoliko prej, je bila v letu 1984 težnja, da končamo z občnimi zbori do konca leta. Večini osnovnih organizacij je to uspelo. Zborov smo se udeleževali tudi člani izvršnega odbora konference sindikata, da bi sredine tudi tako spoznavali, ne le po papirju.

Ena prvih ocen z občnih zborov je, da so bile razprave zelo skromne. Zakaj? Ne, da ni problemov, mislim, da je glavni vzrok v tem, ker organiziramo občne zборе izven delovne organizacije in jih združujemo z družabnim večerom. Zato razmišljamo, da bi letos organizirali uradni del v železarni, družabnega pa izven, da bi omogočili več razprave.

Razprave, kolikor jih je bilo, so večinoma opozarjale na padanje standarda. S tem v zvezi so bila izpostavljena nadomestila OD, predvsem bolniška, in pokojnine. Upokojenci se zadnja leta v veliki meri udeležujejo občnih zborov. Ne le oni, tudi delavci so opozarjali na zelo nizke pokojnine, predvsem tistih, ki so se upokojili zadnji dve leti. Menijo, da je treba to vprašanje čimprej rešiti, seveda v republiki, kljub vsem znanim težavam.

Sledile so razprave o delu in rezultatih dela, iz katerih je razvidno, da smo pripravljeni več in bolje delati. V zvezi s tem so bila izpostavljena tudi vprašanja boljše organizacije, iznajdljivosti itd.

V poročila o delu v preteklem letu je veliko sindikalnih sredin vključilo tudi oceno o vlogi, učinkovitosti in pogojih dela sindikata. Govorila so o delu sindikata, o prizadevnosti oz. neprizadevnosti funkcionarjev, precej so opozarjala na pomen delovnih sku-

pin (viden je poziv vsem, da bi se skozi delovne skupine bolje vključevali v delo in samoupravljanje), govorila so o ukrepih, ki jih večina podpira in o zaskrbljenosti za socialno varstvo. V njih je bila tudi izražena zahteva, da se bo za boljše delo sindikata treba povezovati in da bo treba več narediti za boljši pretok informacij v občini, republiki, saj je mnogo vprašanj, ki jih sami v delovni organizaciji ne moremo rešiti. Nekaj malega so na občnih zbore govorili tudi o dohodkovnih odnosih.

PROBLEMSKA KONFERENCA BO PREDVIDOMA FEBRUARJA

»Iz lanskega leta zaostale dejavnosti boste prenesli v prve letošnje mesece. Načrtujete tudi problemsko konferenco. Kakšen je približen rokavnik teh dejavnosti?»

»Problemsko konferenco o osebnem prispevku in minulem delu načrtujemo januarja, za problemsko konferenco o vlogi, učinkovitosti in pogojih dela sindikata pa razmišljamo, da bi jo združili z letno programsko konferenco, ki bo februarja.

Pred izvedbo vseh teh akcij imamo še precej nalog. Za konferenco o vlogi, učinkovitosti in pogojih dela sindikata smo približno tristo delavcem v železarni poslali anketo, ki jo moramo sedaj analizirati. Ko bodo razprave gotove, pa moramo prav tako narediti analizo razprav o osebnem prispevku in minulem delu. Zavedamo se, da ne smemo, zato ker kasnimo, razprav organizirati le zaradi razprav, če hočemo dobro problemsko konferenco.

H. Merkač

Naše delo v novembru

V novembru smo dosegli predvideni plan skupne proizvodnje 110,2 odst., v kumulativni 97,8 odst. Odprema je bila dosežena 99,7 odst., v kumulativni 92,0 odst. Predvideni plan je bil presežen pri fakturirani realizaciji 33,8 odst., v kumulativni 99,3 odst. Izvoz smo v dolarski vrednosti dosegli 88,7 odst., v kumulativni 77,1 odst., pri dinarjih 111,5 odst., v kumulativni 76,5 odst. Vrednostna prodaja na domačem trgu je bila dosežena 140,8 odst., v kumulativni 106,5 odst.

SKUPNA PROIZVODNJA

Visoko proizvodnjo s prekoračitvijo plana za 16,1 odst. so v Jeklarni dosegli z maksimalno izkoriščenostjo razpoložljivih kapacitet in z organiziranim delom na 1. in 30. november.

Tako dobri rezultati vsekakor kažejo na zelo ugodne pogoje dela, vendar pa so bile v tozdu velike težave s pravočasno dobavo raznovrstnih materialov. Tako zaradi pomanjkanja Fe-legur niso mogli izpolniti predvidenega in

naročenega programa. Sploh pa niso zadovoljni z doseženo kvaliteto. Kampanjska dobava ognje-vzdržnih materialov povzroča ne-normalno velike specifične porabe. Tako so v času pomanjkanja sinterdolomita preveč obremenjevali osnovno oblogo. Podobno je pri drugih materialih. Pri takšnem stanju pa vsekakor ni mogoče ekonomično obratovati.

Velika ovira za doseganje plana v Jeklarni je zelo zahteven asortiment. Ta terja močno povečanje kapacitet na termični obdelavi, ki pa jih ni. Prav tako tudi izredno komplicirane konstrukcije ulitkov zahtevajo čedalje več vložnega dela in materiala na enoto proizvoda. V tozdu so še vedno problem nizke prodajne cene pri izvozu in namenski proizvodnji. Ker je delež teh dveh asortimentov velik, odločilno vpliva na nizke celotni prihodek, ki raste zaradi tega počasneje kot proizvodnja sama.

Programi valjanja so tokrat tekle kontinuirano, saj so bile tako zaloge ingotov in gredic zadovoljive. Pri gredicah je bil predvideni plan presežen za 14,7 odst., pri srednjih profilih 4,7 odst., le

Izza stružnice

pri lahkini je zaostal za 0,5 odst. Težave v tozdu Valjarna so predvsem v pogostih mehanskih okvarah, ki resno ogrožajo koristni čas za valjanje na obeh progah.

Novembra v Kovačnici niso dosegli predvidenega plana proizvodnje, zaostanek 3,2 odst. Načrtovanega je bilo sicer nekaj več, predvsem orodnih in visoko legiranih jekel, vendar prekomeren izmeček precej kvari sicer dokaj dobro delo. Skratka, pri asortimentu, ki je na programu sedaj, skoraj ni mogoče doseči predvidenega količinskega plana. Dobave ingotov iz Jeklarne so potekale dokaj zadovoljivo, s tem da so ingoti zelo slabo čiščeni, kar povzroča v tozdu še dodatne težave.

V Jeklovleku so izdelali za 96,0 odst. predvidenega plana. Pri tem je odpadlo na vlečeno jeklo 86,5 odst., brušeno jeklo 140,4 odst., luščeno jeklo 94,5 odst. in vlečeno žico 34,2 odst. Ob sorazmerno slabem vložnem materialu je tega še primanjkovalo, kar je prišlo najbolj do izraza pri vlečenem jeklu.

Predvideni plan proizvodnje v mehanskih tozduh so dosegli le Orodjarna, TRO in Armature. Vse druge tozde pa so pestile najraz-

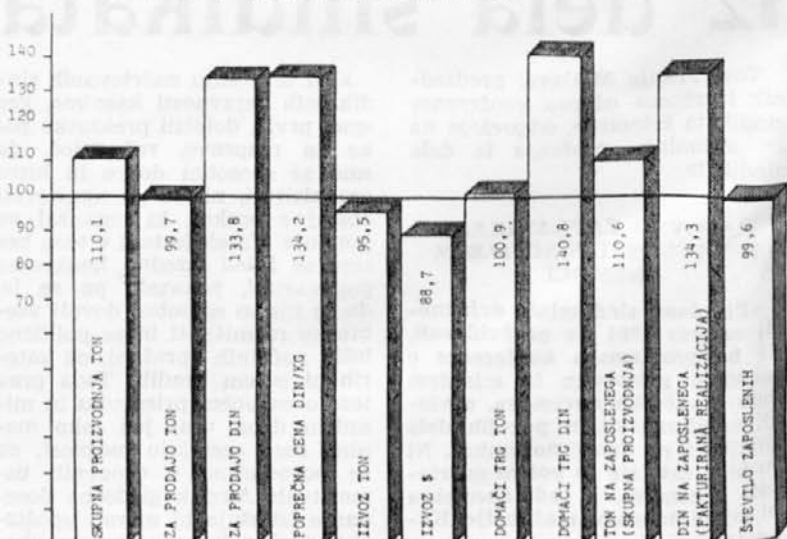
OSKRBA Z ENERGIJO

Tudi v novembru je bila dobava primarnih energetskih medijev dobra. Glede na to ter normalno obratovanje energetskih naprav so bili vsi porabniki normalno oskrbljeni tako s primarno kot sekundarno energijo.

V novembru je bila poraba goriv in energije na pragu železarne (brez prodaje):

— elektro energija	22.134.331 kWh
— zemeljski plin	5.113.561 Sm ³
— butan propan	73.808 kg
— mazut	816.990 kg
— koks	16.840 kg
— karbid	16.300 kg
— acetilen	342 mn ²
— hladilna voda	1.369.950 m ³
— dušik	22.950 mn ²
— argon	1.920 mn ²

DOSEGANJE PLANSKIH OBVEZNOSTI V NOVEMBRU 1984

TOZD	ODSTOTEK DOSEGANJA NAČRTOVANE PROIZVODNJE											
	SKUPNA PROIZVODNJA TON		ODPREMA TON		FAKTURIRANA REALIZACIJA DIN		IZVOZ \$		IZVOZ DIN		DOMAČI TRG DIN	
	nov.	kumul.	nov.	kumul.	nov.	kumul.	nov.	kumul.	nov.	kumul.	nov.	kumul.
JEKLIARNA	116,1	100,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JEKLOLIVARNA	97,4	92,4	121,6	96,7	173,6	103,1	98,3	93,2	115,1	85,5	186,4	107,0
VALJARNA	110,4	96,6	103,7	89,9	135,4	93,5	98,2	94,2	115,8	88,4	140,9	94,9
KOVAČNICA	96,8	97,5	89,4	105,2	139,7	123,3	49,6	89,9	60,2	82,6	158,3	132,9
JEKLOVLEK	96,0	85,8	88,0	85,6	114,4	91,8	70,5	84,4	83,3	80,4	121,3	94,3
ORODJARNA	186,6	103,2	155,6	103,9	188,5	111,8	9,4	101,9	15,3	100,7	248,6	115,4
STROJI IN DELI	92,8	85,9	90,1	85,2	119,8	93,0	78,9	55,1	120,4	62,6	119,5	107,7
- NOŽI, BRZOREZ. OROD.	84,8	78,7	100,3	77,5	134,9	81,9	81,1	57,2	106,8	60,3	165,7	105,3
- GREDICE	8,6	86,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
INDUSTRIJSKI NOŽI	54,7	81,8	103,9	79,6	137,1	83,4	81,1	57,2	106,8	60,3	169,0	107,7
PNEVMATIČNI STROJI	80,0	97,4	74,3	95,3	102,6	104,8	56,0	23,8	66,8	25,3	104,2	108,3
VZMETARNA	83,8	96,3	85,2	96,3	128,0	110,0	19,2	38,2	22,6	34,6	161,6	134,0
T R O	117,2	103,0	92,8	101,7	101,5	109,0	148,1	93,0	170,8	89,9	77,3	115,6
KOVINARSTVO	50,4	67,4	51,9	69,1	73,8	92,1	174,0	38,4	228,5	44,4	66,4	94,4
ARMATURE	143,9	82,9	152,7	82,8	131,3	96,4	161,5	81,1	186,5	82,8	58,4	114,3
BRATSTVO VARVARIN	56,5	58,4	93,5	47,0	107,5	65,2	209,7	19,0	246,1	22,4	91,8	70,1
KALILNICA	-	-	-	-	128,4	186,3	-	-	-	-	128,4	186,3
STORITVE DRUGIH TOZD, DS	-	-	-	-	190,0	96,3	-	-	-	-	189,6	96,2
DELOVNA ORGANIZACIJA	110,2	97,8	99,7	92,0	133,8	99,3	88,7	77,1	111,5	76,5	140,8	106,5

ličnejše težave. Tako Stroje in dele neugoden asortiment valjev, Pnevmatične stroje splošno pomanjkanje vložka, veliko zastojev pa je bilo tudi zaradi termične obdelave in vzdrževanja strojev. V Kovinarstvu je prišlo do večjega izpada proizvodnje zaradi okvar na rezkalnih strojih. Nekaterim tozdom, predvsem Vzmetarni, pa primanjkuje narročil.

PRODAJA NA DOMAČEM TRGU

Predvideni plan prodaje na domačem trgu so dosegli oziroma presegli tozdi Jeklolivarna 27,7 odst., Valjarna 1,7 odst., Kovačnica 1,4 odst., Orodjarna 77,7 odst. in Ind. noži 11,0 odst. Tozde pestijo najrazličnejše težave. Tako primanjkuje Jeklolivarni naročil za minilivarno, Valjarna zaostaja pri namenski proizvodnji. Kovačnici primanjkuje naročil za kovaški stroj, Jeklovleku vložka za

IZKORISTEK DELOVNEGA ČASA

V novembru je znašal izkoristek delovnega časa 74,07 odst., odsotnosti 25,93 odst. Odsotnosti so bile razdeljene takole:

- letni dopust 5,43 %
- izredno plačani dopust 0,40 %
- službena potovanja 0,33 %
- prazniki 11,85 %
- bolezni 6,95 %
- druge plačane odsotnosti 0,88 %
- neplačane odsotnosti 0,99 %
- ure v podaljšanem delovnem času 2,82 %

vlečeno in luščeno jeklo. Stroj in deli kljub velikim naporom ne uspevajo s prodajo stiskalnic in strojev za predelavo. Industrijski noži zaostajajo za predvidenim planom pri nožih za pločevino in furnir. Pnevmatične stroje pestijo visoke cene, ki denarno onemogočajo trgovske organizacije, da bi kupile celotne količine blaga iz proizvodnega programa, prodaja teh proizvodov pa gre v večini prek posrednikov. V TRO imajo težave z velikimi zaostanki, medtem ko Armature svojega plana niso dosegle zaradi povečanega izvoza. Z vložkom pa sta bili dobro oskrbljeni Vzmetarna in Orodjarna.

NABAVA

Zaloge starega železa so se v novembru precej zmanjšale. Težave pa so bile tudi z redno dobavo Fe legur, tako da smo jih pogosto reševali s sprotimi intervencijami tudi iz TD Ruše. Problematična je bila oskrba s karburitom, saj zahtevanih količin nikakor ne uspemo nabaviti. Primanjkovalo je tudi orodja, predvsem spiralnih svetrov in nekaterih vrst strugarskih nožev za obdelavo jermenic. Prav tako še vedno primanjkuje gumijastih izdelkov in izdelkov iz barvnih kovin, težave pa so tudi pri na-

Popravilo

bavi kvalitetnega lesa za embalažo in drugo dejavnost. Od ostalih pomožnih materialov še vedno primanjkuje nekaterih kritičnih električnih materialov, kot so lak žica in kabli.

IZVOZ

V novembru smo dosegli količinski izvoz 95,5 odst., kumulativno 97,5 odst. Pri tem je bila dolarska vrednost dosežena 88,7 odst., v kumulativi 77,1 odst. Dokaj ugodna realizacija izvoza v novembru je rezultat prizadevanj vseh tozdv izvoznikov, ki so se trudili, da so svoje obveznosti izpolnili, pri tem pa tudi upoštevali dekadno dinamiko dobav v špedicijo, kar je bistveno pripomoglo k hitrejši in večji odpremi. V novembru smo pričeli tudi z intenzivnim zaključevanjem naročil za leto 1985.

UVOZ

V novembru so končno stekle dobave grafitnih elektrod po kreditu STEEG, tako da je oskrba s tem materialom letos in v prvih dveh mesecih prihodnjega leta zagotovljena. Konec meseca je prispela tudi ladja s kitajskim jedavcem, katerega zaloge bodo zadostovale za 4—5 mesecev. Slabše je stanje pri Fe-legurah, saj so zaloge pod kritično mejo, sredstva za pokrivanje nakupov pa iščemo sproti bodisi iz združenja s kupci, združenja SSNO ali s terminskim nakupom deviz. Se slabše je bilo stanje pri materialih razreda C, saj smo realizirali le nabavo manjše vrednosti (nekaj ležajev, orodja, rezervnih delov), nerealizirani zahtevki pa se kopičijo iz meseca v mesec.

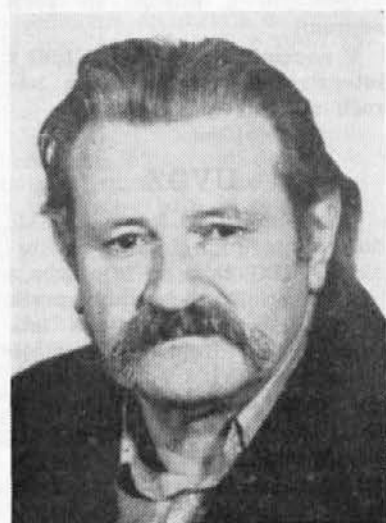
BESEDA TOZDOV:

O LETOŠNJIH NALOGAH

Z AVTOKONTRLO DO VEČJE KAKOVOSTI

Mitja Šipek, ravnatelj tozda
Kontrola kakovosti:

»Že nekaj mesecev dosegamo v železarni zelo dobre poslovne rezultate, ki so plod velike tonaže, ne pa tudi kvalitete. Zato je treba razmišljati, kaj narediti, da bi tudi kvaliteto čim bolj racionalno zagotovili. Kontrola, taka kot je, ima odločilen vpliv predvsem na koncu, vmes pa so medfazne kontrole, ki pa so največkrat podrejene interesom tozdo. So pod

Mitja Šipek

vplivom proizvodnje in ne zlo-namerno tolerirajo marsikaj, kar ni čisto po predpisih kupcev, v dobri veri, da to ne bo škodovalo uporabnosti materiala in da se manjše napake nikoli ne bodo pokazale. Taka politika je zelo kratkovidna, dá le trenutni pozitivni učinek, lahko pa povzroči usodne dolgoročne posledice, predvsem na tujem tržišču.

Dobro ime neke firme se ustvarja predvsem s tem, da smo kritični do sebe, do kvalitete, ki jo mi vidimo znotraj proizvodnega procesa, ne pa kupec.

Da bi to dosegli, moramo najprej razmisliti — akcije se bomo takoj lotili — kako delavca aktivno vključiti v nadzor kvalitete, saj zaenkrat vidi samo normo in niti ne reagira, četudi opazi napako, češ to ni moja stvar. Gre za tisto, kar smo skušali uvesti že pred dvajsetimi leti — avtokontrolo, ki je gotovo najbolj racionalen način kontrole. Če funkcionira, se lahko število ljudi t. i. superkontrole bistveno skrči. Toda zaživetje more le, če je sistem nagrajevanja stimulativen. To pomeni, da mora biti delavec, ki dobro opravi avtokontrolo, bolj nagrajen od tistega, ki mu take kontrole nismo zaupali; tisti, ki zaupanja ne upraviči, pa mora biti primerno kaznovan, ker odda slab izdelek. Pomembna pri tem je še izbira delavcev v avtokontroli (tisti, ki bi lahko sam sebe kontroliral, mora biti strokovno usposobljen) in treba je bistveno boljše organizirati medsebojne dobave: vložni material mora biti prav tako skrbno kon-

troliran, da se potem pri predelavi ne pojavljajo masovne napake, da avtokontrolorja ne zaposli bolj prebiranje kot delo. Avtokontrolo je možno v železarni vpeljati že letos, ne sicer v vseh tozdi, ampak predvsem v predelovalnih obratih. Zdaj mora služba za organizacijo dela razmisliti, kako to izvesti, kakšni morajo biti kadri za to, služba za sistem OD pa mora predvideti, kako nagravati ljudi, da bodo zanj za-interesirani. Ko bo uvedena avtokontrola, bo ostala le superkontrola. Ker ta ne more pregledovati vsakega izdelka, ampak le vzorce, morajo biti prejšnje kontrole zanesljive. Če smo se prevarali, so lahko posledice neugodne.

Najbrž ni pretirano, če rečem, da bi lahko delavci, vključeni v avtokontrolo, zaslužili do 20 % več, ki bi jih železarna prištedila pri manjšem obsegu končne kontrole in z zanesljivostjo kvalitete.

Druga pomembna stvar je vključevanje medfazne kontrole, ki je v okviru tozdo. Njen smisel je v tem, da izdelovalec sam

spremlja svoj izdelek po kvaliteti. Pri tej kontroli sta dve možnosti (v metalurških tozdi ne): kjer bi zaživila avtokontrola, bi medfazna odpadla, so pa tudi predlogi, da bi se medfazna kontrola združila s končno. O tem je treba razmisliti. Na eni strani bi se marsikje podvajanje kontrole preprečilo in bi tako prištedili na fondu ljudi, na drugi pa je to lahko negativno. Tozdo lahko meni, da je kvaliteta le stvar kontrole, ne pa njega samega. To seveda ni naš cilj, saj proizvajalec ne želimo razbremeniti vseh odgovornosti pri kontroli. Pri medfazni kontroli je veliko vprašanje, kakšno je stališče vodstva tozda. Ravnatelj bi moral slej ali prej spoznati, da jih tone brez kvalitete ne bodo rešile.

Letos bi se tako morala v železarni uveljaviti predvsem avtokontrola, spremeniti pa bi se morala tudi funkcija medfazne kontrole. Toda vse skupaj ne bo delovalo, če ne bomo sodelovali vsi. Prav malomaren odnos do tehnološke discipline je namreč največja težava v naši proizvodnji. Zato je akcija poslovnega odbora, da bi se izboljšala tehnološka disciplina, prvi korak za vse nadaljnje akcije.

IZKORISTITI NALOŽBE ZA NOVE PROIZVODE

Dr. Ferdo Grešovnik, vodja
službe metalurških raziskav v
tozdu RPT:

»V letu 1985 ni pričakovati večjih investicij na področju metalurške proizvodnje, pač pa se bodo pokazali učinki investiranja v prejšnjih letih.

Ferdo Grešovnik

Tako bo v Jeklarni investicija v ponovno metalurgijo gotovo dala rezultate po kvaliteti in količini izdelanih jekel. Ker pa ta metalurgija draži proizvodne stroške, moramo za ekonomično proizvodnjo zagotoviti primerno naložbo. Posebej je tu pomembna vsakokratna odločitev glede tehnološkega postopka. Ker je pri nekaterih jeklih že vnaprej znano, da izdelava po ponovni tehnologiji ni ekonomična, bodo še potrebne raziskave o nadaljnjih postopkih predelave jekel, izdelanih po tej tehnologiji. V raziskovalni nalogi že primerjamo kvaliteto jekla, izdelanega po vakuumskem postopku in v elektro-obločni peči.

Večje možnosti za boljše kvaliteto jekla je prinesla tudi tehnologija vakuumске oksidacije, ki omogoča izdelavo jekel z zelo nizko vsebnostjo ogljika. To je še posebej pomembno za korozijsko obstojna jekla. Naložba za taka jekla seveda niso v velikih količinah, toda njihove izpolnitve pomenijo dober splošni renome železarne. Letošnja naša naloga v zvezi s tem je iskati tržišča in vpeljati končne izdelke, za katere je nujen tak material (npr. armature za nizke temperature). O tem je že prijavljena raziskovalna naloga. Drugo področje uporabe tega jekla je medicina (za instrumente, nadomestke kosti in notranje opore). Za sodelovanje se dogovarjamo s tovarno igel iz Kobarida.

Ker se je v EPŽ obratu lani kazalo pomanjkanje naročil, je

naša usmeritev za leto 1985 njihovo iskanje. Kako jih najti, je vprašanje, ker so jekla, izdelana po EPŽ postopku, zaradi velike potrošnje električne energije zelo draga. Postopek je ekonomsko upravičen samo za dražja visoko legirana jekla, nujen pa, če je pri izdelavi odkovkov iz klasično litih ingotov dosežena premajhna stopnja predelave in s tem neprimerna zrnatost. Drugo možnost uporabe jekel, izdelanih po EPŽ tehnologiji, pa vidimo v izdelkih, ki jih sploh ne bi plastično predelovali, kot so večji valji in orodja iz brzoreznih jekel. Na tem področju smo na začetku poti, menimo pa, da je tu perspektiva. Intenzivno iščemo tudi možnosti uslužnostnega pretaljevanja jeklenih in drugih zlitin za tuje naročnike. Dogovarjamo se že s firmo UNA iz ZRN in upamo, da bo letos prišlo do realizacije.

V zvezi z Jeklarno so naša usmeritev tudi neželene zlitine. Izdelali smo že kladiwa za naš kovaški stroj, radi pa bi jih izdelovali še za druge tuje in domače kupce. Drugo področje neželene zlitin so materiali za grelne žice. V prihodnje želimo izdelovati več zlitin na osnovi niklja, s skupnim imenom NIMONIC, za katere imamo že konkretna naročila z domačega tržišča. Za to področje bodo potrebne še obsežne raziskave, v katere bo vključen tudi Metalurški inštitut iz Ljubljane. Nekaj izkušenj z vlečenjem teh zlitin že imamo, začetniki pa smo pri izdelavi in vroči plastični predelavi teh materialov.

Tudi za druge metalurške tozde imamo usmeritve. Kovati bo treba izdelke z zahtevnejšo obliko in iz vrednejših materialov (na stiskalnicah); na drugih agregatih v Kovačnici pa bo treba izboljšati opremo za kontrolirano ohlajanje po kovanju.

Za našo železarno je pomembno, da nekatera visoko legirana jekla plastično predelujemo kombinirano na kovaškem stroju in v Valjarni na srednji in lahki progi. V prihodnje jih bomo še v večji meri.

V Jeklovleku načrtujemo, da bi že letos začeli izdelovati tudi druge profile, recimo šesterkotne, ki jih nujno potrebujemo v tozdi mehanске predelave.

V Jeklolivarni se bodo že letos z dograditvijo livarne težkih ulitkov pokazale nove možnosti izdelave ulitkov. Dovolj jekla za njo bo omogočila uporaba ponovne tehnologije.

V KORAK Z ZAHTEVAMI ČASA

Dr. Tone Pratnekar, vodja službe za razvoj mehanске tehnologije v RPT:

»V 2. polletju 1984 sta se v našem tozdu izkristalizirali dve generalni usmeritvi. Prva je ta, da se bomo pri razvoju mehanškega področja lotevali samo izvozno usmerjenih razvojnih nalog, ker menimo, da lahko prodrejo na domača in tuja tržišča le izdelki visoke tehnologije. Druga generalna usmeritev je, da moramo prav zaradi doseganja visokih kvaliteten razviti proizvodov obvezno začeti izdelke testirati oz. pridobiti zanje domače in mednarodne ateste. Zato nameravamo v Železarni Ravne že letos organizirati pilotno tovarno ali prototipno delavnico, predvidoma

v sedanjem carinskem skladišču. Če bosta ti dve usmeritvi sprejeti, potem načrtujemo za leto 1985 po posameznih tozdi več razvojnih projektov.

Pri Strojih in delih moramo uresničiti tri generalne usmeritve: razvoj in proizvodnja robotiziranih delovnih mest za metalurške procese, kot je čiščenje ulitkov (naloga se je že začela lani), gradnja avtomatiziranih kovaških celic (tu je velika možnost uveljavitve naše stroje-gradnje, ker so kovačnice v Jugoslaviji in zunaj še pretežno nemehanizirane) in razvoj deformacijskih strojev za predelavo pločevin (pri tem moramo razviti večstopenjske računalniško krmiljene stiskalnice). Na področju

individualne proizvodnje v Strojnih in delih je generalna usmeritev proizvodnja delov iz trdih litin.

V tozdu Armature je za leto 1985 glavna usmeritev osvajanje in proizvodnja plinskih armatur — poleg že obstoječega programa in velikih zasunov ter armatur za zelo nizke temperature.

Tone Pratnekar

V Bratstvu so se že lani začele akcije za izvoz pil. S povečanimi aktivnostmi tozda RPT in kadra v Bratstvu se je dvignila kvaliteta izdelkov, in so lahko začeli z izvozom, predvsem orodjarskih in farmarskih pil.

V tozdu Orodjarna želimo v letu 1985 kompletirati proizvodnjo orodnih plošč še z veznimi elementi. S tem se odpira poleg domačega trga še zahodni.

Kljub nekaterim željam po postopni ukinitvi Vzmetarne, ki je materialno in energijsko zelo intenzivna, in kot taka perspektivno za Ravne neinteresantna, se ponovno odpirajo možnosti izvoza vzmeti. Zato tudi za Vzmetarno v letu 1985 načrtujemo osvajanje novih proizvodov in mehanizacij nekaterih operacij.

Ceprav je proizvodni program tozda TRO že danes v veliki meri izvozno usmerjen, želimo v letu 1985 še avtomatizirati proizvodnjo trdokovinskih žag. Zato bomo uvedli laser in druge postopke avtomatizacije.

V Kovinarstvu se je že lani začela osvajati nova proizvodnja nožev za poljedelstvo, plošč za opekarne in strojev za rezanje kovin. V letu 1985 je naloga tehnološko optimirati te proizvode, ki imajo perspektivo.

V tozdu Industrijski noži hitro narašča spekter novih proizvodov tako za domače kot za tuje tržišče, zato bo treba nekatere proizvodne programe dislocirati ali prostorsko povečati tozdu. V letu 1985 nameravamo dislocirati proizvodnjo compound gredic (razgovori tečejo z Instalaterjem Prevalje in Monterjem Dravograd) ter dislocirati in modernizirati proizvodnjo segmentov in segmentnih žag.

Za tozdu Pnevmatični stroji bo sta letos osvojena in izdelana dva tipa hidravličnih kladiv: razbijalno in hidravlično vrtalno. Razvit bo tudi nov vrtalni voz, na katerem se bodo lahko uporabljala hidravlična ali pnevmatična kladiva.

Realizacija vseh teh nalog bo v naši železnari uresničljiva le, če bodo na voljo ustrezna sredstva za financiranje razvoja novih tehnologij in tipov in če bo zagotovljen strokovni kader za posamezna področja. Sedanja pri-

pravljenost vseh subjektov v železnari kaže, da se daje področju razvoja mehanske predelave večji poudarek, kot je bilo to do sedaj, zato upamo, da bomo ob ustrezni notranji organiziranosti v tozdu RPT mogli uresničiti zastavljene cilje. V ta namen smo že začeli uvajati moderni sistem CAAP — računalniško podprto projektiranje proizvodov. Lani

smo tudi že začeli uvajati računalnik za risanje načrtov in binarni sistem klasificiranja obdelovancev po metodi skupinske tehnologije, s čimer želimo optimirati delo posameznih služb.

Za vse navedene naloge so odprti projekti, pri katerih sodelujejo domači in tuji strokovnjaki, tudi obe slovenski strojni fakulteti.

NAROČNIKI ZAHTEVAJO VEDNO KRAJŠE ROKE

Ferdo Gnamuš, ravnatelj Komerciale:

»Zasedenost z naročili mehansko obdelanih proizvodov je glede na potrebe trga in prisotnosti konkurence različna. Znana so dejstva na področju investicijske politike, posledica katerih je močno upadanje povpraševanja po tovrstnih proizvodih. V našem proizvodnem programu se to odraža pri prodaji stiskalnic in strojev za predelavo, saj nimamo naročil za drugo polletje 1985. Dovolj pa imamo naročil za obdelane ulitke, pri obdelanih odkovskih pa sprejeta naročila presegajo letni količinski plan.

Pri prodaji pnevmatičnih strojev smo z naročili pokriti za celo leto. To so specifikacije trgovinskih hiš, saj je znano, da te proizvode prodajamo izključno prek trgovine. Z naročili za industrijske nože in rezilno orodje iz programa TRO smo pokriti za celo leto, pri prodaji programa orodjarne pa le prvo polovico leta. V Armaturah Muta imamo pokrit z naročili prvi in delno drugi kvartal.

Ferdo Gnamuš

Tako je na domačem trgu, razen naštetih nepokritosti z naročili, vsaj kar se količin tiče, ugodno stanje.

Izvozna naročila valjanih in kovanih izdelkov so za 1. polletje, za jekleno litino za tri do štiri mesece, za izdelke Jeklovleka za dobre tri kvartale in TRO za celo leto. Zaostalo je povpraševanje po valjih. Tenderji, ki so bili razpisani, zaenkrat še niso aktualni. Vseeno računamo, da bomo imeli na evropskem trgu vse dosedanje kupce, odpirajo pa se tudi nove možnosti za Ameriko. Upamo, da bomo s ceno konkurenčni.

Pnevmatičnih proizvodov bo nekaj malega kupila še firma FLINCO, večjih naročil pa zaradi naše tehnološke zaostalosti ni pričakovati. Z industrijskimi noži smo zasedeni za prva dva kvartala.

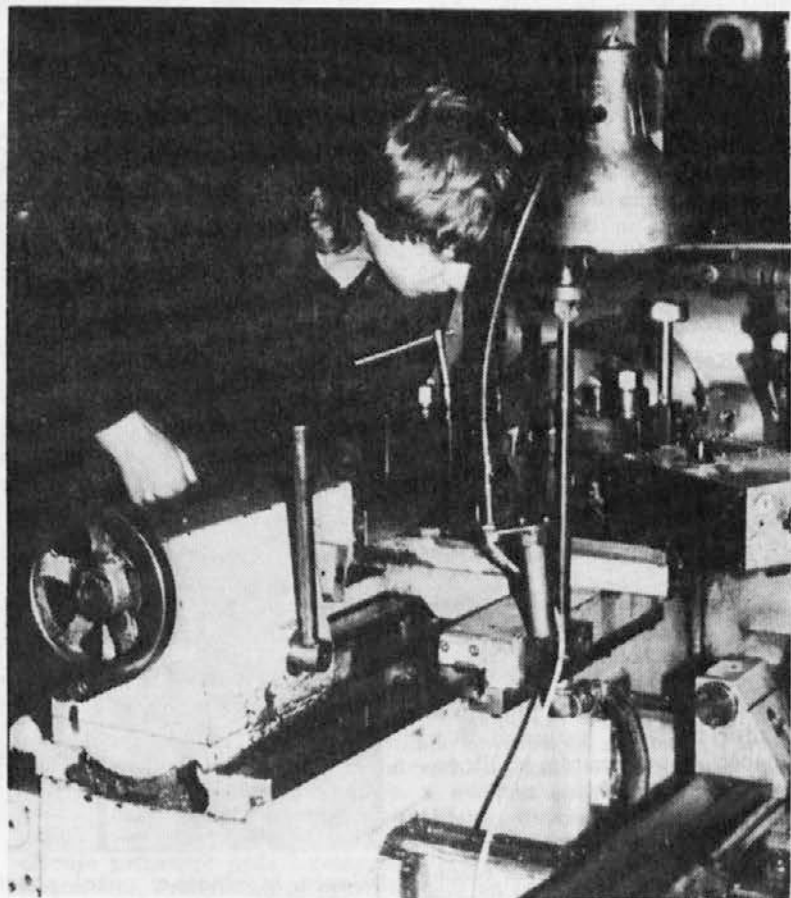
Aktivnosti, ki smo jih začeli že lani za uveljavitev naših finalnih izdelkov v državah v razvoju, tečejo. Ponudili smo kompleksne projekte s področja stiskalnic — inženiring, kaj več pa zaenkrat ni mogoče reči.

V letu 1985 se bodo nadaljevali zaostreni pogoji gospodarjenja in pričakujemo še večje težave kot v letu 1984. Pred prodajno službo so velike naloge, predvsem na področju združevanja deviz in zagotavljanja domačih naročil.

Za današnje stanje je značilno, da je ponudba večja od povpraševanja. Iz objektivnih razlogov prodajna služba nekaterih pričakovanih in ciljev za povečan plasman proizvodov črne metalurgije ne bo mogla uresničiti. Vsi tozdi metalurške predelave so z naročili visokolegiranih jekel zasedeni. Vendar pa je delež teh jekel glede na ostalo proizvodnjo prenizek (Valjarna 8%, Kovačnica 20%).

Menimo, da bo za leto 1985 izredno težko zagotoviti naročila ogljikovih in nizko legiranih jekel, še posebno zato, ker na tem področju ne bomo zdržali konkurence z Železarno Zenica, precejšnja povečanja pa napoveduje tudi Železarna Nikšič. Zato bo sprejem naročil za kovačnico v asortimanu ogljikovih jekel na kovaškem stroju zelo težko izpolniti. Izredno težko bo tudi zagotoviti nekatera naročila za hladno predelavo (Jeklovlek).

Zadnje čase prav tako opažamo, da naročila za livarno glede na prejšnja leta zelo upadajo. Vzrok je zmanjševanje svojih zalog in upadanje izvoza — posebno na ruski trg (armature). Proti Železnari Ravne so druge livarne veliko bolj prisotne na trgu. Nastopajo s precej drugačnimi pogoji plačevanja in tudi nižjimi cenami (Litostroj, Jelšingrad, Vulkan).

Množica elementov

Moralna priznanja

Pred dvema letoma smo z namenom, da bi razen materialno tudi moralno spodbujali delavce za še večje delovne uspehe, za

druženopolitične skupnosti, združenja in še kdo.

Osnovni nosilec evidentiranja in predlaganja za vsa priznanja

je sindikat. Osnova za črpanje predlogov za priznanja je trajna evidenca. V vsaki osnovni organizaciji bi morali izvršni odbori v začetku leta to evidenco preveriti, jo po potrebi dopolnjevati in nato glede na posamezne namene in priložnosti iz nje črpati predloge za možne kandidate. Pobudo za pričetek vsakoletnega evidentiranja in dopolnjevanja evidence ter predlaganje delavcev za posamezna priznanja, ki naj bi jih prejeli v naslednjem letu, da v decembru izvršni odbor konference OOZSS na pred-

log svoje komisije za priznanja in druga odličja. Ta komisija je sicer koordinator in osnovno gibalno, pripravlja tudi predloge za vsa družbena priznanja, ki jih podeljujejo dejavniki izven železarne, in za skupna priznanja na ravni delovne organizacije. Pomembno je torej opozoriti, da po že prej omenjeni poti iz železarne enotno nastopamo, kadar prijavljamo kandidate na takšne razpise, kot so za občinska priznanja in nagrade, priznanja samoupravljalcem, priznanja gospodarske zbornice, za Kidričevo in Kraigherjevo nagrado, posebne nagrade ob 1. maju ali posebnih praznikih in seveda za državna odlikovanja.

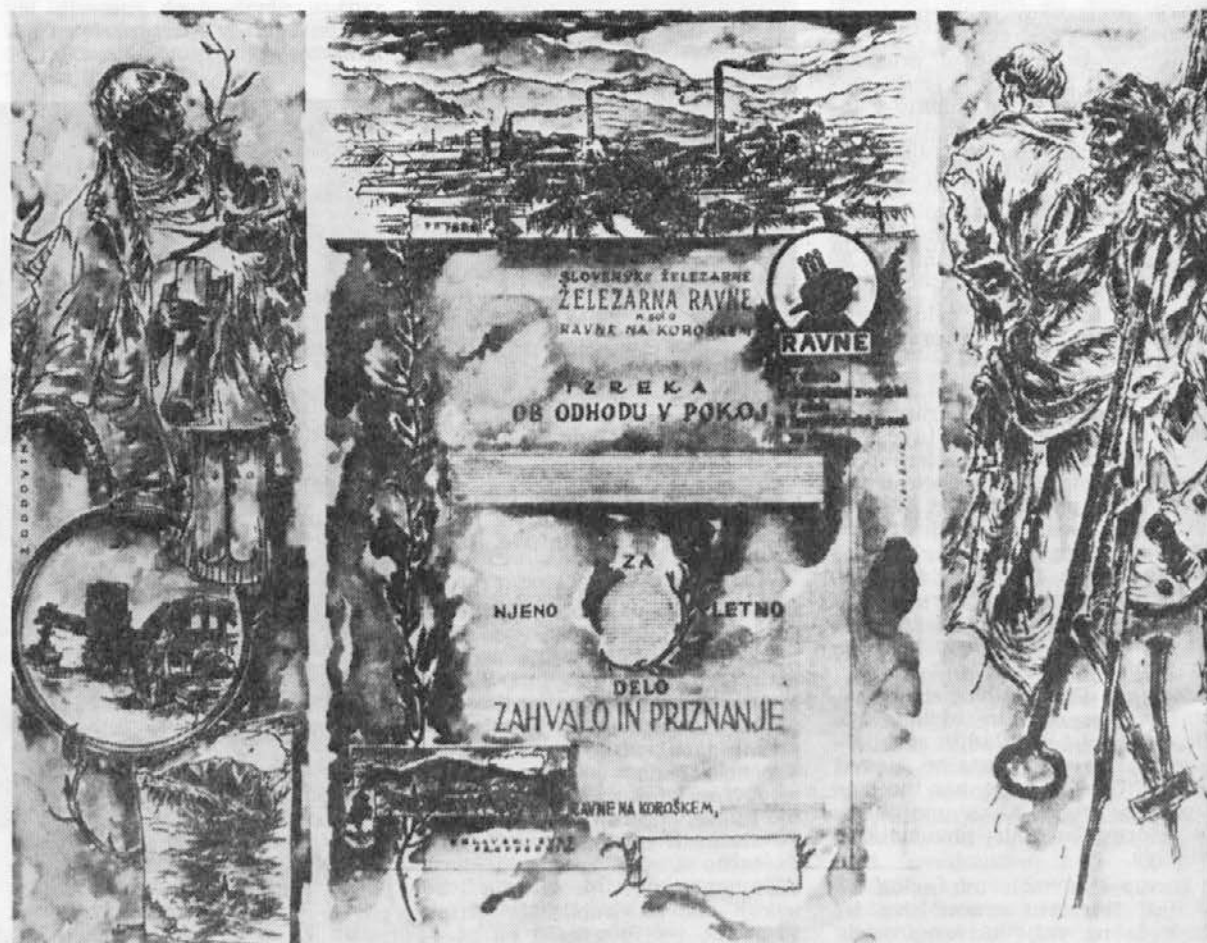

Na predlog izvršnega odbora konference OOZSS sprejme sklep o podelitvi delavski svet železarne. Priznanje se podeli na prvomajski proslavi na Ivarškem. Delavec prejme listino in denarno nagrado v višini enega povprečnega mesečnega osebnega dohodka Železarne Ravne v preteklem letu. Priznanje lahko dobi delavec na vsakih pet let. Letno podeljujemo za vso železarno 10 priznanj.

dosežke pri graditvi družbeno-ekonomskih in samoupravnih odnosov, za prizadevanja pri graditvi trdnih medsebojnih odnosov, za inovacijsko in racionalizatorsko dejavnost, skratka za vsa napredna prizadevanja posameznika, v obliki pravilnika oblikovali sistem moralnih priznanj. V dveh letih se je pokazalo, da sistem deluje z določenimi hribami in da ga je treba dopolniti. Kaže pa tudi, da večina delavcev in tudi sindikalni funkcionarji tega pravilnika in njegovih določil ne poznajo dovolj. Ker je prišlo že večkrat do nesporazumov tako pri evidentiranju in predlaganju kot pri količini priznanj, namenu in morda še kje, menimo, da je ravno v času, ko bomo pravilnik spremenjali in dopolnjevali, potrebno, da ga ponovno celovito predstavimo.

S pravilnikom smo zaradi preglednosti opredelili vse oblike moralnih priznanj, tako tista, ki so posledica avtomatizma, kot so priznanja za delovne jubileje in o njih ni treba razpravljati in sklepati, kot priznanja, ki jih podeljujemo za posebne namene v tozdu, na ravni delovne organizacije ter način evidentiranja in predlaganja za vsa ostala raznolika priznanja, ki jih podeljujejo druženopolitične organizacije,

Delavcu, ki odhaja v pokoj, podelimo posebno listino, posebej za moške oziroma ženske in zlato plaketo repača. Priznanje podelimo delavcu na posebni slovesnosti, ko zapušča železarno, lahko pa tudi na letni konferenci OOS.

Za 10, 20 in 30 let dela v Železarni Ravne podeljujemo zlato, srebrno oziroma bronasto plaketo brez listine. Priznanja podeljujemo na letni konferenci OOS.

mora biti prejemnik delavec ali občan, ki je vsestransko pozitivno naravnani. Kar zadeva priznanja v železarni z izjemo priznanj ob odhodu v pokoj, ob delovnih jubilejih, za inventivno dejavnost in dosežke na delovnih tekmovanjih, upoštevamo pri predlaganju razen ožje namenskih nasploh naslednje izhodiščne kriterije:

— da je kandidat dober delavec in da se zavzema za spoštovanje načel, da samo delo in rezultati dela določajo materialni in družbeni položaj človeka v družbi

— da aktivno sodeluje pri uresničevanju samoupravljanja

— da ima pozitiven odnos do pridobitev NOB in socialistične revolucije, krepitve in razvijanja trdnih vezi jugoslovanskih narodov in narodnosti.

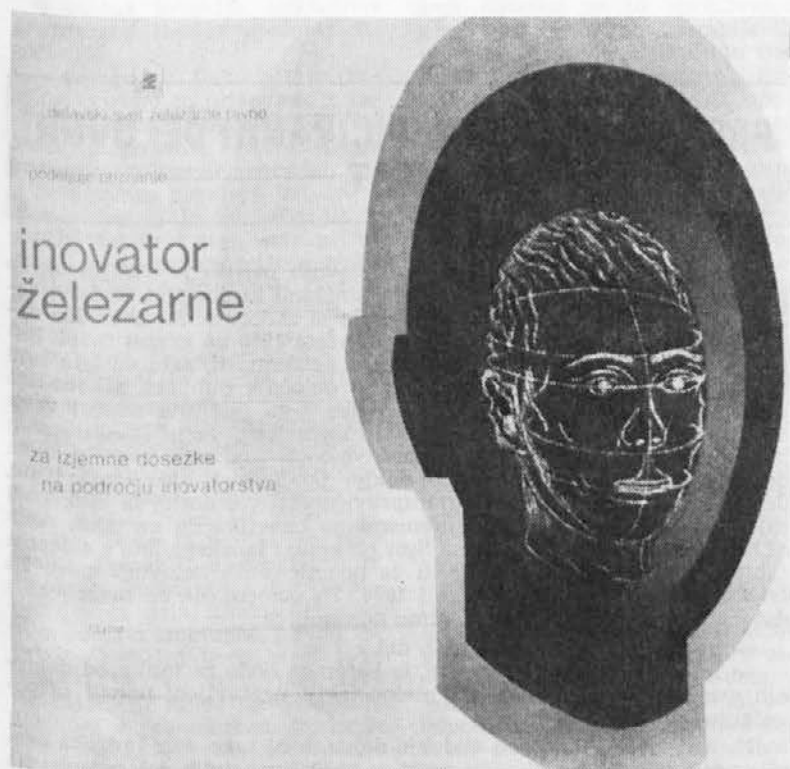
Z besedo in sliko predstavljamo posamezna interna priznanja, ki se podeljujejo znotraj Železarne Ravne.

V eni od naslednjih števil Informativnega fužinarja bomo poskušali na kratko predstaviti tudi priznanja sozda Slovenskih železarn, nagrado Železarne Ravne,

ki jo uvažamo in ki jo bomo razpisovali za naloge učencev in študentov, in morda še kaj, zlasti, če bo opazen odmev na to predstavitev. Janko Dežman

Delavec prejme listino. Na predlog izvršnega odbora OOS sprejme sklep delavski svet tozda ali delovne skupnosti. Podeli se na letni konferenci OOS. To priznanje dobi delavec s pogojem, da ima najmanj pet let delovne dobe v železarni, normalne delovne uspehe, da je zgledno angažiran pri delu samoupravnih organov in v delegatskem sistemu oziroma družbenopolitično aktiven. Delavcu lahko ponovno priznanje podelimo le, če je od prejšnje podelitve poteklo najmanj pet let.

Priznanje inovator železarne podelimo za večje število oziroma pomembnejše dosežke pri inovacijski dejavnosti. Podeli se listina. K vsaki inovaciji dobi delavec posebno potrdilo, ki je v osnovi podobno omenjeni listini. To priznanje podeljuje delavski svet železarne na svečani seji ob koncu leta.

Ob vsem tem pa seveda ni zgolj sindikat zadolžen za evidentiranje in pripravljanje predlogov, temveč mora pritegniti tudi druge družbenopolitične organizacije, v določenih primerih pa tudi vse delavce. Ta čimvečja zahteva po demokratični oceni kandidatov za določena priznanja je sicer včasih lahko vprašljiva, pa tudi pristranska ali tendenciozna. Ne glede na to, za katero priznanje gre, pa analogno izhajamo iz usmeritev za predloge državnih odlikovanj, kjer je rečeno, da mora delovna sredina svoje mnenje o kandidatu izreči ne glede na to, če gre za ozko namensko družbeno priznanje. Za vsako priznanje, ki ga družba v določeni obliki daje, velja, da

To priznanje podeljujemo zlasti drugim OZD in njihovim delavcem, ki že dalj časa tvorno in uspešno sodelujejo z nami zlasti na poslovno-tehničnem področju, lahko pa ga podelimo tudi drugim organizacijam, društvom ali posameznikom za uspešno sodelovanje in za dejavnost, ki je pomembna za železarno in kraj. To priznanje predstavlja listino (slika) in plaketa z znakom železarne, ki je metaliziran s srebrnkasto barvo.

Gornje priznanje podeli delavski svet železarne na slovesni seji ob koncu leta. Pri tem pa bi opozorili tudi na to, da lahko samo plaketo brez listine podarimo tudi pomembnejšim poslovnim in drugim obiskovalcem kot spominsko darilo železarne.

POLJANA 1945

Nacistična Nemčija je kapitulirala 9. maja 1945. Tisti del nemške vojske in njenih pomagačev, ki jo je konec vojne zatekel na ozemlju Jugoslavije, pa se ni hotel predati partizanom, ampak je za vsako ceno želel pobegniti v Avstrijo ter položiti orožje Angležem, ki so takrat že prodrli na Koroško. Najhujši boji so bili za mostova v Dravogradu, vendar so partizanske enote zasedle in držale črto od Dravograda do Železne Kaple. Zato se je sovražniku kazal edini izhod prek Poljane in Holmca.

13. maja 1945 je prišlo na Poljani do prve velike zmage. Na begu prek Slemenca in Črne je namreč tja prišla CIV. nemška lovská divizija in z njo generalpolkovnik von Löhr. Temu je sicer uspelo s predhodnico pobegniti, medtem ko je 2. bataljon Tomšičeve brigade glavnino zaustavil in zahteval, naj Nemci predajo orožje in opremo.

Pri pogajanjih v Hrastovi hiši je bil tudi pomočnik komisarja XIV. udarne divizije Peter Mendaš-Iztok. Ko so se Nemci hoteli prebiti s tanki, sta dva partizana bliskovito naglo uničila dva tanka, zatem pa so tudi partizani iz za okopov obsipali z minami, bombami in strojničnim ognjem nemške vojake, oklopnike in tovrnjake, polne streliva, kar je povzročilo popolno uničenje nemške divizije. Zaradi vijugaste ceste se Nemci niso mogli razpo-

rediti za boj. Na Poljani se je predalo okoli 11.000 sovražnih vojakov, zaplenili so okoli 200 tovrnjakov ter ogromno orožja. Tistega dne je varoval križišče tretji bataljon Tomšičeve brigade, prvi in drugi bataljon, ki sta prihitala na Poljano z Raven na Koroškem, pa sta zasedla položaje na desnem boku nemške kolone, pod Volinjakom tja do Torčeve žage. Kapitulacija nemške divizije na Poljani je predstavljala zmago Tomšičeve brigade, čeprav je bil tedaj tam tudi drugi bataljon sedme brigade LI. divizije JA, ki je varoval cesto s Prevalj. Ujetnike sta odvedla dva bataljona Tomšičeve brigade proti Sinči vasi.

Toda že naslednjega dne, 14. maja, je prišlo na Poljani do še strašnejše bitke z ustaši. Že 13. maja so razne partizanske enote komaj zadržale pritisk ustaške vojske na mostove v Dravogradu, ki je želela priti prek Viča v Avstrijo. Srditi boji so trajali tudi vso noč na 14. maj 1945. Tedaj pa je nastopilo za vojsko NDH povsem novo kritično stanje, ker je v jutranjih urah XVII. divizija JA v Doliču in Mislinji razbila odpor ustaških enot. Mislinjska dolina je bila polna sovražnih vojakov. Enote Tomšičeve brigade, ki je ostala na Poljani, so pravočasno zvedele za stanje pri Dravogradu in se pripravljale na odločilen boj. Ker je 13. maja popoldne prišel v Čr-

no prvi bataljon Šlandrove brigade, s katerim sta bili tudi dve četi drugega bataljona, jih je ponoči poklicala Tomšičeva brigada na Poljano, da bi 14. maja zjutraj skupno razorožili ustaške enote. Šlandrovci so zasedli položaje pod Volinjakom, prvi bataljon Tomšičeve brigade pod Lomom, od kmeta Mrvova mimo Ferijata do Rutarja in Razdrtiča. Boji so trajali ves dan. Ustaši so jurišali predvsem na položaje pod Volinjakom, toda Šlandrovci so vzdržali, medtem ko so enote Tomšičeve brigade obvladali, predvsem zato, ker se je enota sedme brigade LI. divizije III. JA iznenada umaknila pred velikanško sovražno glavnino, da bi poiskala boljše položaje.

Vojska NDH se je v noči na 15. maj 1945 premaknila iz spodnje Mežiške doline prek Poljane v Avstrijo, na področje Libuče, Globasnice in Pliberka, kjer so jih 15. maja obkolili Zidanškova brigada, bataljon Šlandrove brigade, od severovzhoda pa brigada LI. divizije. Tedaj je največ zalegla prisotnost britanskih tankov pri

Sinči vasi, kakor tudi odločni nastop naših dveh bataljonov, ki sta z orožjem primorala ustaše in četnike, da so po 16. uri dvignili bele zastave ter odložili orožje. Tako je bilo 15. maja 1945 zajetih prek 45.000 ustašev in 7000 črnogorskih četnikov, ki jih je vse prevzela LI. divizija. Tedaj so bile dokončno tudi osvobodene Ravne. Naša armada je tistega dne prevzela tudi zadnjega poveljnika nemške vojske v Jugoslaviji von Löhra, ki so nam ga vrnila zavezniške oblasti.

Bojišče na Poljani predstavlja vdajo zadnje nemške divizije, ki je hotela uteči nekaznovana iz Jugoslavije 13. maja 1945. Spominja na zajetje desetisočglave nemške in kvizlinške vojske, ki so jih na vzhodnem Koroškem prisilile k predaji enote XIV. udarne divizije ter III. jugoslovanske armade, pomeni tudi konec druge svetovne vojne v Jugoslaviji in Evropi in potrjuje v orožju skovano bratstvo jugoslovanskih narodov.

(Vir: Prazniki slovenskih občin, str. 143-145)

PREVERJANJE BENEFICIRANIH DELOVNIH MEST

Povečanje zavarovalne dobe na delovnih mestih je skrajni ukrep varstva delavcev, in to tedaj, ko s tehničnimi in drugimi sredstvi zaščita ni mogoča ali za ohranitev zdravja ni zadostna. Zavarovalna doba s povečanjem je bila pravno urejena leta 1965 na zvezni ravni. Zatem je doživela temeljne spremembe v pristojnosti, zato od leta 1973 to področje (konkretno delovna mesta) določa republiška zakonodaja in družbeni dogovor. Čeprav od uvedbe tega instituta naprej velja načelo, da je delavec na benefikacijo upravičen, če je škodljivostim izpostavljen polni delovni čas neposredno ob viru in v nepretrganem delovnem procesu in tako dolgo, dokler škodljivosti niso odpravljene, dejansko ponovnega preverjanja upravičenosti vse doslej ni bilo. Tudi zato, ker kljub tehnološkim spremembam benefikacija na takih delih ni bila opravljena, je skupščina Spiz ob koncu lanskega leta s sklepom zahtevala postopno revizijo vseh že beneficiranih delovnih mest. **Za črno metalurgijo je rok 30. junij 1986.** To pomeni, da se zavarovalna doba s povečanjem po tem datumu odpravi, če:

- ne bomo ocenili vseh takih del
- ne bomo izdelali elaborata, iz katerega bodo za vsako od delovnih mest po predpisani enotni metodologiji ugotovljeni pogoji za povečanje zavarovalne dobe.

Na videz je predlagano obdobje dolgo, a ni tako, ker je treba oceniti prek 400 takih delovnih mest v naših in ostalih železarnah. Na Ravnah jih je skoraj polovica, na njih pa dela 1280 delavcev ali 52 %.

Metodologija je že izdelana, tudi program za izvedbo revizije in finančni načrt, aktivnosti pa vodi in usmerja posebna strokovna komisija pri Slovenskih železarnah.

Elaborat, s katerim bomo dokazovali upravičenost zavarovalne dobe s povečanim številom, bo grajen na **ocenjevalni analizi delovnih mest** (okoli 60 že izdelanih), na **merskih analizah** (ekološke, biomehanske in fiziološke obremenitve, oceni tehnologije in organizacije dela, študiju časa in psiholoških ter socioloških posebnosti delovnega mesta). Nadalje moramo opisati vse ukrepe za sanacijo delovnih mest in za 10 let nazaj **oceniti zdravstveno problematiko delavcev** na takih delih.

To delo bomo opravljali z našimi delavci in delavci Koroškega zdravstvenega doma, ocena enakih ali sorodnih del bo izdelana samo v eni železarni. Tudi oprema za izvajanje meritev bo kombinirana. Kljub temu bomo na Ravnah za merilno opremo morali izdvojiti okrog 6 milijonov dinarjev, za plačilo Koroškemu zdravstvenemu domu pa okoli 10 milijonov dinarjev. Potrebna bi tudi bila zaposlitev še enega psihologa in ergonomista.

Če bomo zagotovili te tehniške in kadrovske pogoje, izdelava elaborata do 30. junija 1986 ni vprašljiva.

Podatki kažejo na zelo »bogato« število del in delavcev z zavarovalno dobo s povečanim številom v Železarni Ravne, ob tem da je novih zahtevkov že za 130 del in nalog oziroma za prek 300 delavcev. Zahtevki do revizije niso rešljivi, vendar jih bomo morali oceniti po enaki metodologiji kot že beneficirana in jih vključiti v elaborat.

Dodaten prispevek Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja bo v letošnjem letu že dosegel okoli 30 milijonov dinarjev.

Milan Zafonik, ravnatelj
Delovne skupnosti KSZ

Del zgodovine

DOGRADITI SVOBODNO MENJAVO DELA V ŽELEZARNI

V železarni smo pred štirimi leti s tezami o nadaljnjem razvoju družbenoekonomskih in samoupravnih odnosov napovedali dopolnitev aktov s področja svobodne menjave dela med delovnimi skupnostmi in tozdi (Poročevalec št. 42/1980 in 4/1981). Javna razprava je pokazala, da je za dopolnitev treba:

- preveriti formulo korekcije celotnega prihodka del. skupnosti v odvisnosti od doseženega dohodka tozdv osnovnih dejavnosti

- izdelati konkretne programe dela za posamezne tozde uporabnike storitev

- določiti konkretna merila za oceno uspešnosti dela, pri tem pa upoštevati:

- manjše organizacijske enote
- povečan ali zmanjšan obseg dela

- enotne kriterije, uskladišev s programi del in možnost izvedbe

- ocenjevati kakovost in količino storitev in prispevek k uspehu v tozdv uporabnikih na osnovi konkretnih meril in ocene prispevka delovnih skupnosti.

Teze so bile narejene kot smer-nice za nadaljnje delo. Ker jih je potrdil delavski svet, smo pričakovali njihovo čimprejšnjo realizacijo. Ker pa do nje še ni prišlo, sem se odločil napisati ta članek.

Poglejmo najpomembnejše pomanjkljivosti svobodne menjave dela v naši praksi.

V programu del in nalog delovnih skupnosti (temeljni dokument za svobodno menjavo dela s tozdi) nimamo opredeljenih ciljev tozdv, zato je vprašljivo, ali jim bomo z realizacijo programa zadostili. V programu ni določeno, koliko časa bo porabljeno za ta dela, koliko delavcev in s kakšno izobrazbo jih bo izvajalo, kolikšni bodo stroški za izvedbo, kakšen vpliv ima (ne)izpolnjevanje nalog na doseganje dohodka v posameznem tozdu in kdo je odgovoren za pravočasno in pravilno opravljanje nalog.

Ker to ni opredeljeno, tudi ni mogoče spremljati realizacije nalog, ne izdelati normativov porabljene materiala in časa. Tako tudi niso dane osnove za določitev višine vkalkuliranega dohodka in za dogovor o razširitvi materialne osnove dela v delovni skupnosti.

Obseg dela v sedanjem sistemu svobodne menjave dela ne vpliva na večjo ali manjšo obveznost iz dohodka tozdv, saj dobi del. skupnost enaka sredstva ne glede na večji ali manjši obseg dela. Tudi za **kakovost dela** bi šele morali izdelati merila, posebno če ima vpliv na kakovost in roke opravljanja dejavnosti v tozdv. Če opravljamo obe osnovi (obseg in kakovost dela), imata obe enako težo. Zato bi morala delovna skupnost dobiti več ali manj sredstev od planiranih, če bi bila oba ali le en del osnove večji ali manjši od načrtovanega. Za sedanjí sistem to ne velja, saj se spreminja obseg sredstev za delovne skupnosti le po doseženem dohodku, ki ga ustvarijo

tozdi, ter po prispevku k uspehu organizacij oziroma skupnosti, za katere delovna skupnost opravlja dela.

Pri odvisnosti celotnega prihodka delovne skupnosti od dohodka tozdv ni upoštevana dinamika za posamezna dela in naloge, ki jih opravljajo posamezne službe znotraj delovne skupnosti, takšne dinamike pa ni niti za posamezne delovne skupnosti.

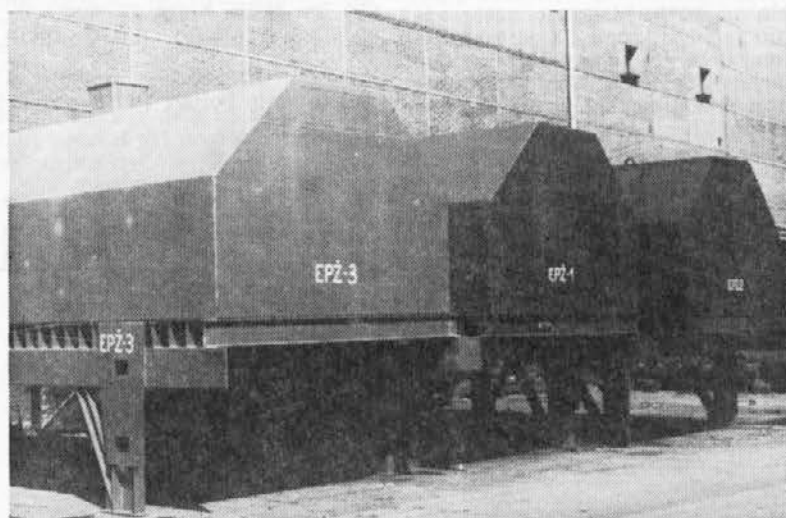
Ker predstavljajo v dohodku delavcev delovne skupnosti sredstva za osebne dohodke in skupno porabo pretežni del, vsekakor pa bistveno večji kot v dohodku temeljne organizacije, bi bilo verjetno treba upoštevati v primerih nedoseganja dohodka temeljnih organizacij relativno manjši vpliv na dohodek delavcev delovne skupnosti kot v primerih preseganja dohodka. V našem sistemu pa to upoštevamo samo pri izračunu porabljenih sredstev, ne pa pri izračunu dohodka delovnih skupnosti. Postavlja se tudi vprašanje, ali upoštevati dinamiko dohodka in vsa planirana sredstva za delovne skupnosti, to je na planirani celotni prihodek, ali na tista sredstva za delovno skupnost, ki smo jih ugotovili na podlagi upoštevanih ostalih dveh osnov. Strokovnjaki menijo, da ni v nasprotju z zakonom o združenem delu, če se kot možni sprejmeta obe varianti. V vsakem primeru pa se ne more indeks doseganja planiranega dohodka tozdv uporabiti na celotni prihodek delavcev delovne skupnosti, temveč samo na planirani dohodek. To pa pomeni, da se morajo v katerem koli sistemu svobodne menjave dela posebej planirati in obravnavati materialni stroški in kategorije, ki sodijo v dohodek delavcev delovne skupnosti.

Zaradi povedanega lahko sklepamo o novi pomanjkljivosti sistema svobodne menjave dela v železarni, ker uporabljamo pri odvisnosti celotnega prihodka delovne skupnosti od dohodka tozdv korekturni faktor tako za dohodek kot porabljena sredstva. Obenem se postavlja tudi vprašanje ustreznosti obrazcev za korekturni faktorja. Tako nam korekturni faktor za dohodek delovnih skupnosti kaže na to, da se nam dohodek delovnih skupnosti spreminja le v primeru odstopanja dejanskih osebnih dohodkov in sredstev skupne porabe v tozdv od planiranih in ne od doseganja dohodka, kot zahteva zakon o združenem delu in kot imamo opredeljeno v samoupravnem sporazumu o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornosti med temeljnimi organizacijami in delovnimi skupnostmi. Menim, da obrazec za korekturni faktor za dohodek ne ustreza tudi zato, ker politika sredstev za osebne dohodke in skupno porabo ni vedno vezana na doseganje dohodka. Korekturni faktorji bi morali biti takšni, da ne bi omogočali velikih razponov. Prav tako ne bi smeli biti negativni (primer v l. 1981), saj bi dobili ne-logično situacijo, da bi bila porabljena sredstva negativna.

Vemo, da oceno prispevka k uspehu pri poslovanju tozdv izražamo s faktorji od 0,98 do 1,02. To pa je problematično, ker ocene nastajajo na podlagi subjektivnih ocen ravnatelja oz. članov komisij za gospodarjenje, ocenjevanje delovne skupnosti pa nimajo možnosti, da bi razložile vzroke za morebitno slabše delo.

Temu bi se izognili, če bi določili merila uspešnosti dela del. skupnosti in posameznih služb znotraj njih. Ker posamezne službe s svojim delom zelo različno vplivajo k ustvarjanju tak-

precej pomanjkljivosti. Le-teh se niti toliko ne zavedamo, ker o sistemu svobodne menjave dela bolj malo razpravljamo, kaj šele o konkretnih izračunih. Mislim, da bi komisije za gospodarjenje ter za dohodkovna vprašanja in OD morale ob periodičnih in zaključnem računu (tako kot za področje OD) razpravljati tudi o svobodni menjavi dela, in sicer na konkretnih izračunih. Tedaj se delavci ne bi več spraševali, zakaj npr. mora posamezna delovna skupnost vrniti sredstva tozdom ipd. S poglobljanjem v si-

Kratica vse pove

šnega dohodka tozdv, bi morale biti tudi različno udeležene pri dohodku znotraj svojih delovnih skupnosti.

ZAKLJUČEK

Kot smo videli, imamo na področju svobodne menjave dela med delovnimi skupnostmi in tozdi proizvodnih dejavnosti še

stem pa bi lahko delavci ugotovili tudi njegove slabosti in jih kasneje odpravili. Le na ta način bodo rezultati delovnih skupnosti še v večji meri odvisni od prispevka k skupnim rezultatom proizvodnih tozdv ter bo s tem položaj delovnih skupnosti približan položaju tozdv osnovnih dejavnosti.

Aleksander Jug

IZ SLOVENSКИH ŽELEZARN

SLAVNOSTNA SEJA DELAVSKEGA SVETA SOZD OB 15-LETNICI SLOVENSКИH ŽELEZARN

1. decembra 1984 je bila na Jelenicah slavnostna seja delavskega sveta sozda ob 15-letnici Slovenskih železarn. Slavnostni govornik je bil član predsedstva SFRJ Stane Dolanc. Med drugim je dejal:

»Odtujevanje velikega dela dohodka in sredstev akumulacije od delavcev s strani države oteževalno vpliva tudi na proces samoupravnega združevanja dela in sredstev organizacij združenega dela, na njihovo združevanje po načelu skupnega prihodka in sploh na razvijanje najrazličnejših oblik samoupravne integracije združenega dela. Prav v združevanju dela in sredstev na dohodkovnih osnovah, za kar je zakon o združenem delu predvidel različne oblike, pa so še velike rezerve za povečanje proizvodnje, produktivnosti, s tem pa tudi materialne osnove samoupravljanja, to je dohodka. Čeprav so bili v združevanju doslej doseženi določeni rezultati, mislim, da so ti mnogo manjši od

naših potreb in realnih možnosti. Še vedno je razširjeno mnenje, da so glavne možnosti za povečanje proizvodnje in produktivnosti predvsem v novih investicijah, ne pa tudi v dohodkovnem povezovanju. Obstoji pa dovolj razlogov, da se kritično oceni, koliko posamezni deli gospodarskega sistema in posebej ekonomska politika spodbujajo združevanje in integracije v združenem delu, vzpostavljajo medsebojnih ekonomskih dohodkovnih odnosov, na primer, s sedanjo prakso ohranjanja disparitet cen, odrejanja neenakih pogojev gospodarjenja, davčnim sistemom, preprečevanja združevanja deviz oziroma povezovanja zaradi skupnih vključevanj v mednarodno delitev dela z ukrepi kreditno-monetarne politike itd. Ohranjanje teh razprav ne vodi k ustreznemu združevanju in integraciji združenega dela. Dejstvo je — to lahko rečemo brez pridržkov — da je ekonomska politika v zadnjih letih izrazito destimulirala vpliv na procese združevanja, kakršnim sta smeri odprla ustava in zakon o združenem delu. Mislim pa, da rezultati va-

še sestavljene organizacije združenega dela prepričljivo dokazuje pravo bistvo in možnosti združevanja dela in sredstev na dohodkovnih osnovah.

Sestavljena organizacija združenega dela Slovenske železarne je danes že pravi industrijski gigant z okoli 19.000 delavci, zaposlenimi v številnih organizacijah združenega dela. Proizvajate več kot 800.000 ton surovega jekla, kar je okrog 20% skupne jugoslovanske proizvodnje jekla. Treba je povedati tudi to, da ste od združevanja sem pa do danes povečali proizvodnjo surovega jekla za 32%, blagovno proizvodnjo za 40%, izvoz pa od 9,5 milijona dolarjev na 81 milijonov dolarjev ali za osemkrat. S skupnim dohodkom, ki znaša več kot 100 milijard dinarjev, se sestavljena organizacija združenega dela Slovenske železarne uvršča med 20 največjih proizvodnih organizacij združenega dela v Jugoslaviji.

Upoštevajoč vse to lahko rečemo, da vaša sestavljena organizacija združenega dela v proizvodnem, razvojnem, poslovnem in samoupravnem smislu raste v stabilen in homogen sistem med seboj povezanih organizacij združenega dela. Uspešno se dogovarjate in v mnogočem uresničujete skupno poslovno in razvojno politiko, se aktivno vključujete v oblikovanje sistema in pogojev gospodarjenja in skupaj z drugimi deli gospodarstva iščete skupnih osnov za nadaljnje delo. Oblikovali ste tudi interno banko, v kateri združena sredstva organizacij združenega dela predstavljajo celo 75% od celotnih sredstev interne banke, s tem, da je obseg združenih sredstev in skupnih vlaganj na principu udeležbe v skupno ustvarjenem dohodku v zadnjih letih praktično podvojen. Vidne rezultate ste dosegli tudi na zunanjetrgovinskem področju.

V celoti gledano pa je v praksi združevanje dela in sredstev na dohodkovnih osnovah vsaj do sedaj skromno in gotovo je več razlogov za to, da ta proces teče zelo počasi. Eden izmed njih je, da imajo posamezne organizacije združenega dela, gospodarske pogoje in grupacije trenutno ugodnejši ekonomski položaj, zato se kratkovidno upirajo dohodkovnemu združevanju, saj ne želijo prevzemati rizika na osnovi takšnega skupnega poslovanja. Mnoge organizacije združenega dela pa vidijo reševanje svojih problemov prej v povečanju cen in v iskanju pomoči zunaj združenega dela, kot pa v združevanju na osnovah skupnega prihodka in dohodka.

Se bolj odločno se moramo zavzeti za samoupravno povezovanje in združevanje temeljnih organizacij združenega dela v delovne, sestavljene in druge oblike združevanja dela in sredstev na dohodkovnih osnovah in to tudi izvajati. Delavci v temeljnih organizacijah združenega dela naj bodo nosilci takšnega združevanja dela in sredstev v širše samoupravne oblike na osnovi njihovih skupnih interesov in potreb, njihove medsebojne odvisnosti in povezanosti v procesu dela ter uresničevanja med seboj usklajenih skupnih načrtov in programov razvoja, v katerih bo

lažje skupaj reševati probleme reprodukcije, pa tudi, da bodo delavci vse bolj pomemben dejavnik družbenega vpliva, vse vplivnejši dejavnik družbene moči.

Na slavnostni seji delavskega sveta so prvič podelili najzaslužnejšim posameznikom in organizacijam medalje in plakete SOZD Slovenske železarne.

Medalje sta prejela tudi **Gregor Klančnik** za združitev slovenskih železarn, za povezovanje železarstva s kovinsko-predelovalno industrijo, za utrjevanje ugleda železarstva v Sloveniji in Jugoslaviji ter **Mitja Šipek** za dolgoletno vzgojo kadrov na področju neporušne kontrole jekla, za vztrajno in uspešno dolgoletno povezovanje borcev NOV in mla-

dine v sozdu ter za ustvarjanje in posredovanje kulturnih vrednot slovenskim železarjem.

Plaketo SOZD Slovenske železarne je iz naše železarne prejel **Adalbert Potočnik**, ravnatelj tozda Orodjarna, za zavzeto in prizadevno delo v delavskem svetu in upravnem odboru sozda v več mandatnih obdobjih ter za požrtvovalno delo v koordinacijskem odboru SOZD.

V ŠTORAH PREDSTAVILI NOV TIP TRAKTORJA

V tozdu štorske železarne Tovarna traktorjev so 13. decembra lani predstavili nov tip traktorja Store 1104.

Traktor ima pogon na vsa štiri kolesa. Motor je šestcilindrski

diesel z močjo 81 kW (110 KS). Ima popolnoma sinhroniziran menjalnik z dvanaestimi prestavami naprej s hitrostjo od 1,48 km/h do 25/7 km/h in tri vzvratne prestave. Traktor lahko s hidravliko dvigne 3500 kg. Zavore so hidravlične. Kabina je hermetično zaprta s filtri za prezračevanje in zelo komfortna.

Nov tip traktorja 1104 je primeren za vsa kmetijska dela, predvsem na mehkih in hribovitih terenih, z manjšimi dodatki se lahko uporablja tudi v gozdarstvu. Pri testiranju je dal izjemne rezultate.

(Vir: jeseniški Železar in informacija Železarne Store)

Jubilanti o svojih izkušnjah

Tokrat smo dali besedo starejšim delavcem, lanskim 30-letnim jubileantom. Izbira je bila slučajna, gledali pa smo na to, da so bili sogovorniki iz različnih tozdov. Le za TRO sta govorila dva delavca, saj dislocirane tozde bolj poredko obiščemo. Po pogovorih sklepamo, da so naši sogovorniki vestni delavci, navezani na svoje delo in delovno organizacijo, to-

jim bilo treba invalidsko upokojiti. Tistim, ki ne morejo več delati, pa bi morali omogočiti predčasno upokojeitev. So matere, ki imajo po 30 letih dela pri stroju in gospodinjenja doma pri petdesetih letih že dovolj službe.

Seveda pa se marsikdo boji upokojitve, ker ne ve, ali se bo s pokojnino sploh mogel preživljati. To se mi zdi žalostno. Vsa leta

dobrih 30 let. V pilarni je bil dolga leta kovač pil, nato so ga premestili za postavljalca orodja, zdaj pa je ravnalec diskastega orodja. Tudi on je spregovoril o svojih delovnih izkušnjah in občutjih, ki niso vedno najbolj spodbudna.

»Moje delo je precej težavno in zahtevno. Opravlja ga bom, dokler bom zdravstveno sposoben.

Marija Babin, tozd TRO

Jože Mešel, tozd TRO

Stanko Ledinek, tozd Jeklarna

da prepričani smo, da je taka večina lanskim delovnih jubileantov. Zato naj ne bodo užaljeni, ker jih nismo obiskali.

»BREMENA SAMOUPRAVLJANJA SI MORAMO DELITI«

Marija Babin se je prvič zaposlila v tedanji Pilarni že 1948. leta. Po nekaj letih je zaradi varstva otrok prekinila delo in tako je šele lani praznovala 30-letni jubilej. Pripovedovala je o svojem delu in izkušnjah ter občutjih starejše delavke in samoupravljalke v tozdu TRO:

»Z delom, ki ga opravljam, sem zadovoljna. Brusim krožne žage in še vedno dosegam in presegam normo, težave mi dela le čiščenje bazenov, ki je zame že naporno. Mislim, da bi v tozdu lahko malo bolj gledali na starejše delavce, ki so, ko so bili mlajši, dali vse od sebe za napredek tovarne, zdaj pa niso več pri najboljših močeh in zdravju. Prav bi bilo, da bi jih premestili na lažja dela, vendar jih ne bi smeli prikrajšati pri osebnem dohodku. Bilo bi manj bolniških, lahko bi dalj časa ostali v delovnem razmerju, ne bi se

so nam govorili, da delamo za boljše jutri. Zdaj, ko bi bil čas, da bi ta jutri že prišel, pa ni gotovo, ali bo dovolj denarja za naše pokojnine.

Veliko je odvisno od mladih, ki prihajajo delat za nami. Nimajo vsi enakega odnosa do dela. Eni so pridni, drugi manj. Ko prideš v tovarno, z njo zaživiš, delaš, kar je treba. Nekateri pa bi si radi že na začetku delo izbirali. Nobeno delo ni lahko, ne pri stroju, ne v pisarni. Potrebno je tudi samoupravno delo. Vsa leta že sodelujem v samoupravljanju. Mislim, da je prav, če malo spremljaš dogajanje in sodeluješ pri odločitvah. Mnogi, predvsem mladi, pa se teh dolžnosti otepajo. Verjamem, da nimajo veliko časa, toda bremena samoupravljanja si moramo deliti. Res pa je, da se nekoga, ki nima smisla za to in si na sestankih ne upa kaj reči, ne splača siliti v samoupravne funkcije.

»ŽELIM SI VEČ SPOŠTOVANJA DO STAREJŠIH«

Jože Mešel dela v Tovarni raznega orodja na Prevaljah že

S sodelavci menimo, da bi morali za to delovno mesto priznati večjo zahtevnost dela, vendar tega ne moremo doseči. Na našo prošnjo za povišanje grupe smo dobili odgovor, da smo ne kvalificiran kader.

Zaradi takega odnosa mlajših in nekaterih vodilnih delavcev do nas, starejših, sem razočaran. Toľko let delaš v tovarni, pa ti ne priznajo, da si nekaj prispeval. Grenko izkušnjo imam tudi z jubilejnim priznanjem. Zaradi smrti v družini se nisem mogel udeležiti občnega zbora sindikata, potem pa sem moral kar več tednov čakati na to priznanje. Srce mi ni dalo, da bi moledoval za nekaj, kar vem, da mi pripada. V zvezi s priznanji bi dodal še to, da bi marsikomu več pomenilo primereno darilo kot denar, ki ga dobi za 10, 20, 30 let zvestobe delovni organizaciji. Denar poide, spomina pa ni. Več kot denar ali darilo pa je vredna pozornost do človeka, ki se že toľko let razdaja tovarni.

Moram pa poudariti, da so se razmere v naši tovarni od tedaj, ko sem začel delati, do danes, močno spremenile. Včasih ni bilo toplih malic, nisi dobil delovne

obleke in zaščitnih sredstev. Nismo imeli niti rokavic. Posledice tega čutim še danes. V roko sem dobil več drobcev. Po 20 letih sem moral iti na operacijo, ker me je začelo boleti. In še bom moral iti. Pa ne dobim 100-odstotne bolniške, ker je minilo že preveč časa od delovne nezgode. Stvar je menda zastarana. Nisem kriv, da tedaj ni bilo zaščitnih rokavic in tudi ne morem pomagati, da imam zaradi tega zdaj, ko sem že v letih, težave. Želel bi si nekoliko več pozornosti in priznanja za to, kar sem v 30 letih naredil za tovarno.

»ODHAJAM Z LAHKIM SRCEM«

Stanko Ledinek je začel delati v ravenški jeklarni že 1949. leta, pozneje pa se je za leto dni preselil v Store, nakar se je spet

Ivan Vivod, tozd ETS

vrnil. V jeklarni opravlja delo ponovčarja. Govoril je o svojem delu, izkušnjah z mladimi in o svojih občutjih pred odhodom v pokoj.

»Delo pri ponovcah je natančno, pedantno. Če nisi pazljiv, gre jeklo po tleh in narediš veliko škodo. Meni se kaj takega ne zgodi več, saj delam pri vakuumu že 10 let. Prej sem bil pri starem, zdaj pri novem.

Včasih je bilo delo v jeklarni fizično težje, zdaj je bolj mehkanizirano, je pa zato bolj zahtevno. Prah je manj, vročina pa je še vedno ista.

Delam tudi z mladimi. V delo uvajam novince. Z njimi sem kar zadovoljen. Poslušajo me in naredijo, kar jim rečem. Svoje naredi tudi zgled. Pomembno je pač, da si pri tem delu previden, da se kaj ne zgodi. Vsako delo moraš resno jemati. Zdravnik ne sme fušati. Jeklar tudi ne. Šolska izobrazba pri delu veliko pomaga. Kdor pride iz šole, se dela hitreje navadi. Samo teorijo prenese v prakso. K nam pride še vedno veliko delavcev brez vsake izobrazbe. Prihajajo iz vse Jugoslavije. Nekateri se zavedajo, da je treba za denar tudi nekaj narediti, drugi ne. Dogajalo se je, da so fantje, ki so prišli v jeklarno iz šole, po nekaj mesecih dela odšli v drug, lažji obrat. Zdaj se nekateri že vračajo. Pozna se, da je tu zaslužek večji.

Sam sem z osebnim dohodkom kar zadovoljen. Zame je dovolj, kolikor dobim. Vem, da imajo nekateri za nekaj starih milijonov več. Če imajo šole in opravljajo zahtevnejše delo pa delajo dobro, naj imajo.

Še malo časa ostanem v železarni, potem grem v pokoj. Ne morem reči, da se tega posebno

veselim, tudi žalujem ne. Ko gledam to halo, polno prahu, si rečem: Dovolj je bilo. Malo se bojim, kako bomo shajali s pokojnino, a mislim, da bo šlo. Žena je še zaposlena. Skromno bomo živeli, pa saj smo tega navajeni. Ko smo pred leti gradili hišo na Šančah, smo tudi morali zategovati pas.

Mladim, ki so šele na začetku delovne dobe, bi svetoval, naj bolj mislijo na jed kot na pijačo. Kdor preveč pije, se hitro izčrpa. Še manj pa smeš piti na delu, saj s tem še druge spravljaš v nesrečo.

»BOJIM SE UPOKOJITVE«

Ivan Vivod se je zaposlil v železarni 1954. leta kot pomožni električar. Prej je delal pri Gradisu. V železarni popravlja in

Justin Medved, tozd Stroji in deli

montira grelna telesa na grelnih napravah, je pa tudi skladiščnik. Vesel je, ker si je z delom pridobil toliko poklicnega znanja, da so mu v tozdu priznali interno kvalifikacijo, boji pa se odhoda v pokoj.

»Pred 30 leti železarna ni bila taka, kot je danes. Razširila se je, povečala, izboljšuje se tehnologija. Električarji se moramo sproti usposabljanju, da obvladamo nove naprave, ki prihajajo z vseh koncev. Poklic električarja ni tako lahek, kot nekateri mislijo. Tudi naši osebni dohodki niso vedno pravično odmerjeni. Morali bi se ravnati po obratih, kjer so naprave, ki jih vzdržujemo, ustrezati pa bi morali tudi strokovnemu znanju električarjev.

Pred odhodom v pokoj veliko razmišljam o svojem delu v železarni in o prihodnosti. Mislim, da svoje delo vestno opravljam, zdaj pa sem na tem, da v poklju ne bom imel dovolj sredstev za preživljanje.

V Jugoslaviji imamo zakon, ki določa, da znaša pokojnina 85 % OD. Sodelavec, ki se je upokojil lani, pa prejema pokojnino, ki znaša komaj 38 % njegovega osebnega dohodka.

Mislim, da je žalostno za delovno organizacijo, če človek dela v njej 40 let, pa si ne zasluži pokojnine, ki bi mu omogočila dostojno preživljanje. Bojim se upokojitve. Sam sem, kdo me bo preživljal, ko ne bom več zdrav? Delal bom, dokler bom mogel. Znam opravljati kmetijska, zidarska in električarska dela. Sprašujem pa se, kaj bo z menoj, če zbolim.

Prav bi bilo, da bi delavcem zadnjih deset let delovne dobe v delovni organizaciji omogočili večji osebni dohodek, da bi imeli boljše osnovo za pokojnino. Naša

generacija je delala od 45. leta. Veliko je ustvarila. To nam v raznih govorih tudi priznajo. Mi pa bi si želeli tudi resničnega priznanja v dejanju, ne pa, da se počutiš ob odhodu iz delovne organizacije, kot da si odpisan, odveč. Tega si starejši delavci nismo zaslužili.

»DELO JE TEŽKO MERITI«

Justin Medved je vodja usmerjanja v Strojih in delih. Kolikor njegova delovna doba presega 30 let, jo je prislužil izven Železarne Ravne. V železarni je bil najprej orodjar, nato vodja orodnega skladišča, preden je prišel na sedanje delovno mesto, pa je krajši čas opravljal normirsko službo. V pogovoru se je ozrl po svojem delu v pripravi dela in se nekoliko dalj zadržal pri problematiki normiranja.

Andrej Plohl, tozd Jeklolivarna

»Všeč so mi bila vsa dela, ki sem jih opravljal doslej. Ko ne bi bil zadovoljen, bi verjetno šel iz delovne organizacije. Upam, da so bili z mojim delom tudi drugi zadovoljni: vsaj sankcij doslej še nisem doživel.

Drži, da je proizvodno delo lažje meriti kot strokovno ali administrativno. Tu bi pač morali vodji služb ali oddelkov poskrbeti, da bi bilo zaposlenih toliko ljudi, kolikor je potrebno, da bi dela in naloge lahko z normalno intenzivnostjo pravočasno opravili.

V naši službi nas je za normalno delo primerno število. Zdaj, ko je na tržišču določena kriza in skoraj nimamo serijske proizvodnje, je postalo delo v pripravi dela zelo intenzivno. Premalo nas še ni, moramo pa si zelo prizadevati, da ustrezemo proizvodnji.

V tozdu je večkrat slišati kritiko, da se dokumentacija v PD predolgo pripravlja oziroma zadržuje. Mislim, da ta kritika izvira iz mišljenja delavcev v bandurah, da smo vsi delavci v pisarnah odveč. Težko razumejo, zakaj dokumentacija včasih kasni. Vzrok je lahko v forsiranju določenega izdelka. Zgodi se, da tehnolog pripravi vse podatke pravočasno, pa odpove računalnik. Tedaj se ne da nič več pomagati, saj imamo računalniško obdelavo podatkov. Delavec dobi delovno dokumentacijo pozneje kot načrt. So pa tudi subjektivni vzroki za zamudo, zgodi se celo, da se dokumentacija izgubi. Ne pomnim pa, da bi bil kak delavec zaradi nerednosti delavcev v PD oškodovan.

V normirski službi sem bil samo eno leto, tako da s tem nimam veliko izkušenj. Menim pa, da je norma zelo relativna, nikoli ni 100-odstotna. Nikoli nista dva de-

lavca enako hitra. Tudi obdelovanci velikokrat po meri in trditi odstopajo od načrta. V takih primerih normirec normo popravi, če pa je norma v celoti zgrešena, mora normirec čas obdelave ponovno snemati in določiti novo normo. Je pa tako, da se delavci pritožijo le, če je norma previsoka, nikoli pa ne, če je postavljena prenizko.

Upam, da bomo dosegli realnejše norme in enakomernjšo proizvodnjo, ko bomo prešli na računalniško planiranje. Na to pa bomo morali še nekaj časa čakati.

»IZBOLJŠATI BI MORALI ODNOS DO DELA«

Andrej Plohl je doma iz Prlekije. Na Ravnah je obiskoval Industrijsko šolo, pozneje delovod-

Darinka Arnshek, tozd Kontrola kakovosti

sko. Najprej je bil ročni oblikovalec, nato delovodja jedrarne, deset let je bil vodja tehnološkega oddelka, zdaj pa je vodja priprave dela Jeklolivarne. V pogovoru je razmišljal o odnosu do dela, o disciplini, o možnostih in standardu nekdanj in danes ter o odnosu do nadrejenih.

»Odnos do dela danes ni tak, kot je bil včasih, ko ni bilo toliko socialnih podpor, res pa je, da je bilo delo lažje dobiti. Seveda pa si se mogel šolati le za poklice, za katere so bili kadri potrebni. Mladi bi morali biti manj izbirični pri iskanju zaposlitve. S kakršnimkoli delom si pridobiš delovne navade, ki so potrebne tudi za tvoje poklicno delo.

Menim, da je danes življenjski standard nekoliko boljši kot pred 20, 30 leti. V letih po vojni je primanjkovalo blaga in živil, stanovanj ni bilo, težko je bilo za opremo. Včasih se je mlad človek najprej poskušal oskrbeti z obleko in z najnujnejšim za stanovanje, šele potem je mislil na kaj drugega; danes mladi hočejo najprej avto. Morda smo nekaj časa živeli preveč na široko, čeprav je prav, da si ljudje želijo ustvariti boljše in lepše življenje. Narobe pa je, da imajo mnogi zelo slab odnos do dela. Mislijo, da smo v taki družbi, ko mora za njih delati nekdo drug.

Če bo kriza še večja in bo zmanjkovalo dela, se bo delovna disciplina gotovo izboljšala. Vsak si bo hotel zavarovati svoje delovno mesto in se bo potrudil, da ne bo delal napak. Disciplina se da izboljšati tudi z ukrepi, s prisilo. Toda delo pod prisilo ne prinaša kakovosti. Veliko je odvisno tudi od organizacije dela. Če imaš vedno pravočasno pri roki orodje in material, ti že to daje veselje

do dela. Včasih je kriza dobrodošla, da se ljudje spametujejo. Kdor pa nima nobenih delovnih navad, tudi tedaj ne more ali noče delati drugače.

Odnos podrejenih do nadrejenih je bil včasih precej drugačen kot danes. Včasih mojster delavcev ni videl postopati, danes pa lahko pride sam generalni direktor, pa se ne zmenijo. Enaki so tudi delavci v pisarnah. Včasih ti je nerodno vstopiti v kako pisarno, ko zalotiš skupino ljudi v klepetu in nedelu. Sicer v pripravi dela nimam težav z disciplino ljudi. Vsa leta delamo skupaj in zavedajo se svojih dolžnosti. Na sestankih vedno poudarjam, da delamo za proizvodnjo, zato mora biti delo pravočasno končano. Če ni mogoče opraviti dela med šihom, delajo tudi popoldne. Nekateri negodujejo, ker ne morejo imeti nadur, vendar probleme sproti rešujemo. Marsikaj se da rešiti tudi z osebno stimulacijo.

»KULTURA JE TAKA, KAKRŠNO USTVARIMO«

Darinka Arnšek je prišla v železarno z gimnazije. V obratnem knjigovodstvu je delala pet let, nato je opravila laborantski tečaj in se preselila v radiografski laboratorij čistilnice, kjer vztraja že 25 let. Je aktivna samoupravljalka, še posebej pa se zanima za kulturo, zato sva se o tej temi tudi pogovarjali.

»Mislim, da je za kulturno življenje v železarni dokaj dobro poskrbljeno, če ga primerjamo z drugimi delovnimi organizacijami, premalo pa v primerjavi s športom. Glede tega se strinjam z mnenjem Jožka Kerta v članku, ki ga je objavil v lanskem novembrski številki Informativnega fužinarja.

Za kulturno dejavnost v železarni skrbijo kulturni referent, ki prizadeva dela, animatorji v tozdih in delovnih skupnostih —

nekateri izmed njih so svojo funkcijo vzeli zares, drugi ne — ter komisija za kulturo pri sindikatu. Njeni člani bi po mojem mnenju lahko naredili več, ko bi jih znali prav angažirati.

Prav se mi zdi, da železarna regresira gledališki in filmski abonma in da imamo organizirano prodajo knjig znotraj tovarniškega plota. Dobra akcija je tudi tekmovanje za Suhodolčanovo bralno značko. Moti me le to, da se ne prijavi noben vodstveni delavec. Ne vem, ali res ne utegnejo brati leposlovnih knjig ali pa menijo, da je to tekmovanje le za nižji stan. Mnogi se ne prijavljajo tudi zato, ker mislijo, da jih čaka spraševanje kot na izpitu. Ko bi vedeli, da gre le za sproščen pogovor o prebranih delih, bi se gotovo še marsikdo ojunčil. Poznam veliko ljudi, ki berejo. Petnajst let sem namreč ljubiteljsko delala v ravenški ljudski knjižnici.

Kultura v kraju je taka, kakršno ustvarimo. Velikokrat se samo ne znamo organizirati. Ne najdemo poti do mladih. Skrbim, kaj bo z našim gledališčem, ko bo odpovedala generacija starejših kulturnih delavcev.

Pri nas veliko govorimo o problemu občinstva. Menim pa, da je število gledalcev in poslušalcev največ odvisno od obveščanja, organizacije, predvsem pa od kakovosti prireditev. To potrjuje tudi letošnji gledališki abonma, za katerega sta razprodani kar po dve predstavi. Kulturni delavci navadno pričakujejo, da bodo vse opravili s plakati. Ljudje pa jih opazijo le, če so res dobri ali vpadljivi, drugače navadno ne. Veliko je tudi odvisno od kakovosti predstav. Če bo nekdo enkrat gledal slabo predstavo, ga drugič ne spraviš v kulturni dom. Zato bi morali še toliko skrbneje pripravljati proslave ob praznikih.

Mojca Potočnik

Naši plotovi

ŽELEZARJI DELEGATI

4. decembra je bila v železarni konferenca delegacij za PORS 03. Pripomb na gradivo ter delegatskih vprašanj in pobud na njej ni bilo.

10. decembra je bila skupna konferenca za zbor uporabnikov in izvajalcev Občinske raziskovalne skupnosti. Na njej so izvolili novega predsednika za zbor uporabnikov in izpostavili dvojce: vprašanje, ali je bila opravljena raziskava o kakovosti, količini in nahajališčih premoga na obronkih Uršlje gore, in mnenje, da bi moralo Komunalno podjetje Prevalje urediti odlagališče, da ne bi Meža po vsakem večjem nalivu »cvetela«.

Konferenca delegacij za SPIZ je na svoji seji 14. decembra predlagala 75% uskladitev pokojnin v letu 1985 (če ni drugih rešitev, naj se sredstva zagotovijo iz BOD), saj so osnove odmerjenih pokojnin predvsem v letih od 1982 do 1984 realno nazadovale. Konferenca je tudi zahtevala, da strokovne službe železarne čimprej začnejo samoupravno urejevati invalidsko problematiko,

služba za VPD in VO pa naj čimprej seznanijo vse zaposlene o poteku revizije del in nalog s povečanim številom.

Delegati konference delegacij za zdravstveno varstvo so na svoji seji 17. decembra opozorili na nekaj primerov nekvadratnih storitev in neprimerne odnosa zdravstvenih delavcev do bolnikov.

Istega dne se je sestala tudi konferenca delegacij za vzgojo in izobraževanje. Ni imela pripomb in pobud. Izoblikovala je le predlog, da letošnje Zagarjevo priznanje prejme POŠ Juričevega Drežčka Ravne.

Po zapisniku sodeč je bila zelo živahna konferenca delegacij za kulturo 18. decembra. Delegati so ugotovili, da zadnja leta upada sodelovanje s kulturnimi organizacijami onkraj meje, verjetno predvsem zaradi zahtevne organizacije in problema financiranja gostovanj na naši in na zamejski strani. Tako je na reviji od Pliberka do Traberka vsako leto manj zamejskih zborov in tudi drugih trajnejših oblik sode-

lovanja ni. Delegati so zahtevali, da je treba na ohranjanje nacionalnih vezi opozoriti tudi republiko, saj narodnostna meja ne poteka obenem z državno.

Druga zahteva konference delegacij za kulturo se nanaša na spominski park Poljana: kako je prišlo do odločitve mimo kulturnih dejavnikov, da se 150 milijonov S din nameni za ta park, kakšen je delež republike oziroma države in kakšen delež drugih.

Veliko so se delegati pogovarjali tudi o železarniški kulturi. Zahtevali so, da tozd Družbeni standard pripravi poročilo, iz katerega bo razvidno, koliko njegove redne dejavnosti je namenjene kulturi ter koliko športu in rekreaciji in koliko se ti dejavnosti financirata iz rednih poslovnih sredstev.

Konferenca delegacij za stanovanjsko gospodarstvo 19. decembra je povečanje stanarin obravnavala le informativno. O njem bo odločala na osnovi dodatnih argumentov in po opredelitvi odgovornosti za mnoge napake v tem gospodarstvu. Čeprav je opredelitve že večkrat zahtevala, jih namreč še vedno ni dobila.

Tudi prehod na ekonomske stanarine so delegati obravnavali le informativno, o njem bodo odločali v sklopu obravnave planskih dokumentov za srednjeročno obdobje. Že zdaj pa so predlagali, da se takoj preuči subvencioniranje stanarin.

Da bi lahko vsa vprašanja s področja komunalne in stanovanjske dejavnosti celoviteje obravnavali, je dala konferenca delegacij železarne pobudo, da se ustanovi ena SIS za ti področji.

20. decembra je imela svojo sejo konferenca delegacij za zaposlovanje. Ker smo pred pripravo planskih dokumentov, je posebej opozorila na zaposlovanje žensk v občini Ravne. Odbor za štipendiranje je tudi opozoril, da je treba realno stanje pri podeljevanju štipendij upoštevati povsod tam, kjer ni pravih podatkov.

Konferenca delegacij za telesno kulturo 20. decembra ni imela pripomb, le predlog, naj bodo v prihodnje skupščine v večjih krajih v občini.

(Vir: zapisniki konferenc delegacij)

MISLI JEANA ROSTANDA

V politiki je lažje biti prerok kot sodnik.

Nazadnje bomo še mnenja, da je kaznovanje napak bolj graje vredno kakor delanje napak.

Vse filozofske doktrine si bodo polomile umetne zobe ob trdih znanstvenih dejstvih.

Napačna hipoteza, prav tako kot kleveta, je toliko bolj škodljiva, kolikor bolj je verjetna.

mladi fužinar

priloga informativnega fužinarja

Leto XXII

Ravne na Koroškem, 15. januarja 1985

Št. 1

»Mladi fužinar« izhaja kot mesečna priloga Informativnega fužinarja. Uredniški odbor: Saša Meško, Irma Fajmut, Barbara Sušnik, Marjana Kjorpenčev in Silvo Jaš, ki odgovarja tudi za vsebino »Mladega fužinarja«

Program KS OO ZSMS Železarne Ravne za 1985. leto

JANUAR

- Programsko-volilna seja KS ZSMS Železarne Ravne.
- Priprave za tekmovanje »Suhodolčanova bralna značka« — akcija poteka skozi vse leto. Pripravi komisija za kulturo.
- Prvenstvo v sankanju s sodelovanjem AŠ ŽR, organizira komisija za šport in rekreacijo.
- Nabor '85 (sprejemanje karakteristik in predlogov za rekrutiranje) organizirata in izvedeta organizatorja za LODS in MDA.
- Uspostavljanje mladih informatorjev (komisija za informiranje).
- Evidentiranje za MDA — komisija za MDA.

FEBRUAR

- Pohod »Koroška v zimi '85« — organizira organizator za LODS pri KS OO ZSMS ŽR skupno s komisijo za LO in DS pri OK ZSMS.
- Prvenstvo v smučanju in sankanju s sodelovanjem AŠ ŽR — organizira komisija za šport in rekreacijo.
- Sodelovanje na proslavah (Prežih, Prešeren) — recital se izvede prek razglasne postaje v železarni.
- organizira komisija za kulturo.
- Evidentiranje brigadirjev — komisija za MDA.
- Organiziranje okrogle mize na mladinsko in gospodarsko problematiko v železarni. Pripravi komisija za DEO in IPD.

MAREC

- 8. marec — obdaritev mater partizank — izvršijo OO ZSMS po zadolžitvah KS OO ZSMS ŽR in dogovoru OK SZDL Ravne.
- Prvenstvo v šahu — organizira komisija za šport in rekreacijo.
- Tekmovanje v znanju »Mladost v pesmi, besedi in spretnosti« pod parolo »Tito — revolucija — mir« — organizira komisija za kulturo.
- Priprave na MDA, evidentiranje — komisija za MDA.

APRIL

- 1. april — dan brigadirjev — komisija za MDA; razprava o delu brigadirjev.
- Organiziranje literarnih večerov (Suhodolčan, Cankar, Prežih) s sodelovanjem ŠC Ravne in konferenco sindikata — izvrši komisija za kulturo skupaj s centrom za klubsko dejavnost pri CK ZSMS Ravne.
- Športno srečanje mladine in vojakov v občini Ravne (občinsko tekmovanje), regijsko pa bo v maju.
- Čiščenje TOZD — izvršijo OO ZSMS po TOZD v dogovoru s TOZD — DS in komunalo.
- Priprava na MDA (inf. plat) — komisija za informiranje.

MAJ

- Majsko srečanje mladih iz Slovenskih železarn.
- Kresovanje ob 1. maju — prazniku dela.
- Vključevanje v občinski program ter akcije ob dnevu mladosti — izvrši komisija za kulturo; v program se vključujejo tudi ostale komisije.
- 3-dnevni tabor na Ivarčkem jezeru ali v okolici (komisija za MDA in SLO ter DS).

- Razstava mladih fotografov železarne (komisija za kulturo in informiranje).

JUNIJ

- Programsko volilna konferenca KS OO ZSMS Železarne Ravne.
- Udeležba na republiških in zveznih delovnih akcijah.

JULIJ

- Kresovanje ob 4. juliju — dan borca in 22. juliju — dan vstaje slovenskega naroda — organizira komisija za SLO in DS.
- Sodelovanje na zveznih in republiških delovnih akcijah.

AVGUST

- Obisk karavle »Sonjak« ob dnevu graničarjev
- 15. avgustu s kulturnim programom in sodelovanjem ŠC Ravne — organizira komisija za kulturo in LODS.
- Srečanje mladine in borcev SOZD Slovenskih železarn.
- Sodelovanje na akcijah — komisija za MDA in informiranje.

SEPTEMBER

- Prvenstvo v malem nogometu (če bo dovolj prijavljenih ekip) — organizira komisija za šport.
- Srečanje kulture in športa mladih jugoslovanskih železarn v Lukavcu — organizira KS OO ZSMS železarne.
- Tekmovanje v znanju mladost v pesmi, besedi in spretnosti pod parolo »Tito — revolucija — mir«.
- Lokalne delovne akcije v železarni Ravne izven nje — komisije za MDA.

Zamišljenost

— Pridobivanje dopisnikov za »Mladi fužinar« na osnovnih in srednjih šolah — komisija za informiranje.

OKTOBER

— Prvenstvo v šahu — organizira komisija za šport in rekreacijo.

— Seminar SOZD SZ.

— Lokalne delovne akcije (spravilo pridelkov...) — komisija za MDA in informiranje.

— Skrb nad spominskimi obeležji — izvedejo OO ZSMS po dogovoru s SLO in DS.

NOVEMBER

— 27. november — tradicionalni košarkarski turnir, na katerem sodelujejo: KKŠ Ljubljana, KKŠ Maribor, ŠC Ravne in KS OO ZSMS ZR — organizira komisija za šport in rekreacijo.

— Ob dnevu republike pripraviti recital prek razglasne postaje — izvede komisija za kulturo.

DECEMBER

— Pregled dela v letu 1985 in izdelava programa KS OO ZSMS ZR za leto 1986.

— 22. december — obisk karavle »Sonjak« skupaj s sindikatom in ZRVS — organizira komisija za kulturo in komisija za SLO in DS.

Poleg vseh zgoraj naštetih aktivnosti, pa bomo imeli tudi nekaj stalnih nalog, kot so:

— Izbor »Najboljšega mladega delavca« — samoupravljalca in mladega inovatorja v železnici in SOZD.

— Dosledno izvajati ter spremljati problematiko SZ, s katero se srečujejo mladi ne samo v železnici, temveč tudi izven nje ter jim pri tem pomagati.

— socialen problem med mladimi (alkoholizem, narkomanija, itd.).

— evidentiranje za MDA v letu 1985, sodelovanje s komisijo za MDA pri OK ZSMS.

— najboljši OO ZSMS v delu — železnici.

— akcija NNNP v letu 1985.

— pravočasno informiranje članstva, itd.

— Poleg že prej naštetih nalog in akcij, pa bomo tudi v tem letu imeli stalne stike z mladimi iz delovnih organizacij, kot so: Tovarna avtomobilov Maribor, Mariborska livarna, Tovarna glinice in aluminija Kidričevo, Litostroj, ... (sodelovanje temelji predvsem na izmenjavi delovnih izkušenj med mladimi, pa sodelovanju na raznih športnih in kulturnih srečanjih ter podobno).

ga dela in nenazadnje naloge v zvezi z uveljavljanjem delegatskega sistema.

ZAPOSLOVANJE

Ko ocenjujemo naše delo in stanje na področju zaposlovanja v naši občini, ne moremo mimo tega, da na tem področju tudi v tem obdobju beležimo zaostajanje zaposlovanja. Po nekaterih predvidevanjih bo združeno delo le z velikimi naporami doseglo načrtovano rast zaposlenosti. Večina OZD, ki sodi v gosp. in razvojno pomembnejše panoge, ne povečuje števila zaposlenih, izjema sta le Železarna Ravne in Rudnik Mežica. Zmanjšuje pa se delež zaposlenih v uslužnostnem sektorju (trgovini in gostinstvu), popolnoma pa je zavrto zaposlovanje v družbenih dejavnostih. Vse to pa bo prav gotovo vplivalo na nadaljnje siromašenje družbenega standarda, ki že 4 leta nazaduje.

Vse bolj postaja jasno, da v prihodnjem obdobju ne moremo računati na razširjeno kadrovske reprodukcije kot prvino rasti družbenega proizvoda in možnosti zaposlovanja. Še težje kot načrtovano stopnjo rasti zaposlovanja bo združeno delo doseglo strukturo novo zaposlenih, ki je dogovorjena s SaS in usklajena v letnih načrtih zaposlovanja. V obdobju do junija 1984 je prvo zaposlitev dobilo 152 ljudi, zaposlitev iz delovnih rezerv pa 160, od tega je bilo 52,4 % NK in priučenih delavcev, delež žensk 24,9 %, mlajših od 27 let pa 56,2 %. Poseben problem, ki v naši občini izstopa, je problem zaposlovanja žensk.

Približno v tem obdobju smo imeli na skupnosti za zaposlovanje prijavljenih 174 iskalcev, in sicer 82 iskalcev ozkega profila, 35 — širokega, 39 iskalcev profil tehnik, 18 — iskalcev profil inž. Pri tem velja opozoriti, da se pojavlja zapiranje zaposlenih v lastno socialno varnost, v podrejanje akumulacije osebnim dohodkom in v nezaupanje (včasih strahu) do zaposlovanja mladega strokovnega kadra.

Zaposlitveni tokovi prek skupnosti za zaposlovanje še vedno niso zadovoljivi. V prvem polletju se je na skupnosti evidentiralo le 30 % planiranih kandidatov. Ta podatek pa po naše zgovorno pove, da preobrazba skupnosti za zaposlovanje v institucijo svobodne menjave dela ostaja zgolj na formalno pravnih nivojih. Naša zahteva je in ostane, da mora skupnost dajati tudi pobude in iskati nove programe (seveda, če je sposobna), ki bodo prinašali zaposlitve brezposelnim osebam.

— Naloge v zvezi z zmanjševanjem obsega načrtnega, pogodbenega in honorarnega dela v naši občini skupno z drugimi zadovoljivo izvajamo. V večini kolektivov beležimo upadanje glede na preteklo leto. Tudi z aktivnostmi in doslednim izvajanjem nekaterih določb beležimo upadanje števila zaposlenih, ki imajo pogoje za upokojeve. Seveda

Poročilo o delu OK ZSMS Ravne

Ko boste brali poročilo o delu OK ZSMS Ravne, bo mladina imela že nove organe od sekretarja, predsednika in članov predsedstva. Vseeno pa je poročilo o delu občinske konference ZSMS Ravne v preteklem letu napisano v takšnem tonu, ki poleg kritičnosti vsebuje še kaj, da smo se ga odločili objaviti tudi v našem glasilu. Vsebuje namreč toliko stvari, ki posredno ali pa neposredno zadevajo mladega človeka, da se velja ob nekaterih stavih ali odstavkih zamisliti.

Izteka se enoletno obdobje po programski seji OK ZSMS Ravne na Koroškem in prvo mandatno obdobje po 11. kongresu ZSM Slovenije. Naša naloga in dolžnost je, da na programski seji kritično in samokritično pregledamo in ocenimo uresničevanje programskih usmeritev, se dogovorimo in sprejmemo delovni program za obdobje 1984—85, katerega realizacija bo zagotovila uspešnejše in hitrejši reševanje problemov in nalog v mladinski organizaciji in družbi.

V tem obdobju, za katerega dajemo poročilo, smo pričali »zastoji« in problemom na področju gospodarstva in družbenih dejavnosti, »poizkusom« degradacije delegatskih odnosov, sprejemanju zakonov po hitrem postopku; stalni in neustavljivi rasti cen, ki povzročajo padec življenjske ravni. Možnosti za zaposlovanje in pridobitev stanovanja so čedalje manjše, rast štipendij je neustrezna glede na rast življenjskih stroškov, saj so cene v domovih za študente in učence takšne, da marsikomu bivanje v domovih ni več dosegljivo.

Z različnimi predpisi in zakoni, ki omejujejo samoupravne pravice združenega dela, da razpolaga z ustvarjenim dohodkom (tudi z devizami), onemogočajo obnavljanje iztrošenih proizvodnih sredstev zaradi linearnih omejitev uvoza opreme ter maratonskih postopkov za pridobitev desetine različnih uvoznih dovoljenj. Skrajno vprašljiva je omejitev uvoza osebnih in hišnih računalnikov.

Občutne podražitve osnovnih življenjskih potrebščin (kruha, mleka, obleke, obutve...) so delovne ljudi in občane potisnile še bližje točki, ko osebnih dohodki ne zadoščajo več niti za enostavno reprodukcijo delovne sile (po nekaterih statističnih ocenah skoraj 20 % družin v republiki ne prejema dohodka, ki bi zagotavljal življenjski minimum).

Problematiko delno rešuje siva ekonomija. Priča smo tiheemu odstopu od novega delovnega časa.

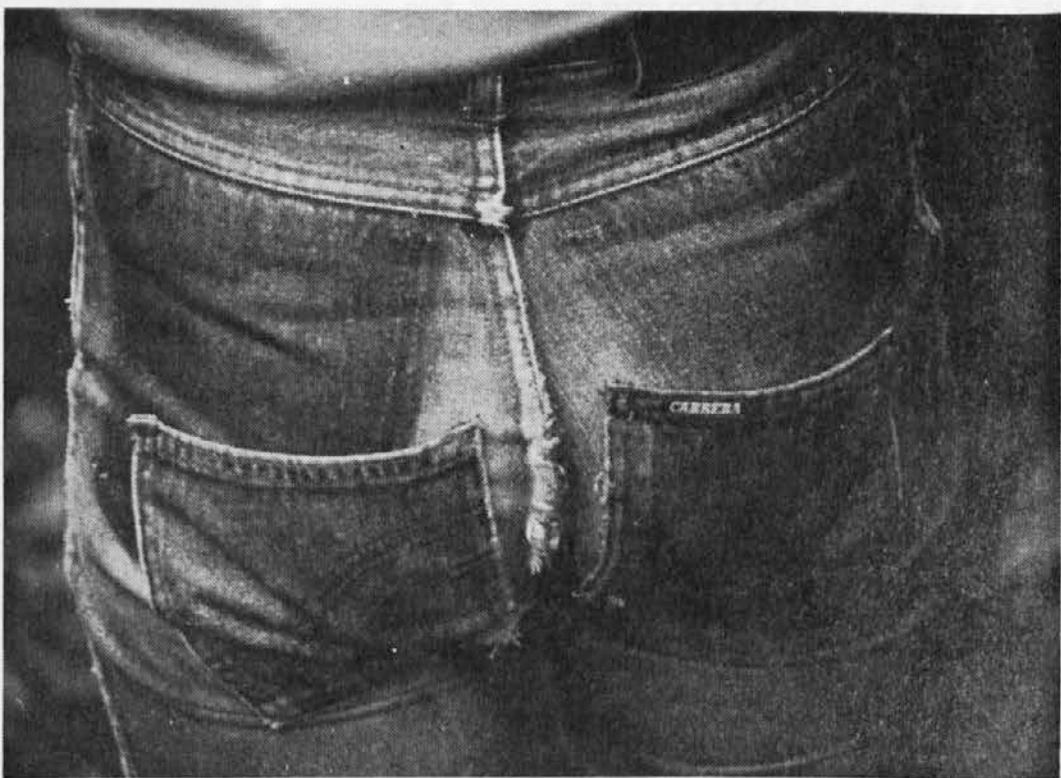
Socialne razlike so čedalje večje, zategovanje pasu pa najbolj prizadane najrevnejše sloje delavskega razreda in solajočo se mladino.

V takšnih razmerah je boj za enakopraven družbeni vpliv in enakopraven socialno-ekonomski položaj naše organizacije še težji, saj vemo, da zastopnost mladih v samoupravnih organih, možnost reševanja stanovanjskega vprašanja mladih, položaj učencev in študentov v izobraževalnem procesu, možnosti mladih za uveljavljanje različnih družbenih, kulturnih, glasbenih in ostalih dejavnosti doka-

zuje, da se mlada generacija v socialistični samoupravni družbi nahaja v razmerah, ko mora svoj enakopravni položaj še izbojevati.

Ob tem pa je še kako pomembno, da se skupaj z ostalimi subjektivnimi silami na čelu z ZVEZO KOMUNISTOV borimo za večjo produktivnost, za razvijanje in krepitev socialističnih samoupravnih odnosov, za krepitev delegatskega sistema, večanje izvoza, razvijanje bratstva in enotnosti narodov in narodnosti, za krepitev naše obrambne sposobnosti..., hkrati pa se moramo boriti proti vsem negativnim pojavom: gospodarskemu kriminalu, neodgovornosti, malomarnosti, nesamoupravnemu obnašanju...

Na decembrski programski seji v letu 1983 smo sprejeli program dela, v katerem smo si zastavili konkretne naloge, katerih uresničevanje vpliva na družbenoekonomski položaj mladih v naši občini. V prednostne naloge smo uvrstili aktivnosti na področju zaposlovanja, stanovanjske politike, organiziranja mladinske samopomoči — mladinske solidarnosti, uresničevanje kadrovske politike, idejnopolitično usposabljanje, organiziranost mladinskih organizacij, SLO in DS, organiziranje in preživljanje prostega časa, mladinskega prostovoljnega

Carrera

Razmišljanje z Marjano Kjorpenčev o OO ZSMS tozda Komerciala in o mladih nasploh

»Marjana, mi lahko predstaviš OO ZSMS tozda Komerciala, katere predsednica si?«

»Tozda Komerciala šteje skupaj 85 mladincev, od katerih je aktivnih 15. Dejavnost naše osnovne organizacije je kljub manjšemu številu aktivnih mladincev dokaj živahna, vsebuje različne aktivnosti in problematiko, ki je blizu tudi ostalim osnovnim organizacijam v železnici. V letu 1984 smo načrte, ki smo si jih zadali, izpolnili. Ni nam uspelo pripraviti le razstave ročnih del, ker pač ni bilo pravega odziva.«

»Kaj meniš o problematiki vključevanja mladih v OO ZSMS? Kako mlade vzpodbuditi k večji aktivnosti v mladinski organizaciji?«

»O problematiki vključevanja mladih v OO ZSMS vedno govorimo, ker je vedno prisotna. Pravega odziva pri mladih ni. Menim, da je treba spremeniti metode in program dela. Treba je osebno priti do mladega človeka, mu delo ZSMS približati. Torej, ko se neki mlad človek pri nas zaposli, je prav, da ga poleg njegovega nadrejenega sprejme tudi predstavnik DPO in da se mu poleg ožjega kolektiva in dela predstavi tudi politično življenje in delo v OO ZSMS.«

»Kako pa je s povezovanjem vaše OO ZSMS z ostalimi v železnici in izven nje?«

»Več ali manj pride do izmenjave izkušenj na sejah koordinacijskega sveta ZSMS. Velikokrat se posvetujemo z drugimi aktivisti, kadar ne vemo, kaj v danem trenutku narediti ali kako, na kakšen način reševati določen problem. Vseeno pa bi moralo biti sodelovanje med posameznimi osnovnimi organizacijami še večje, kot je in prav bi bilo, da bi mladi svoje interese zastopali skupaj in ne vsaka osnovna organizacija samo zase.«

»Kakšen pa se ti zdi odnos družbenopolitičnih organizacij do osnovne organizacije ZSMS?«

»Konkretno v našem tozdu so ti odnosi urejeni, naša osnovna organizacija ima svoje mesto in nas kot take tudi priznavajo. Če pa pogledam na splošno, lahko rečem, da so odnosi sindikata, ZK ter drugih do ZSMS preveč mačehovski, mladi smo zanje še vedno le poceni delovna sila. Res pa je, da mladi lažje najdemo svoje mesto v združenem delu kot pa v krajevni skupnosti. Veliko mladih je, ki so aktivni v drugih organizacijah, svojo primarno nalogo, to je aktivnost v OO ZSMS, pa zanemarijo. Mnogo mladincev nam vzamejo ravno ZK, pa sindikat in drugi. ZK bi morala zadolžiti mladega človeka z delom v ZSMS, ne pa da ga aktivira v celoti v svojih vrstah.«

»Kakšen se ti zdi položaj mladih danes?«

»Mladi smo nosilci mnogih bremen — pri tem mislim na stanovanjsko problematiko, na neugodnosti pri najemanju kreditov, da o problematiki zaposlovanja ne govorim. Res pa je, da mladi zelo voljno prenašajo te probleme, ki jih bo treba rešiti.«

pa naše aktivnosti in vztrajanje na uresničevanju dogovorov niso povsod naleteli na razumevanje.

— Na ustreznih organih v občini so bile obravnavane pobude o organiziranju manjših proizvodnih celot v manjših, bolj oddaljenih krajevnih skupnostih. Na realizaciji teh pobud in idej moramo tudi v bodoče vztrajati, podobno velja tudi za uveljavljanje sklepov o razvoju drobnega gospodarstva. Tu velja opozoriti predvsem na upadanje standarda, ki po drugi strani poveča povpraševanje in potrebo po obrtnih uslužnostnih obrti (čevljarji, krojači, RTV mehaniki...). Je pa to tudi ena izmed možnosti zaposlovanja mladih.

— Vztrajati moramo na izvajanju opredeljene kadrovske politike, njenih ukrepov in instrumentov, ki omogočajo izvajanje sprejetih obveznosti glede zaposlovanja študentov, izvajanja pripravništva in nasploh pogumnejšemu vključevanju mladine, ki prihaja iz šol na ustreza delovna mesta.

S stalno aktivnostjo vseh subjektov na tem področju, tudi OO ZSMS v TOZD-ih, bomo morali spodbujati delavce, da se še bolj dosledno zavzemajo za boljšo organizacijo proizvodnje in izkoriščenosti proizvodnih sredstev (uvajanje večizmenjskega dela) in širitev tistih programov, ki imajo razvojne perspektive in predvsem tistih programov, ki so primerni za ženske...

»Ali se mladi obrnejo na OO ZSMS, ko se srečajo s takimi problemi, jim pri tem lahko kako pomagamo?«

»V takih primerih se mladi dostikrat obrnejo tudi na našo osnovno organizacijo. Vedno bolj se uveljavlja mladinska pomoč in samopomoč. So primeri, ki smo jih uspešno rešili in ki kažejo na to, da OO ZSMS ni nekaj statičnega, da je aktivna tudi takrat, ko je treba mlademu človeku pomagati v njegovih težavah.«

»Kaj počnete v vaši osnovni organizaciji trenutno?«

»Trenutno se pripravljamo na volilno konferenco, ki bo v januarju. Evidentiramo kandidate in sprejemamo predloge — moram reči, da gre za dokaj kritično izbiro kandidatov, kar je tudi prav.«

»Ali lahko koga iz vaše sredine izrecno pohvališ za njegovo delo v OO ZSMS?«

KAJ SMO NAREDILI

Iz poročila predsednika na letni skupščini Kluba koroških študentov 23. 10. 1984

Delo je potekalo po zastavljenih mesečnih načrtih dela, čeprav je celotna aktivnost kluba slonela na predsedstvu in le peščici članov, ki so bili pripravljeni tudi kaj narediti. Večina pa je, žal, imela status uporabnikov uslug in ugodnosti, ki jih nudi članstvo. Poglejmo pomembnejše aktivnosti v preteklem letu.

V družbeno-politični sekciji je bilo delo omejeno le na drugi semester, kljub temu pa smo izvedli:

— razgovor s predstavniki družbenopolitičnih organizacij iz regije in Gospodarske zbornice za Koroško o problematiki štipendiranja, zaposlovanja mladih in gospodarskega razvoja Koroške

— razgovor s Cirilom Ribičičem, predsednikom družbenopolitičnega zbora republiške skupščine o političnem položaju SRS in SFRJ

— predavanje dr. Vekoslava Grmiča na temo »Religija in morala v samoupravnem socializmu«

— predavanje z diapozitivi o dosežkih koroških alpinistov

— udeleževali smo se sestankov in sej v okviru MK ZSMS za Koroško in OK ZSMS Ravne na Koroškem

— sodelovali smo s Klubom koroških študentov iz Maribora in Klubom Koroških Slovencev iz Ljubljane.

Pri kulturni sekciji je bila kontinuiteta dela zaradi zamenjave predsednika po zelo dobro pripravljenem in izvedenem programu na brucovanju prekinjena, vendar pa je bila dejavnost kljub temu zadovoljiva:

— v Drami smo si ogledali komedijo »Moj ata, socialistični kulak«

— ogledali smo si opero »Traviata«, ki je bila zaradi pevcev iz tujine označena kot predstava leta

— v reklamnem biltenu, izdanem ob akademskem plesu, smo objavili dva literarna prispevka

— z novo zborovodjo smo reorganizirali pevski zbor, ki je imel v klubskem prostoru vsak teden vaje, predstavil pa se je na brucovanju in akademskem plesu.

Zaradi interesa članov in resnega dela predsednika je bila športna sekcija najaktivnejša. Slabo vreme je onemogočilo sankaske in smučarske tekme ter planinski pohod čez Kamniške Alpe, sicer pa smo:

— izvedli dva nogometna turnirja med generacijami (jesenski in pomladanski) ter dve prvenstvi v kegljanju (posamežno in dvojice)

— organizirali šahovske večere in turnir v hitropotezno šahu ter skupaj z ravenko

»Pohvalim lahko pravzaprav vse aktivne člane naše osnovne organizacije, lahko pa izpostavim štiri mlade ljudi, ki so za svoje delo prejeli bronasti znak ZSMS. To so: Andrej Skutnik, Veljko Dordevič, Alojz Kamnik in Marta Bukovski.«

»Marjana, kaj bi povedala za zaključek?«

»Za zaključek bi rekla to, da mladi ne iščemo privilegijev, zahtevamo in želimo le enakopraven položaj z drugimi DPO, kar pomeni, da bi se predlogi in mnenja mladih prav tako upoštevali, saj so mnogokrat zdravi in koristni, ne pa da zaradi objektivnih in subjektivnih vzrokov ostanejo le na papirju. Pri reševanju stanovanjskih problemov pa problemov zaposlovanja in drugih sigurno ne moremo sami veliko storiti, lahko pa veliko storimo s skupno akcijo vseh subjektivnih sil (skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami, samoupravnimi organi, društvi). Menim pa, da bi ZSMS morala biti revolucionarnejša, trdnjša in predvsem enotnejša, kot pa je.«

»Marjana Kjorpenčev, hvala za pogovor!«

Pogovor pripravila: Saša Meško

srednjo šolo športno srečanje v košarki, odbojki, nogometu in namiznem tenisu

— se udeležili košarkarskega turnirja v Študentskem naselju in tistega v organizaciji OO ZSMS Železarna Ravne ter nogometnega turnirja RMK Zenica

— dokaj uspešno tekmujejo v košarkarski trimski ligi, lahko pa bi se prijavili tudi v malem nogometu, saj nam je Iskra Delta že podarila kompletne drese.

Družabna sekcija je skrbela za našo sprostitev in zabavo po vsakodnevni obveznosti. Po aktivnosti jo lahko primerjamo s športno:

— sodelovali smo v pripravi in izvedbi programa na brucovanju

— okrasili smo klubski prostor za silvestrski sestanek, pustovanje in praznovanje dneva žena, poskrbeli za glasbo in pripravili programe

— v klubskem prostoru je silvestrovalo kar trideset članov

— vsakemu klubskemu sestanku je sledil družabni večer (t.j. enkrat mesečno), pripravili pa smo tudi srečolov

— blizu trideset članov je hodilo na plesni težaj v malo dvorano ŠN

— pripravili smo tudi tradicionalni piknik za Savo.

Osnovna aktivnost socialno-ekonomske sekcije je v informiranju maturantov o študiju, načinu za pridobitev postelje v Študentskem naselju in reševanje problematike prevoza na relaciji Črna—Ljubljana.

Mislim, da bi poleg naštetega morali še bolj sodelovati z delovnimi organizacijami v regiji in tako študentom pomagati pri pridobitvi štipendij, opravljanju obvezne prakse in pozneje pri zaposlitvi. To sodelovanje se sedaj omejuje le na Tovarno opreme Mežica in Železarno Ravne.

Bolj bi morali sodelovati tudi pri reševanju problematike v ŠN (podražitve stanarin in prehrane, njena kvaliteta...).

Znano je, da rast štipendij ne dohaja inflacije in da si je vedno več študentov prisiljeno iskati dodatni vir za preživljanje z delom prek Študentskega servisa. Korošci smo pridni delavci, zato nas stalno angažirajo za fizična dela v Iskra Delti, na Geodetskem zavodu, že tri leta v času počitnic čistimo centralno tržnico, veliko pa nas je tudi varnostnikov. Lahko bi omogočili delo slabše situiranim študentom (prednosti: boljši zaslužek brez čakanja na Študentskem servisu, stalnejše delo, možnost dogovarjanja glede zamenjav in delo v homogenem, ubranem kolektivu); seveda pa bi odločala tudi prizadevnost.

Foto sekcija je v celoti realizirala plan dela, saj smo:

- fotografirali vse klubske akcije in sproti urejali foto arhiv kluba
- posredovali fotografije članom
- pripravili razstavo Krivograd Alojza.

Vendar se mi zdi, da je ta sekcija domena dveh, treh ljudi, ki fotografirajo le klubske akcije. Mislim, da bi morali vzpodbujati umetniško fotografiranje. Seveda pa bi moral vsak, ki bi razpolagal s klubskim aparatom, prej opraviti fotografski tečaj, ki ga vsako leto organizira SOLT.

Informativna sekcija je skrbela za domiselno napisane in pravočasno obešene plakate, kar je omogočalo solidno udeležbo na akcijah. V Fužinarju smo po polletni skupščini objavili krajši članek o organizaciji in delu kluba.

Mislim, da bi se pri akcijah eksternega značaja (predavanja) morali bolj posluževati javnih občil, saj bi bila zagotovljena večja udeležba, več pa bi se tudi zvedelo o našem delu (npr. obvestilo o predavanju dr. Grmiča v Delu, več kot 200 poslušalcev, odmeven članek v Dnevniku).

Za uspešno izvedbo brucovanja je obvezna pripravljenost vseh članov kluba, da pomagajo pri pripravi programa, najemu prostora in ansambla, izposoji kostumov, pobiranju

članarine in vstopnine ter izvrševanju redarske službe. Letos nam je brucovanje lepo uspelo in mislim, da bi morali nadaljevati prakso zadnjih treh let.

Z željo, da bi postalo zopet vsakoletno srečanje sedanjih, predvsem pa bivših študentov, smo letos veliko pozornost posvetili akademskemu plesu. Opazili smo namreč, da smo zadnja leta kavarniške prostore na Ravnah napolnjevali z ljudmi, ki nimajo ničesar skupnega z »akademskim«. Zato smo letos poslali v koroške delovne organizacije in prosvetne ustanove nad tristo vabil (pa tudi bivšim študentom na domove).

Z aperitivom, nageljni, kulturnim programom in izvedbo srečolova (vsega tega zadnja leta ni bilo!) smo dvignili nivo prireditve, ti napori pa so bili poplačani z zadovoljstvom tistih, ki so se odzvali vabilu in obljubili, da bodo drugo leto spet prišli. Seveda pa jih ne smemo razočarati!

Če celovito ocenjujemo delo kluba v preteklem letu, lahko rečemo, da je bilo kljub določenim napakam v splošnem plodno in uspešno. Vsekakor mora klub še naprej po vseh dejavnostih enakomerno razvijati svojo aktivnost, saj bo le tako zadovoljeval raznolike interese vseh koroških študentov, ki jih združuje.

Igor Kogelnik

Brigadske fotografije

V sodelovanju z Zvezo organizacij za tehniško kulturo, RK ZSM in Foto kino zvezo Slovenije je Foto kino klub Svoboda iz Vuzenice organiziral 1. republiško razstavo brigadskih fotografij. Otvaritev je bila v Vuzenici ob 29. novembru. Takrat so tudi podelili plakete in priznanja najboljšim avtorjem fotografij. Nagrade za brigadske fotografije so prejeli: 1. Stojko Marjan iz Maribora, 2. Motaln Matjaž iz Vuzenice, 3. Krivograd Alojz z Ravnar na Koroškem in pohvale Jaš Silvo iz Mislinje, Garb Miroslav iz Slovenj Gradca in Tomaž Franjo z Raven. RK ZSM Slovenije pa je nekaj fotografij tudi odkupila za propagandne namene.

Razstavljeno je bilo 50 črno-belih in 50 barvnih fotografij. Vse so nastale na mladinskih delovnih akcijah v letu 1984. S to razstavo brigadskih fotografij so tudi mladi fotografi prispevali svoj delež k popularizaciji mladinskih delovnih akcij. Mnogo razstavljenih fotografij je rezultat svobodnih aktivnosti mladih na MDA, to je foto tečajev, ki potekajo na večini MDA.

Matjaž Motaln

Poživiljeno delo mladih v Strojnski Reki

Mladinci iz Strojnske Reke so že očitali, da zdaj, ko bi imeli kaj pisati o njih, ne, prej karati neaktivnost pa smo znali.

Res, pa ne, da smo pozabili, le čakali smo na konec akcije. Po večletnem premoru je bila namreč v mladinskem domu spet prava delovna akcija. Mladinci so se sami lotili temeljite prenove doma. Začeli so oktobra in so prebelili stene, zakrpali ploščice, ki so se odlepile s tal, prebarvali so zidne obloge v dvorani in predprostoru. Vsak čas bo na vrsti še knjižnica. Iz dvorane so tudi zmetali stare peči in si poskusno sposodili dve trajno goreči. Če zakurijo, je zdaj v domu veliko topleje. Vsega skupaj so mladi opravili nekaj čez 200 prostovoljnih ur. Sami so bili mojstri za vse, le eden med njimi je pravi zidar.

Ljudje so se spraševali, kako to, da je pri mladini kar nenkrat taka zagnanost? Res so na malomaren odnos mladih do svojega doma spet opozorile družbenopolitične organizacije v Strojnski Reki, a so že večkrat, storjenega pa ni bilo nič. Kateri impulz je bil zdaj? Zagotovo novi predsednik osnovne organizacije Franc Navotnik, ekonomski tehnik v železarni; kot kaže, je imela mladina Strojnske Reke pri njegovi izbiri srečno roko. Že drugi dan po izvolitvi se je videlo, da je zagrabil resno. Je dober organizator, predvsem pa zna deliti naloge in seveda tudi sam delati. Upa si dati delo, povabiti na tekmo, recimo, skratka dati pobudo. Večina mladih, vsaj v Strojnski Reki, v glavnem čaka nanjo. Ko jo dobi, pa se izkaže. Tako je bilo pri prenovi doma in tudi ob proslavi za 29. november. Zato se za v prihodnje vsaj nekaj časa ni bati.

H. Merkač

Mladi v klubu

Danes se srečujemo z vse večjim problemom neaktivnosti mladih v OO ZSMS, vendar pa te neaktivnosti mladih ne zasledimo v društvi in klubih. Mladi so lahko tudi pomembna gonilna sila v nekem klubu. Prav to pa se vidi v Foto kino klubu Svoboda iz Vuzenice.

Klub deluje že več kot 30 let in je danes zelo aktiven na področju organizacij razstav in razstavne fotografije članov kluba na razstavah po Jugoslaviji in v tujini. V izvršilnih organih kluba je več kot polovica mladih, prav na njihovo pobudo pa je bil v letu 1980 klub tudi organizacijsko spremenjen in od tedaj opazimo prisotnost kluba skoraj povsod. Organizirano je bilo veliko število klubskih in tematskih razstav fotografij in diapozitivov, medklubskih razstav fotografij in medklubskih festivalov amaterskega filma, ter republiških razstav fotografij.

Mladi fotografi so prejeli za svoje fotografije in diapozitive številne nagrade in pohvale, zasledimo pa jih tudi na mednarodnih razstavah fotografij in na svetovnih razstavah mladinske fotografije.

Trenutno potekajo v klubu priprave na organizacijo 6. medklubskih razstav fotografij in diapozitivov, 25. republiške razstave fotografij članov in 11. republiške razstave barvnih diapozitivov. Te razstave bodo izpeljane v mesecu maju. Na teh razstavah pa lahko sodelujejo vsi ljubitelji fotografije, podrobnejše informacije pa dobite na naslovu foto kluba.

Matjaž Motaln

Učenci osnovnih šol pišejo

DOBILI SMO KIPEC PIONIRJA

Zveza pionirjev je rastle in se razvijala pod Titovo zastavo. Pionirji živimo in ustvarjamo v svobodni, socialistični in neuvrščeni Jugoslaviji. S tem ko izpolnjujemo izročilo tovariša Tita in razvijamo vrednote, pridobljene v dneh revolucije, gradimo tudi svojo srečnejšo bodočnost. Ta pa je odvisna od naš in našega dela.

Delamo in ustvarjamo v interesnih dejavnostih, ki delujejo v okviru PO naše šole in kraja. Na dan pionirjev smo sprejeli obsežne in zahtevne programe za posamezne dejavnosti, teh pa je na naši šoli veliko. S svojimi delovnimi programi pa smo se vključili tudi v XIII. JPI. Naloge niso bile lahke,

vendar smo jih s trdno voljo, delovno vneto in s pomočjo dobrih mentorjev opravili.

Trinajste JPI so se z lanskim letom končale. Svet Zveze pionirjev Slovenije nam je ob zaključku XIII. JPI 1982 do 1984 podelil za množično vključevanje v interesne dejavnosti in prizadevanost pri reševanju nalog priznanje — KIPEC PIONIRJA.

Veliko nam pomeni!

Sodelujemo tudi pri novih JPI »Rastemo pod Titovo zastavo« z geslom: PIONIRJI, VESELO NA DELO!

Še naprej bomo razvijali in dopolnjevali dejavnosti ki jih že imamo, in se kot najmlajši člani naše družbe po svojih močeh vključevali v boj za izboljšanje in razvijanje našega gospodarstva in za nadaljnji razvoj samoupravne, socialistične in neuvrščene družbe.

Novinarsko-dopisniški krožek
Osnovne šole Prežihovega Voranca
RAVNE NA KOROŠKEM

KAJ SI ŽELIM V NOvem LETU

— da bi v svetu zavladala pravičnost, da bi ukinili jedrsko orožje in da ne bi bilo več lakote.

Vesna

— mir, svobodo, hrano in topel dom.

Polona

— da bi učitelji v šoli bili bolj popustljivi, da bi včasih zamudili v razrede in bi mi ta čas lahko klepetali.

Helena

— Za novo leto si želim, da bi vsi otroci sveta živeli tako svobodno kot mi.

Maja

— da bi v svetu zavladal mir in da bi vsi ljudje imeli dovolj hrane.

Mateja

— Želim si, da bi vsi ljudje na svetu živeli v miru in sreči.

Sandra

— Želim si, da bi bilo pri nas še dolgo tako lepo, kot je sedaj.

Marija

— da bi se v vsem svetu končala vojna in da bi lahko vsi mirno praznovali novo leto.

Marko

Priznanje za množično dejavnost in prizadevanost

INOVACIJE

V septembru in oktobru 1984 so bile odobrene naslednje inovacije.

TOZD Jeklarna

Leonu Prosencu je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 10.000 din za izdelavo košare za izpihanje dna elektroobločnih peči. Z uporabo košare se je povečala delovna varnost, povečanja dohodka pri tej inovaciji pa ni bilo moč ugotoviti.

TOZD Jeklolivarna

Viljemu Irmanu, Francu Gostenčniku in Albinu Rečniku je bilo dodeljeno drugo nadomestilo za predelavo čelnega dela in vrat na custodis pečeh v čistilnici, s čimer so prihranili pri stroških vzdrževanja in energiji. V drugem in tretjem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda poprečno letno za 4.785.866 din. Nadomestilo znaša 89.448 din, pri delitvi so udeleženi Irman s 50, Gostenčnik s 40 in Rečnik z 10 odstotki.

Jožetu Skledarju in Jožetu Štrucu je bilo dodeljeno drugo nadomestilo za izboljšavo vliivanja manganskih plošč, s čimer sta zmanjšala proizvodne stroške. V drugem in tretjem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda poprečno za 4.568.029 din. Nadomestilo znaša 69.320 din, pri delitvi pa sta udeležena Skledar s 60 in Štruc s 40 odstotki.

Aloju Cehu, Stanku Konečniku in Jožetu Heclu je bilo dodeljeno prvo nadomestilo za predelavo varilnega aparata arkmarker, s čimer so zmanjšali zastoje in stroške vzdrževanja. V prvem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda za 545.553 din. Nadomestilo znaša 37.342 din, avtorji pa si ga delijo na tretjino.

TOZD Valjarna

Jožetu Rancu, Francu Hartmanu in Jožetu Zoharju je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 45.000 din za izboljšavo režima ogrevanja compound jekla, s čimer so povečali izplen, izboljšali kakovost in prihranili pri energiji. Povečanja dohodka pri tej inovaciji ni bilo moč ugotoviti, nadomestilo pa si avtorji delijo na tretjino.

TOZD Jeklovlek

Jožetu Zorčiču je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 13.000 din za predelavo držala votlic na petvretenskem žičnem stroju, s čimer je olajšal menjavo in podaljšal življenjsko dobo. Povečanja dohodka pri tej inovaciji ni bilo moč ugotoviti.

TOZD Kalilnica

Lovru Gorinšku in Mihi Hriberniku je bilo dodeljeno drugo nadomestilo za povečanje produktivnosti pri kaljenju valjev. V drugem in tretjem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda za 2.476.532 din. Nadomestilo znaša 97.922 din, avtorja pa si ga delita na polovico.

TOZD Stroj in deli

Mihaelu Lesniku, Francu Finžgarju in Adolfu Pustoslemšku je bilo dodeljeno drugo nadomestilo za izboljšavo tehnologije varje-

nja in obdelave ležajnih ohišij na paketirkah HPS 1000. V drugem in tretjem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda poprečno letno za 437.802 din. Nadomestilo znaša 19.510 din, pri delitvi pa so udeleženi Pustoslemšek s 40, Lesnik in Finžgar pa s 30 odstotki.

Vinku Javorniku je bilo dodeljeno drugo nadomestilo 44.003 din za vgraditev odcejalnika na stroju za ozobljenje, s čimer je zmanjšal zastoje. V drugem in tretjem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda poprečno letno za 1.245.235 din.

Branku Turkušu in Alojzu Strmčniku je bilo dodeljeno drugo nadomestilo za izboljšavo tehnologije vrtnanja valjev, s čimer se je povečala produktivnost. V drugem in tretjem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda poprečno letno za 307.020 din. Nadomestilo znaša 14.764 din, avtorja pa si ga delita na polovico.

Milanu Krevhu in Jožetu Škrubeju je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 101.74 din za izdelavo napajalne enote na stružnici THG R 5, s čimer sta nadomestila uvoz in prihranila 5.742.400 din. Nadomestilo si delita na polovico.

Aloju Kumru je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 30.135 din za izdelavo priprave za brušenje zvarov na vrtnalnih drogih, s čimer je ustvaril enkratni prihranek 182.520 din.

Petru Klavžu, Mihi Ošlaku in Branku Turkušu je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 90.000 din za izdelavo dveh brusilnih strojev za notranje in zunanje brušenje. Nadomestilo si delijo na tretjino.

Stefanu Kamniku, Ivanu Trupu in Ivanu Gorenšku je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 18.000 din za izboljšavo prebijačev pri štancanju etiket, s čimer so zmanjšali stroške orodij. Nadomestilo si delijo na tretjino.

Blažu Mlakarju in Vinku Nagliču je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 16.000 din za izboljšavo orodja na stroju za valjenje navojev, s čimer se je povečala zdržljivost. Nadomestilo si delita na polovico.

Jožetu Gostenčniku je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 8000 din za predelavo vpenjalne glave, s čimer je povečal možnosti vpenjanja različnejših obdelovancev.

Domniku Uršniku je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 8000 din za izdelavo priprave pri iztiskavanju osovine na členkih verig, s čimer je povečal produktivnost in olajšal delo.

Dragu Kondiču je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 8000 din za izboljšavo mazanja vodil na brusilnem stroju, s čimer je povečal zanesljivost obratovanja.

Stanku Rahtenu je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 7000 din za izdelavo posnemač brsilnih plošč na brusilnem stroju TOS, s čimer je povečal delovne zmoglosti strojev.

Engelbertu Baverju je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 6000 din za odpravo ovalnosti na središčnih gnezidih, s čimer je od-

pravil nevšečnosti v zvezi z ovalnostjo.

Pri zadnjih osmih inovacijah ni bilo moč ugotoviti povečanja dohodka.

TOZD Pnevmatični stroji

Srečku Smolarju in Marjanu Lečniku je bilo dodeljeno prvo nadomestilo za izboljšavo tehnologije izdelave puš pri kladivih VK-30, s čimer sta prihranila pri vložnem materialu in povečala produktivnost. V prvem letu je bil z inovacijo povečan dohodek tozda za 1.002.645 din. Nadomestilo znaša 26.036 din, avtorja pa si ga delita na polovico.

TOZD Kovinarstvo

Marku Kramerju je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 11.346 din za uporabo rabljenih trdokovinskih plošč pri grobem stru-

ženju. Povečanja dohodka pri tej inovaciji ni bilo moč ugotoviti.

TOZD ETS

Francu Kečku in Cirilu Gorenšku je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 6000 din za nadomestitev uvoženih relejev in stikal na »ročno avtomatskih enotah«. Povečanja dohodka pri tej inovaciji ni bilo moč ugotoviti, nadomestilo pa si avtorja delita na polovico.

Delovna skupnost za gospodarjenje

Metodu Kacu je bilo dodeljeno enkratno nadomestilo 6000 din za izdelavo programskega produkta MPAG, s čimer je olajšal kreiranje »map«. Povečanja dohodka pri tej inovaciji ni bilo moč ugotoviti.

Franjo Krivec

Priročniki za pripravnike

Ste novinec v železarni? Dokončali ste šolanje in se zaposlili kot pripravnik v enem izmed tozdov ali delovnih skupnosti. Dobili ste v roke priročnik za novospregate delavce in prebrali v njem vse, kar mora vedeti delavec-samoupravljalec o svoji delovni organizaciji. Ampak to za naše delo ni dovolj. Dobro morate spoznati tudi organiziranost tozda oziroma delovne skupnosti, kjer ste se zaposlili. Pa ne le to. Predvsem je vaša naloga, da spoznate naprave in agregate, s katerimi boste delali in kako delo na njih in v njih poteka. Kaj vam je storiti, da ne boste prišli med »stare« delavce kot nepismen prvošolček? Nič lažjega!

Vzemite v roke priročnik za spoznavanje »vašega« tozda in v nekaj urah ste na tekočem z vsem, kar je za ta tozd pomembno. Veste, kateri oddelki so v njem, s katerimi in kakšnimi napravami razpolaga in kakšna je njegova proizvodnja. Izvedeli ste celo, na kaj je treba biti v tehnološkem postopku še posebej pozoren, da ne nastanejo v proizvodnji ali obdelavi napake, zaradi katerih bi namesto dragocenega izdelka za trg naredili izmeček. Tako oboroženi z znanjem iz priročnika se znajdete med novimi sodelavci kot enak med enakimi.

— To je reklama za enaindvajseto stoletje, bo kdo pripomnil, le da bi morali besedo pri-

S traktorjem na ših

IZ OBČINE RAVNE

Na ravenski občini uvajajo lepo novost: tiskovne konference za dopisnike slovenskih in lokalnih občil. Na decembrski sta predsednika skupščine občine in izvršnega sveta spregovorila novinarjem o aktualnih zadevah, odgovarjala pa sta tudi na vprašanja.

TRGOVINE, PRESKRBA

V nekaterih krajevnih skupnostih potrebujejo trgovine, ker jih nimajo (Dobja vas, Strojnska Reka), drugje bi radi večje, novejše (Mežica), čas za take novogradnje pa je slab. Če bi hoteli kakšno trgovsko organizacijo pripraviti k investiranju, bi morali sami sovlagati, pa nimamo od kod vzeti. Za ureditev manjših trgovin bi mogoče pridobili zasebnike. Edina večja pridobitev se obeta pomladi na Prevaljah, ko naj bi odprla nove prostore Kovinotehna.

S preskrbo se izvršni svet ubada kar sproti, tako da večjih težav ni, le občasne z mesom, kakovostjo kruha in nikakršno izbiri sira.

O SAMOPRISPEVKU ZNOVA SPOMLADI

V tistih 7 krajevnih skupnostih, kjer referendum o samoprispevku lani ni uspel, bodo poskusili pridobiti zaupanje ljudi v programe spomladi, in če bo to uspelo, ga bodo razpisali še enkrat. Bo pa do takrat treba razčistiti zdaj nejasno oziroma nelogično dejstvo, da bi morali npr. v Mežici (kjer so glasovali proti samoprispevku), takrat ko bi prišli na vrsto, graditi tudi z denarjem tistih KS, ki so glasovale »za«.

V vsakem primeru pa bo treba krajevne programe prilagoditi finančnim možnostim.

POMAGATI OGROŽENIM OBČANOM

Ni skrivnost, da bomo letos prisiljeni dvigniti stanarine in cene za centralno ogrevanje. To sicer za nikogar ne bo veselo, za ljudi, ki pa imajo zelo nizke prejemke, bi lahko bilo usodno. Zato je zanje predvidena ustrezna pomoč.

UPRAVA OBČINE RAVNE IMA NAJMANJ ZAPOSLENIH NA 1000 PREBIVALCEV V SRS

Ima jih 3,16, poprečje SRS je 5,2, se pa nekod število vzpne tudi nad 7. Res pa je, da so nekaterih krajevnih skupnostih povečali število delavcev v strokovnih službah bolj, kot je bilo dogovorjeno. To res nikogar ne boli, dokler imajo znotraj KS dovolj denarja za ta namen. Ne morejo pa za to terjati denarja od občine, ki ima zelo skromen proračun, pa še tega gre okoli 95% za osnovno dejavnost.

M. K.

ročnik zamenjati s televizijskim zaslonom.

Morda bomo imeli čez 20 let v železarni res tako popolno banko podatkov, da bomo vsak hip lahko zvedeli za vse, kar se v kateremkoli delu tovarne dogaja, a danes še ni tako. Niti priročnikov za vse tozde in delovne skupnosti še nimamo, toda na pot sistematičnega zbiranja podatkov smo stopili že pred leti in to, kar imamo, je dobra podlaga za nadaljnji razvoj informacijsko-dokumentacijskega sistema v ravenski železarni.

Kar smo napisali o priročnikih ni povsem iz trte zvito. O priročnikih za spoznavanje tozdov in o njihovem namenu je v lanskem 10. številku Informativnega fužinarja pisal dipl. inž. Franc Černe, vodja indok centra. Do danes se je zbirka teh priročnikov, ki jih hranijo v strokovni knjižnici in v tozdi, že precej obogatila, čeprav je še daleč od tega, da bi bila popolna. Rečemo pa lahko, da so tozdi, ki so te priročnike izdali, v njih temeljito predstavljeni in da je pripravnikom, ki spoznavajo svoj tozd najprej z njihovo pomočjo, precej lažje kot tistim, ki tako temeljite in strnjene dokumentacije o svojem novem delovnem mestu (v širšem smislu) nimajo na razpolago. Gotovo je, da podatki o tozdu, ki se intenzivno razvijajo, že v letu ali dveh lahko zastarijo, toda prepričani

smo, da je strokovnjaku, ki uvaža pripravnike, lažje dopoljevati stare podatke kot vedno znova iskati in zbirati nove. In tudi priročnike je mogoče dopoljevati, če je le volja in potreba.

Kakšno je torej stanje na polju s priročniki? Pred vsemi daleč prednjačijo metalurški tozdi. Jeklarno je že pred dobrima dvema letoma popisal dipl. inž. met. Stanko Petovar, Jeklolarno pa kmalu zatem inž. Srečko Nabernik. Lani so dobili priročnik še tozdi Kalilnica (dipl. inž. met. Vojko Karner), Jeklovlek (dipl. inž. met. Ivan Kos) in Valjarna (Stanko Triglav s sodelavci), od ostalih pa Družbeni standard (inž. org. dela Jože Mežner) ter Delovna skupnost za gospodarjenje, ki jo je bolj na kratko predstavil dipl. inž. Jože Šegel. Letos proizvodnja priročnikov v železarni ni bila posebno intenzivna, zato pa je pomočnik ravnatelja Alojz Janežič izdelal sistematičen in temeljit priročnik za spoznavanje tozda Energija.

Kot je povedal Franc Černe, je v pripravi več priročnikov, vendar se nosilci naloge (navadno pripravljajo priročnik s pomočjo sodelavcev) ne zavedajo dovolj pomembnosti tega dela ali pa so z rednim delom res tako zaposleni, da sestavljanje priročnika puščajo ob strani. Je pa seveda v železarni še vrsta tozdov

in delovnih skupnosti, kjer se še sploh niso odločili za izdajo priročnika. Zaskrbljujoče je morda to, da tako sistematično zbrane dokumentacije nima še noben mehanski tozd. Ali je proizvodnja v teh obratih res tako raznolika, da je s stroji in napravami vred ni mogoče popisati v eni sami publikaciji ali pa drži pripomba, ki jo je v navednicah izrazil vodja indok centra — da je strojni del tovarne glede informatike »nepismen«? Drži namreč tudi to, da je v tozdu RPT dobro obdelan metalurški del. (dipl. inž. Sonja Hrnčič s sodelavci je zelo podrobno opisala metalurške raziskave, Marica Kolmančič pa je v posebnem priročniku predstavila »organizacijo avtomatske obdelave podatkov za raziskave in kontrolo kakovosti jekel«, inženirji — strojniki pa svojih del in metod še niso tako sistematično obdelali.

Večina omenjenih priročnikov je izšla v zadnjih dveh treh letih, s tem pa ni rečeno, da v preteklosti železarna ni skrbela za vzgojo strokovnih kadrov. Predvsem si je za to prizadeval dr. Jože Rodič, ki je že pred 20 leti izdal specialni priročnik z naslovom Razvoj uporabe metod mate-

matične statistike v Železarni Ravne.

Pripravniki so bili prejšnja leta (in ponekod so še zdaj) odvisni le od pomoči mentorjev, ki pa nimajo vedno dovolj časa in smisla za tako individualno izobraževanje, zato je bilo znanje pripravnikov in mladih delavcev strokovnjakov o njihovih delovnih okoljih zelo različno in marsikdaj pomanjkljivo. Nočem reči, da lahko priročnik reši vse. Je pa dober pripomoček tako za pripravnika kot za mentorja. Predvsem omogoča sistematično spoznavanje tozda, naprav in tehnologije, pripravniki, ki so končali katero od stopenj srednjega izobraževanja, pa lahko v priročniku dobijo strokovne podatke o delu, napravi in ožjem delovnem okolju, kjer so se zaposlili.

O namenu in uporabnosti priročnikov za spoznavanje tozdov in delovnih skupnosti ne moremo dvomiti. Upamo lahko le, da bodo zanimanje zanje pokazale tudi tam, kjer ga doslej še niso, in da bodo našli strokovnjake, ki bodo znali sestaviti dovolj strokovne, sistematične, vendar razumljive priročnike za pripravnike. Saj sredstva za to delo v železarni so.

Mojca Potočnik

Trmasta rast

OBISK RUSKE SINDIKALNE DELEGACIJE

V decembru je Železarno Ravne, pred tem pa že Jesenice in Štore, obiskala tričlanska delegacija sindikata železarn »15. oktober« z Volgograda. Medtem ko je ostali dve železarni obiskala le bolj mimogrede, smo ji bili ravenski železarji gostitelji kar tri dni.

tabori, v katerih lahko otroci preživijo vse počitnice, tisti iz številnejših družin seveda zastonj. Porodniški dopust lahko traja pri njih največ poldrugo leto. Za prve štiri mesece dobi mati 100% bolniško, do 12 mesecev prispevek za otroka, za zadnjih 6 mesecev pa denarne pod-

že pri 50, ženske pa pri 45 letih starosti, po želji pa lahko v delovnem razmerju ostanejo še pet ali deset let, vendar podaljšana delovna doba ne vpliva na višino pokojnine. Večinoma jih v tem času premestijo na lažja dela.

Veliko skrb v »15. oktobru« namenjajo ohranjanju in obnavljanju telesne zmogljivosti mlajših delavcev. Imajo dobro opremljene in vodene centre za rekreacijo in relaksacijo delavcev. Obiskujejo jih lahko tudi njihovi svojci, le da morajo usluge plačati.

Mnogi preživljajo prosti čas na tako imenovanih dačah (manjše najeto zemljišče s hišico), radi pa obiskujejo tudi letovišča ob Volgi, medtem ko na večje razdalje bolj malo potujejo.

V železarni »15. oktober« tudi na kulturno življenje delavcev ne pozabljajo, predvsem je razvita njihova bralna kultura. Železarna ima lastno strokovno in ljudsko knjižnico, delavci pa si izposojajo knjige tudi v državni knjižnici.

Obiski delegacij in predstavnikov družbenopolitičnih organizacij iz različnih dežel so za marsikoga gola formalnost in vpljudnostna poteza. Če pa taka srečanja pripomorejo k medsebojnemu spoznavanju ljudi, jim širijo razglede ali celo rodijo prijateljstva, gotovo niso brez vrednosti. Prepričani smo, da je decembrski obisk ruskih železarjev na Ravnah zapustil v obojih, gostih in gostiteljih, tudi globljo sled, in upamo, da so gostje iz Sovjetske zveze videli in spoznali pri nas tudi kaj takega, kar nam lahko iz srca zavidaajo.

Mojca Potočnik

tonija manjša motivacijo, sili v nižjo kvaliteto — kako dalje? Rešitev so našli v krožkih kvalitete na delovnem mestu in zunaj njih. Člani krožkov so usmerjeni predvsem na lastno delo, pomembno je osvojiti metode — kako problem videti!

Sestanki so med delovnim časom (70%), lahko pa tudi v prostem času. So enkrat tedensko po 20 minut do enkrat mesečno po eno uro.

Glavni cilj krožkov

- povečati učinkovitost
- izboljšati kvaliteto
- zmanjšati stroške poslovanja

Primer delovanja krožka kvalitete

1. sestanek: skupina (7) izvoli na sestanku predsedujočega, ta vpraša za probleme, jih zabeleži. Vsi skupaj določijo vrstni red problemov glede na pomembnost in do naslednjega sestanka (naslednji teden) razmislijo o izbranem problemu.

2. sestanek: povedo vse metode reševanja problema in izberejo najboljšo.

3. sestanek: razpravljajo o tem, kaj je največja ovira, da določene metode ne bi izbrali.

Sedaj je treba odstraniti vse ovire in problem reševati. Za reševanje problema povabijo strokovnjaka. Važno je, da imajo strokovnjaki voljo pomagati. Ko skupaj izdelajo predlog rešitve problema, ga pošljejo določeni službi, ki pove, kako in kdo naj realizira problem. Če so problemi enostavni, začnejo delavci sami reševati predlog, drugače to stori strokovnjaki. Vodstvo lahko imenuje projektno grupo za reševanje problema.

Nadaljnja značilnost v delovanju krožkov je organizirano predstavljanje dosežkov krožkov znotraj podjetja in širom po državi. Skrbijo, da o tej dejavnosti poročajo vsi delavci. So tudi primeri, da čistilke organizirajo krožek in potem ena teh čistilk poroča na konferencah, kar pri njej dvigne občutek pomembnosti, koristnosti itd.

V enem letu je bilo 134 konferenc znotraj podjetij (vsak tretji dan), kjer se je predstavljala ak-

Člani sindikalne delegacije iz Volgograda so se živo zanimali za našo knjižnično dejavnost

To ni bil prvi obisk ruskih sindikalistov v slovenskih železarnah, pa tudi predstavniki našega sindikata so pred leti že bili v Volgogradu. Gre za bolj ali manj redne stike med sindikalnimi organizacijami, katerih namen je izmenjava izkušenj in medsebojno obveščanje o delu, pa tudi spoznavanje dela in življenja delavcev v tovarnah, kjer te organizacije delujejo.

Izvršni odbor sindikata Železarne Ravne je gostom pripravil pester program bivanja pri nas. Ogledali so si proizvodnjo in naprave v železarni, obiskali nekatere ravenske kulturne ustanove in športne objekte, zimski bazen in celo praktično preizkusili, prav tako tudi dobrote šentanelškega oziroma jamniškega kmečkega turizma.

Ko smo jih povprašali, s kakšnimi vtisi se vračajo v domovino, so pohvalili gostoljubnost, odprtost in družabnost gostiteljev. V primerjavi z ostalima dvema železarnama se jim zdi ravenska sodobnejša. Čudili so se nizki starostni strukturi naših delavcev, ki da je pri njih v Volgogradu precej višja.

Primerjali smo skrb za življenjski standard delavcev pri njih in pri nas in ugotovili, da jim marsikaj lahko zavidamo. Predvsem delavci »15. oktobra« ne čutijo pomanjkanja stanovanj. Mlade družine lahko že takoj, ko se zaposlijo, dobijo ugoden stanovanjski kredit, ki jim ga ob rojstvih otrok postopoma odpisujejo. Ker je nataliteta v njihovi republiki prenizka — večina družin ima le po enega ali dva otroka — na vse načine spodbujajo povečevanje števila rojstev. Otroško varstvo je zagotovljeno za vse otroke od nekaj mesecev starosti dalje (tovarna s 15.000 delavci ima kar 20 jasli in vrtcev), organizirani so otroški počitniški

pore nima, jo pa čaka njeno delovno mesto v tovarni.

Od našega se precej razlikuje tudi njihov pokojninski zakon, ki določa, da se lahko moški, ki opravljajo težja dela, upokojijo

JAPONSKE IZKUŠNJE

V decembru nas je v železarni obiskal japonski sociolog Akihiro Ishikawa, ki deluje v Jugoslaviji kot pospeševalec krožkov kvalitete v okviru mednarodnega sodelovanja. Predaval je o krožkih kvalitete v razmerah na Japonskem, torej gre za informacijo »iz

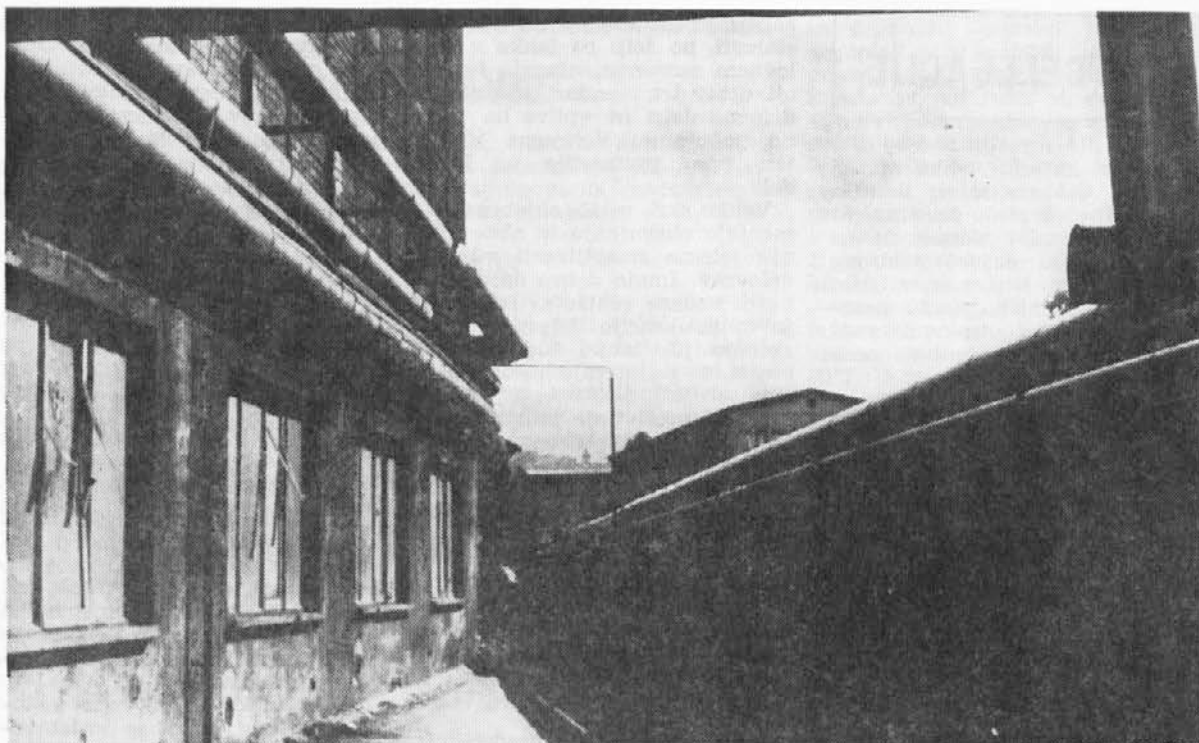
prve roke«, ki jo predstavljamo v tem zapisu.

Krožki kvalitete

Masovna proizvodnja je prinesla mnogo ponavljajočih se delovnih mest. Kako premagati monotonijo in izobraziti ljudi? Mono-

Kot da bi zares gorelo

Ožina

tivnost teh krožkov. Gre pogosto za tipična dela in sledi razširitev po vsej Japonski.

Nekaj statističnih podatkov o obsegu delovanja teh krožkov

● Znotraj enega krožka obravnavajo dva do tri probleme letno.

● Danes imajo 164.000 krožkov kvalitete znotraj združenja znanstvenikov in tehnikov, ki je glavni pospeševalec.

● Poprečna velikost krožkov je 8,5 oseb, kar pomeni, da je vključenih v registrirane krožke v združenju znanstvenikov in tehnikov 1,5 milijona japonskih delavcev; sicer jih je še petkrat več. To pa je 20% zaposlenih na Japonskem (teh 20% so delavci večjih podjetij, ki imajo tako imenovano celoživljenjsko zaposlitev praviloma v enem podjetju. Ostalih 80% zaposlenih nima te »sreče«).

● V Jugoslaviji imamo 50 takih krožkov, od tega v Sloveniji 37 (Iskra itd.) V Sloveniji so ti krožki v industriji, na Japonskem pa tudi v drugih podjetjih (npr. v trgovini, celo v nočnih klubih). Naslednja razlika je tudi v tem, da imamo te krožke pri nas le v neposredni proizvodnji, na Japonskem pa tudi v vodstvu, med strokovnjaki. Ne gre le za kvaliteto proizvodnje, ampak tudi uslug, upravljanja, vodstva itd.

Vloga vodstva

Po japonskih izkušnjah lahko krožki kvalitete rešijo le 15% problemov, ostalo mora reševati vodstvo. Pomembna je vloga vodstva pri načrtovanju izboljšav, predvsem pa pri uresničevanju teh predlogov — drugače ni nič. Zato je treba sinhronizirati delo vseh služb in vodij. Gre za izgraditev sistema totalne kontrole — vsi zaposleni. S tem sistemom se ne spreminja hierarhična struktura (princip nadrejenosti), totalno pa se spreminjajo odnosi — saj vsi delajo na istem cilju — kvaliteti. To zmanjšuje razlike in pospešuje sodelovanje med organizacijskimi enotami. Izgradili so sistem vzajemnega sovplivanja: uvajanje krožkov kvalitete od

zgoraj navzdol, pozneje se začne izvajati pritisk za uresničevanje na vodstvo.

Vodstvo vidi v krožkih kvalitete tudi ekonomski učinek (največji japonski jeklarski družbi NIPPON prinese to 10 milijard jenov oziroma 25% neto profita je iz množične inventivne dejavnosti): drugi primer: v neki banki so imeli v dvigalu dodatni gumb za pospešeno delovanje in vsaka uporaba le-tega bi stala 20 jenov, kar je zneslo letno 100 milijonov jenov. Na predlog delavcev je vodstvo ukrepalo. Veliko je takih enostavnih inovacij, ki so možne, kadar so ljudje v to usmerjeni.

Motiviranost

Tudi če je predlog pozitivno ocenjen, delavci ne dobijo denarja, čeprav gre za izjemno dragocen predlog, ki je lahko uresničljiv, dobi celotni krožek majhno vsoto, ki jo različno uporabijo:

- za pospešitev dejavnosti
- ali zbirajo za novoletne zabave, turizem itd.
- ali nazdravijo svojemu uspehu.

Uspešna aktivnost v krožkih se upošteva, sicer na neformalen način, pri napredovanju. Tudi vodstveni delavci, ki imajo v skupini uspešne podrejene, lažje napredujejo.

Naslednji motivator za to aktivnost je navezanost japonskega delavca na podjetje. 20% delavcev je celoživljenjsko zaposlenih v enem podjetju, ki drugače gleda nanj (od uspešnosti podjetja je odvisna tudi socialna varnost), sebe in sodelavce šteje kot člana kakšnega društva. Zaradi trajnosti se razvijajo prijateljski odnosi, kar preneha ob odhodu iz podjetja. Drug na drugega pazijo, kako in kaj delajo, v primeru nedeja izvajajo medsebojni pritisk in sledi izolacija takega posameznika. Sicer pa obstaja mišljenje, da je vsak za kakšno delo, če pa ne gre, ta posameznik sam odide.

Navezanost na podjetje lažje razumemo skozi kolektivizem, ki ima na Japonskem dva elementa:

1. prenesen je iz srednjega velika

2. dopolnjen je z organizacijskimi posegi, predvsem pa je pomembna kadrovska politika vodstva podjetij, ki so z izobraževanjem navezala delavca na podjetje.

Za motivacijo je nadalje pomembna podpora pri večini delavcev v slehernem predlogu.

Pristojnosti krožka

Najprej še enkrat povejmo, da delavci v krožkih niso elitni delavci in je možno krožke narediti med vsemi vrstami delavcev. Izobrazba ni prvi pogoj za uspešnost krožka, mora pa biti usposabljanje.

Pri japonskih krožkih pristojnosti članov niso večje kot pred njimi, zato se lahko zgodi, da začne produktivnost padati. Zaradi tega se Japonci zanimajo za avtonomne delovne skupine, kjer je prišlo do spremembe v pristojnostih in ne le v funkcijah in v odgovornosti. Sicer pa so pristojnosti odvisne od vsebine predloga: če je na nivoju skupine, ima ta vso pravico, da ga sama neposredno uresniči, drugače odloča vodstvo.

Združljivost samoupravne delovne skupine in krožka za kvaliteto

Dva pomisleka:

- krožki so usmerjeni na lastno delovno mesto, torej so uspešni le, kadar so usmerjeni lokalno, ne pa tudi širše, kot so zasnovane samoupravne delovne skupine
- inovacije nastajajo le v sproščeni atmosferi, če pa postane skupina obvezna, formalna, lahko to aktivnost zavre.

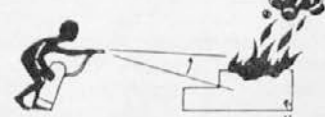
Samo Šavc

OGENJ JE TUDI SOVRAŽNIK ČLOVEKA

1. Postavite se v smeri vetra!

2. Trdne snovi pogasite tudi z ročnim gasilnim aparatom na prah, toda s kratkimi in ostrimi prašnimi curki.

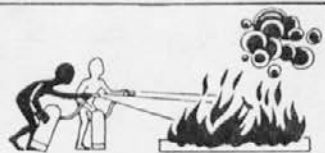
3. Vnetljive tekočine in gorljive pline pogasite s polnim neprekinjenim prašnim curkom.

4. Previdnost! Plamen se lahko ponovi. Pripravite pravočasno rezervni aparat.

5. Pri razširjenem požaru gasite z več aparati in z najmanj dveh strani hkrati.

6. Če se vam je vnela obleka, ne tekajte sem in tja; povaljajte se po tleh, da na ta način zadušite plamen. Če pomagata drugim, vzemite odejo ali del obleke in dušite plamen!

ZDRAVJE

S KAJENJEM SI KRAJŠAMO ŽIVLJENJE

PLJUČNI RAK JE V VRHU PO POGOSTNOSTI OBOLENJA ZA NOVOTVORBAMI PRI MOŠKIH

Tobak že več stoletij širom po svetu uporabljajo na različne načine kot sredstvo za povečanje veselja do življenja ali kot pripomoček za premagovanje nekaterih življenjskih problemov. Zdravstvene posledice so hude, postanejo pa očitne šele po večletnem kajenju. Kajenje cigaret je vzrok za čezmerno umrljivost kadilcev v primerjavi z nekadilci. Ta čezmerna umrljivost je posledica povečanega obolenja kadilcev za številnimi boleznimi, vendar 80% te izredne umrljivosti odpade na pljučni rak, kronični bronhitis ter obolenja srca in ožilja.

Kajenje je bistven vzrok pljučnega raka, ki je pri moškem v vrhu po pogostnosti. Nekadilci obolevajo za to boleznijo v zanamarljivo majhnem številu. Raka pljuč povzroči ponavljajoče se izpostavljanje celic dihalnih poti benzipirenu in katranom, ki jih

vsebuje dim. Te snovi raka povzročajo in pospešujejo.

Nevarnost pljučnega raka se veča v neposrednem sorazmerju s številom pokajenih cigaret. Ta nevarnost je večja tudi pri tistih kadilcih, ki dim inhalirajo, pri tistih, ki so začeli kaditi že zgodaj, večja je tudi z večjim številom potegov iz vsake cigarete, z zadrževanjem cigarete v ustih med kajenjem in s ponovnim prižigom napol pokajene cigarete. Ta vpliv pokajenih količin je enak tako pri moških kot pri ženskah.

Kadilec pip in cigar se nevarnostni vpliv močno zmanjša, zmanjša pa se tudi tistim, ki prenehajo s kajenjem.

Kajenje cigaret še posebno ogroža ljudi, ki so izpostavljeni že drugim nevarnostim okolja (azbestni prah, nikljeve in arzenove spojine, radioaktivne snovi, strupeni plini, proizvodi destilacije premoga...). Nevarnost je večja tudi pri kadilcih, ki živijo v mestu.

Z gotovostjo lahko rečemo, da človek-kadilec svojih petdeset let

ne učka zdrav in da si s kajenjem cigaret nasilno skrajšuje življenje.

Irena Piltaver,
zdravnica

ALI ŽE VESTE

— da je **kozje mleko** bolj hranljivo od kravjega laže prebavljivo in vsebuje mnogo obrambnih snovi? Ne povzroča alergij in krepi obrambne mehanizme organizma. Da je to resnica, pričajo stoletniki v deželah, kjer popijejo največ kozjega mleka.

— da je **želodec občutljiv** ne le na mastno in pokvarjeno hrano, temveč tudi na skrbi, strese in strah. Ljudje, ki dosti tega »prebavijo« na delovnem mestu ali v družini, imajo prej ali slej želodčne težave. Najpogostejše in razmeroma še nenevarne posledice so pritisk v želodcu, občutek prenasitenosti pa tja do popolne iz-

gube apetita. Kaj pa, če se težave stopnjujejo?

— da **sedenje bolj škoduje nogam kot stanje**? Sčasoma se žile razširijo (krčne žile).

Osebam, ki mnogo sedijo, se priporoča, da izkoristijo vsako priliko za sprehod, med sedenjem pa večkrat razgibajo prste. Na takšen način izboljšamo pretok krvi za 40%.

— da lahko namesto tablet za **spanje** vzamete druga, manj škodljiva, a tudi učinkovita sredstva?

1 Osmo litra mleka pomešate s čajno žličko medu in v tem raztopite še dve kalcijevi tableti ali

2 Pol ure pred spanjem popijte pol kozarca mineralne vode, ki ste ji dodali žlico sadnega kisa in čajno žličko medu.

Referat za zdr. vzgojo

SIZIFOVO DELO KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Po dobrih treh letih, kolikor so krajevne skupnosti ravske občine prostorsko in samoupravno preoblikovane, se že kažejo nekatere značilnosti njihovega dela. Ena vidna med njimi je: mnogo dela krajevnih skupnosti je sizifovega ali zastojkarskega, ne v denarju, ampak v učinkih.

Vzemimo delegacije. Vedno, ko so na dnevnih redih samoupravnih organov ali družbenopolitičnih organizacij neke krajevne skupnosti obravnavane dela delegacij, je slišati troje: delegacije se ne sestajajo, če se že, imajo premalo svojih pripomb in tretje, ki je navadno resigniran sklep vsemu: sicer pa je vse delo bob ob steno; saj ni nobenega učinka; nima smisla, že vnaprej se vse zmenijo itd. Zato delegati ne hodijo na skupščine, in v zadnjem času niso redke nesklepčne. Nekaj je gotovo vzrok čas, nekaj slab interes, nekaj pa po izjavah tistih, ki imajo in čas in interes, ubita volja, ker ni učinkov.

Bore malo učinkov dajo na drugi strani sklepi, ki jih samoupravni organi ali družbenopolitične organizacije neke krajevne skupnosti sprejmejo in pošljejo na ustrezen naslov. Največkrat nanje sploh ni odgovorov, ne pozitivnih in ne negativnih, ne obrazložitvev — sploh ne glasu. Akcija se pretrga in obstane. Pride druga seja in pri pregledu izvedenih sklepov je največja ugotovitev: odgovora še ni. Poglejmo dejstva. Lani je npr. Krajevna skupnost Strojnska Reka poslala na najrazličnejše organizacije in skupnosti, na katere se mora pri svojem delu obračati, 36 dopisov. Od tega jih je 16 zahtevalo odgovore, nujne za nadaljnjo akcijo krajevne skupnosti, dobilo pa le tri. To so bili predvsem

dopisi SKIS, Komunalnemu podjetju Prevalje, ker se je gradilo telefonsko omrežje, PTT Slovenj Gradec itd. Vzemimo primer. Na lokalni cesti v Strojni so bile življenjsko nevarne razmere. Opozorila krajevne skupnosti izvajalcem so bila zastoj, in KS je angažirala inšpektorja za ceste. Naredil je seznam nujnih del in takoj po tistem so jih nekaj res opravili. Večina pa je ostala. Medtem je cesto prevzelo drugo podjetje, prošnje in sklepi pa spet romajo na izvajalca in na inšpektorja itd. — pa nič. Ne vemo, kje se je zataknilo, saj ni bilo na pet dopisov v enem letu na vse možne organe, ki bi imeli s tem kakršnokoli zvezo, niti enega odgovora. Dela pa ostajajo in nastajajo nova.

Problem se vsaj nam v krajevni skupnosti Strojnska Reka zdi velik, zato smo za posredovanje že prosili izvršni svet ravske občinske skupščine in OK SZDL Ravne. Odgovorila je slednja, da naj jo za vsak neodgovorjen dopis sproti obveščamo, in bo posredovala. To je zaenkrat vse, kar njim in nam preostane, čeprav je taka pot zelo dolga. Krajevna skupnost mora biti sproti usmerjena v delo, saj so na drugi strani forumov ljudje, ki čakajo na rezultate dela tistih v krajevni skupnosti. Toda kako pokazati delo, trud in prizadevanje organov krajevne skupnosti za stvari v dobro vsem, če se vsaka pot pretrga takoj po poslanem sklepu? Da ljudje krajevni skupnosti ne zaupajo več, vsaj v tistih krajevnih skupnostih, kjer se kmalu obeta ponovitev referenduma o samopriskvku, ni dobro.

Helena Merkač

NOVE KNJIGE V STROKOVNI KNJIŽNICI

7029 Kozič D., B. Vasiljevič, V. Bekavac, Priručnik za termodinamiku i prostiranje toplote 1983.

7030 Gorjup Z., Topografija s temelji kartografije 1983.

7031 Industrijska ventilacija 1975.

7032 Čakširan S., Uloga organizatorja rada i poslovanja u udruženom radu 1983.

7033 Čakširan S., Vrednovanje poslova organizatorja rada i poslovanja 1983.

Mrkoba

- 7034 Warring R. H., Handbook of Valves, Piping and Pipelines 1982.
- 7035 Kenneth J. A. Brookes, World Directory and Handbook of Hardmetals 1982.
- 7036 Bäcklund J., Thresholds Fundamentals and Engineering Applications I. 1981.
- 7037 Degen B., H. Kralj, Strojepis 2. del. 1975.
- 7038 Tesla N., Moji pronalasci 1981.
- 7039 Pirogova L. I., B. Orožen, J. Sever, Rusko-slovenski učni slovar 1977.
- 8/9 Segel J., Kratak opis Delovne skupnosti za gospodarjenje 1983.
- 8/10 Triglav S., Priročnik za spoznavanje valjarne 1983.
- 7040 Arandjelović D. S., Kompjuterska organizacija u savremenoj privredi 1983.
- 7041 Miles D. L., Privredna tehnička primena analize vrednosti 1982.
- 7042 Hornbruch F. W., Povećanje produktivnosti 1981.
- 7043 Mackensen, Deutsches Wörterbuch 1982.
- 7044 Strnad J., Posebna teorija relativnosti 1979.
- 7045 Ivković B., Obrada metala rezanjem 1979.
- 7046 Matić S., Principi upravljanja komutacionim sistemima 1983.
- 7047 Grujić T. L., Diskretni sistemi 1980.
- 7048 Martić L., Boj za življenje družine 1983.
- 7049 Vuličević D., Dijagrami nomogrami tabele. Priročnik za računsko vežbe iz tehnoloških operacija 1982.
- 7050 Sedmak S. B. Petrovski, B. Milojević, Praktikum za projektovanje elemenata mašina i aparata I. 1983.
- 7051 Savremeni aspekti projektovanja i izrade sudova i cevovoda pod pritiskom 1982.
- 7052 Đordjević B., Valent V., Zbirka zadataka iz termodinamike i termotehnike sa teorijskim osnovama 1982.
- 7053 Matijašević S., Uputstvo za rad pri ispitivanju livačkih peska, vezivnih sredstava kaluparskih i jezgrenih mešavina 1975.
- 7054 Grozdanić K. D., Sistemi za obradu podataka. Priročnik 1983.
- 7055 Popović G., Sistemi za obradu podataka 1980.
- 7056 Hemijska kristalografija 1979.
- 7057 Arsenijević M., Elektrotehnika 1976.
- 7058 Sedmak S., Petrovski B., Milojević B., Zbirka zadataka iz elemenata mašina i aparata 1980.
- 7059 Zbirka zadataka iz fizičke hemije 1983.
- 7060 Branković M., Tehnologija livačkih kalupa 1982.
- 7061 Mitrović M., Merni instrumenti i elementi regulacije 1978.
- 7062 Cajhen R., Regulacije 1984.
- 7063 Mitrinović S. D., Jednačine matematičke fizike 1978.
- 7064 Miličić P., Zbirka zadataka iz više matematike II. 1981.
- 7065 Turajlić R., Sistemi automatskog upravljanja zbirka rešenih zadataka I. 1984.
- 7066 Joksimović S. T., Procesi sagrevanja 1981.
- 7067 Radovanović D., Hemijsko-inženjerska termodinamika. Priročnik. 1981.
- 7068 Đordjević D. B., Hemijsko-inženjerska termodinamika I. 1978.
- 7069 Tasić A., Zbirka zadataka iz tehnoloških operacija — toplotne operacije 1980.
- 7070 Tasić A., Zbirka zadataka iz tehnoloških operacija — mehanične operacije 1980.
- 7071 Popović G., Zbirka zadataka iz tehnoloških operacija — difuzione operacije I. 1983.
- 7072 Popović G., Zbirka zadataka iz hemijsko-inženjerskog računanja I. 1978.
- 7073 Krotin E., Zbirka zadataka iz mašina elektrouređaja i automata za metalurge II. 1978.
- 7074 Sadibašić A., Praktikum za vežbe iz kontrole i regulacije procesa 1977.
- 7075 Sedmak S., Praktikum za projektovanje elemenata mašina i aparata II. 1983.
- 7076 Radosavljević S., Neorganska hemija I. 1974.
- 7077 Kuzman K., Metodika vnaprejšnje določitve vplivnih veličin na proces periodičnega valjanja 1984.
- 7078 Loštrk A., Lagoja, Nevarne snovi in zaštita na delovnem mestu.
- 7079 Cvetković D., Teorija grafova 1981.
- 7080 Bertolino M., Numerička analiza 1981.
- 7081 Simić D., Osnovi kibernetike 1981.
- 7082 Dimitrijević D., Savić L., Računarsko programiranje 1980.
- 3587/630 Letno poročilo 1983.
- 7083 Bajić D., Električna i elektronska kola, uređaji i merni instrumenti. Elektronika i merenje 1983.
- 7084 Brunhuber E., Moderne Druckgussfertigung 1971.
- 3587/631 Kuzman K., Svetovanje na području razvoja orodij in postopkov za plastično predelavo 1983.
- 7085 Turk I., Izbrana poglavja iz upravljanja računovodstva 1983.
- 3587/632 Programski paket Craft za prostorsko raspoređanje delovnih enot.
- 7086 VDI — Berichte 256. Werkstoffbeeinflussung durch die Weiterverarbeitung 1976.
- 7087 Continuous Casting 1982.
- 7088 Šulek V., Rapnik D., Potek reakcije NH_4^+ — ionov z ozonom v pitni vodi 1984.
- 7089 Arhar F., Mednarodna integracija kapitala in dela 1984.
- 7090 Integracija v gospodarstvu 1984.
- 7091 Trstenjak A., Ekološka psihologija. Problemi in perspektive 1984.
- 7093 Friedrichs G., A. Schaff, Mikroelektronika in družba v dobro ali zlo? 1983.
- 7094 Kalinšek I., Nujna medicinska pomoč 1984.
- 7095 Recknagel — Šprenger, Grejanje i klimatizacija 1984.

KULTURA

IZ KULTURNE KRONIKE

7. decembra je SNG Drama uprizorilo v Titovem domu na Ravnah »žalostno komedijo«
Toneta Partljiča **Moj ata, socialistični kulak**. Gledalce, ki so v popoldanski in večerni abonmajski predstavi povsem napolnili dvorano, so pritegnili imena nastopajočih, kot npr. Polde Bibič, Mojca Ribič, Ivo Ban, Jerica Mrzel, pa tudi avtorja, ki je to-

krat na sebi lasten način obdelal dogajanje na slovenskem podeželju v času zloglasne resolucije Informbiroja.

Ko so odhajali domov, pa so imeli mnogi občutek, da igralci, ki so sicer lahkotno odigrali celotno predstavo, občinstva in dela niso jemali povsem resno.

Isti večer je v kulturnem domu v Črni nastopil **Pihalni orkester**

Slovenj Gradec. Koncert je bil edina prireditev Koroške glasbene jeseni v tem kraju.

13. decembra so za naročnike filmskega abonmaja na Ravnah prikazali francosko komedijo **Čas prve ljubezni**.

16. decembra so gledalci od blizu in daleč dvakrat natrpali dvorano kulturnega doma v Kotljah, da bi se razvedrili ob vrtenju Hotuljskega vrtljaka. Njihova pričakovanja so se v celoti izpolnila.

20. decembra je bila v kino dvorani na Ravnah zadnja abonmajska filmska predstava v letu 1984. Tokrat je bila na sporedu italijanska vojna drama **Koza**.

21. decembra je Slovensko ljudsko gledališče iz Celja na Ravnah uprizorilo dramo **Petra Shafferja Amadeus**. Z igralci Janezom Bermežem (Salieri), Zvonetom Agrežem (Mozart), Anico Kumrovo (Mozartova žena) in drugimi so se gledalci in poslušalci v Titovem domu poglobljali v usodo Mozartovega življenja in uživali ob odlomkih iz njegovih del, ki pa v njegovem času zaradi nerazumevanja pa tudi po zaslugi vodilnih (glasbenih) politikov in negenialnih, a veljavnih glasbenikov, kot je bil Salieri, niso doživeli priznanja.

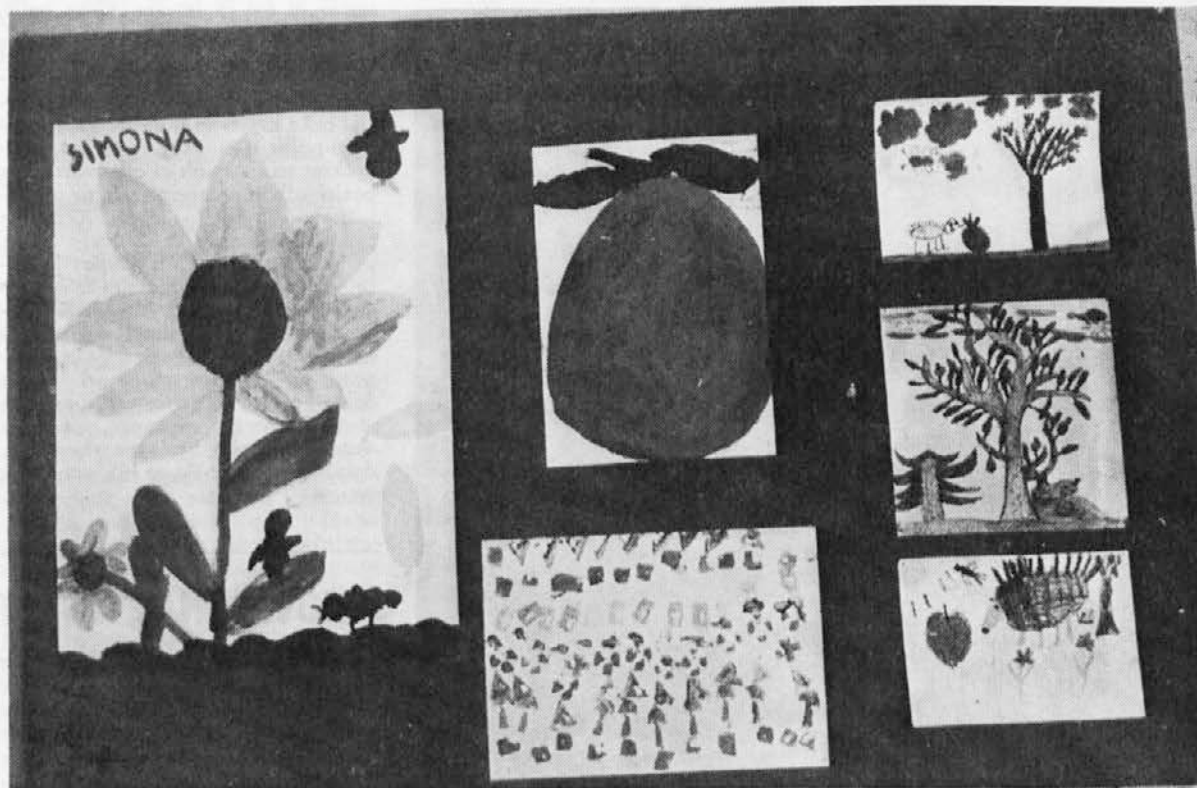
Ta in naslednji dan so vabili v kulturne domove po Mežiški dolini tudi otroke. Lutkarji KUD Kobanci iz Kamnice so uprizorili dogodivščine **Koze Lize**.

Od 21. do 28. decembra je bila v likovnem salonu na ravnem gradu odprta razstava del **Društva koroških likovnikov**.

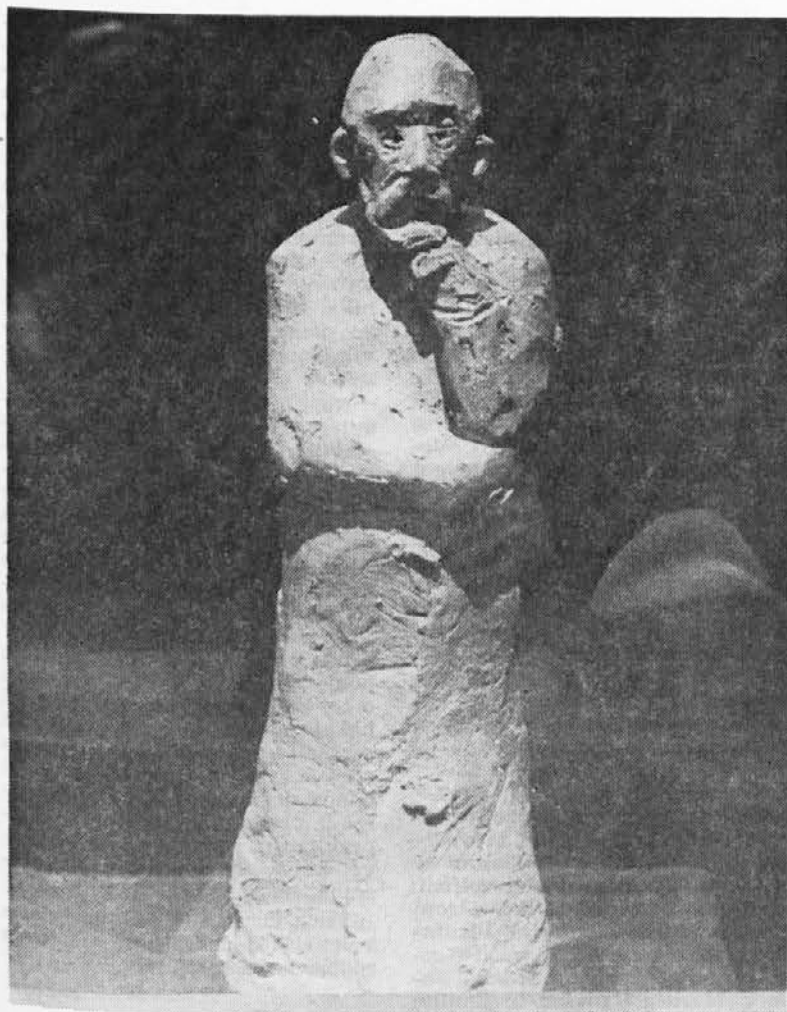
27. decembra je moški pevski zbor Vres priredil v Družbenem domu na Prevaljah **tradicionalni novoletni koncert**. V goste je povabil mešani pevski zbor Rož, pianista Marka Letonja in igralca Janeza Rohačka.

Kakor vsako leto so bile tudi letos zadnje dni decembra po vseh krajih doline raznovrstne kulturne prireditve z dedkom Mrazom.

M. P.

Pano na steni jedilnice v Armaturah na Muti

Andrej Grošel, Skica za spomenik Janezu Trdini, žgana glina, 27 cm

KULTURNO-ZABAVNA USPEŠNICA ALI RAZMIŠLJANJE OB VRTILJAKU

KAJ? Glasbeno in gledališko zabavna prireditev Hotuljski vrtljak.

KDAJ? V nedeljo, 16. decembra 1984, ob 18. uri in 18.30.

KJE? V kulturnem domu Prežihov Voranc v Kotljah.

KDO? Domači gledališčniki, pevci zabavne glasbe izpod domačih in tujih gor, zabavni in narodno zabavni ansambel ter znani in neznani gostje (iz paketa).

KAKO? V živo in v neposrednem prenosu po televiziji (iz kota dvorane).

ZAKAJ? Zato, ker je to zelo vseč množici občinstva iz Kotelj in iz drugih (manj pomembnih) krajev Mežiške doline, organizator, scenarist, režiser in voditelj oddaje Janko Torej pa je vse to znal predvideti in pričakovanja izpolniti.

In zakaj tak uvod? Zato, da bi pričarali vzdušje na vrtljaku, ki sicer v pisani besedi še daleč ne more biti tako vznemirljivo kot dogajanje na odru. Besede so enolične, odeje v črno tiska, v dvorani pa so za vzdušje napevosti in pričakovanja poskrbeli že gledalci sami s svojo množičnostjo, kakršne sicer v kulturnih domovih nismo vajeni (režiser jim je z domislico o neposrednem TV prenosu še podkrepil občutek pomembnosti), predvsem pa dogajanje na odru, ki je bilo pestro in zanimivo. Nobena točka ni smela biti predolga, nobena prezahtevna, čeprav tudi pod določen nivo ni smela pasti nobena; posebnih globlin ni bilo, super kakovosti tudi ne; organizator je

pritegnil k sodelovanju ansamble in posameznike, ki »vlečejo« mlađo in staro. Ob Kori in Samorastnikih niso smeli manjkati trije Petrovi in Marjan Smode, ki je bil s svojo zlato ploščo sploh zadnja poslastica in višek pričakovanja na vrtljaku, posebna draž za obiskovalce je bil tudi neznani gost; kot se je izkazalo, je bil to simpatični pevec Jozef Rakotorahalali z Madagaskarja. Prireditelj je ustregel tudi domačinom, saj so v zabavnih in (rahlo) satiričnih prizorih iz delovnega okolja in družinskega življenja nastopili domači igralci in pevci. In da ne bi kdo rekel, da mladi nič ne dajo na tradicijo, sta solista zapela venček starih svatovskih zbadljavk; Marjana, pevka zabavne glasbe in študentka solo petja, pa je zapela samospjev in s tem posegla tudi na področje resne glasbe.

Hotuljci so s to prireditvijo dokazali, da razumejo in obvladajo komercialno plat kulture in znajo privabiti v kulturni dom veliko gledalcev, ki tudi odhajali niso razočarani, razen tistih, ki niso dobili vstopnice ali pa so bili v dvorani tako na tesnem, da dogajanja že zato niso mogli spremljati z dobro voljo.

Zdaj čaka hotuljske kulturne delavce nova, še težja naloga: obdržati občinstvo, vsaj domačine, v kulturnem domu tudi tedaj, kadar bo na sporedu zahtevnejša prireditev drugačne vrste. Obojim je namreč potrebna nadaljnja kulturna rast.

Mojca Potočnik

SVI SU ŽELJELI ISTO

(V spomin žrtvam nesreče na Korziki)

Neko bi od njih tek proslavio,
svoj drugi ili treći rođendan,
a neko za godinu postao pionir,
neko otac, majka, djed ...
A opet bi neko od njih za
mjesec, godinu, deset ...
časno služio vojsku, neko fakultet upisao,
a neko pred matičara otišao i rekao: DA!

A svi su oni mogli
mnogo još toga da budu.
I ko zna, koliko
putovanja da putuju?
I svuda,
svuda da stignu ...

Svako od njih je imao
svoje životne želje,
a svi željeli isto:
Domovini svojoj, da se vrate,
da sa njom dijele i radost i tugu,
da još rade,
za dobro danas, za bolje sutra.
U zemlji svojoj
da žive!
I ostave pokoljenja.

Sto osamdeset je bilo
nedoživljenih života.
Sto osamdeset
nedorečenih želja ...
Svih sto osamdeset ih uze,
čelična ptica!
Polomi i sebi i njima krila.
Tamo negdje.
Daleko, od rodnog kraja ...
Da nikad više,
zajedno ne poletite,
da svoje želje,
nikad ne ostvarite ...

Dorđe Radović
TOZD RPT

RAZSTAVA DRUŠTVA KOROŠKIH LIKOVNIKOV

Že nekajkrat smo imeli priliko poudariti, da se likovna skupina Ravne uvršča med najboljše in najbolj aktivne skupine pri nas. To ugotovitev potrjuje tudi letošnja razstava slikarskih del, ki so jo člani skupine pripravili v ravenški galeriji od 21. do 28. 12. 1984.

Miran Auberšek se predstavlja s kompozicijo Graufove domačije. Oljna slika samotne kmetije pod Peco ni samo dokumentarni posnetek spomenika ljudskega stavbarstva, temveč barvno razgibana podoba okolja, v katerem stoji.

Med deli Štefana Bobka izstopata posebno dve: Telohi in Krajina. Pri njih je avtor uporabil novo tehniko, ko je kreda pomešal z vodo in s tem dosegel kar nenavadno mehko in razpoložljivost slikarskega izraza.

Franc Boštjan je na malih platnih upodobil v olju štiri letne čase. Zanimiva tema obenem razodeva kompozicijsko gradnjo pa tudi širino slikarjeve barvne skale, ki jo uporablja pri delu.

Stanislav Bričan se v svojih temčnih pastelih razvija v izrazito razpoložljivega slikarja, medtem ko se v oljih predvsem sooča z bolj »otipljivo« krajinsko in arhitekturno stvarnostjo.

Risbe s kreda in olja Srečka Frühaufa se uvrščajo med zgledne dokumentarne posnetke naše

stavbarske dediščine, še posebej slika gradiča Robindvor, ki ga je avtor upodobil tik pred rušenjem.

Podobno bi lahko opredelili tudi Alberta Hojnika, ki nas v svojih privlačnih risbah s kredo prav tako seznanja z dragoceno zapuščino ljudske stavbarske umetnosti na Koroškem.

Romantično obarvan prizvok začutimo v risbi Purkova domačija Matevža Šumaha, ki je zanimiva tudi kot vzoren dokument stare koroške samotne kmetije.

Franc Johman slika v olju in pastelu. Njegov realizem je po svoji nazornosti in koloritu le za korak odmaknjen od naivnega slikarstva, vendar ne fantazijskega, temveč naslonjenega na živo stvarnost.

Motivni svet oljnega slikarstva Ivana Večka je stilizirana arhitektura, na pogled sorodna kubistični razkrojenosti predmetnega sveta.

Izrazit figuralik v skupini je Janko Sušnik. Z njegovimi upodobitvami človeškega telesa smo se srečali že na prejšnjih razstavah. Zdaj je nekdanja čistost oblik in preprosta barvitost dobila dopolnilo v močnejšem koloritu, ki želi delovati ekspresivno, in v bolj zapleteni gradnji kompozicije. Primer Sušnikovega nekdanjega izredno privlačnega

figuralnega stila predstavlja slika Evina eksportna jabolka.

Ob zaključku moramo podkrepati pomen predstavitev del članov likovne skupine v ravenški galeriji tudi z vidika dokumentacije naše kulturne dediščine, ki je v razstavo pritegnjena v to-

likšni meri kot še nikoli doslej. Z vključevanjem teh in podobnih nalog v svoj oblikovalni program se bodo naši likovniki lahko z velikimi črkami vpisali v knjigo kulturnih dosežkov.

dr. Cene Avguštin

DEJAVNOST DRUŠTVA UPOKOJENCEV

NAČRT IZLETOV V LETU 1985

16. maja 1985 — mimo Celja in Brežic v Kostanjevico, Metliko, Črnomelj, Dolenjske Toplice na Bazo 20. Povratek mimo Brežic in Celja na Ravne.

15. junija — skozi Skofjo Loko v Cerkno in bolnico Franjo, naprej skozi Tolmin, Kobarid, Bovec na Vršič. Povratek skozi Kranjsko goro na Ljubelj, Pliberk in na Ravne.

18. julija — v Volčji potok, nato na Brezje, Bled in Bohinj (slap Savica), povratek skozi Kamnik, na Motnik in Vransko ter na Ravne.

15. avgusta — v Žalec, Šempeter, Jama Pekel, Šmartno ob Paki, skozi Mozirje, Luče, Solčavo v Logarsko dolino. Povratek po isti poti na Ravne.

19. septembra — v Pliberk, na Visoko Ostrovcu, skozi Šentvid na Gospo Sveto, skozi Celovec ob južni strani Vrbskega jezera na Otok. Nadalje ob Osojskem jezeru na Osoje. Na povratku skozi Rož v Rožek, Borovlje (pokopališče), Seles na Ravne.

Oktober — v Ruše in na Pohorje — pobiranje kostanja.

OBČINSKO PRVENSTVO UPOKOJENCEV V KEGLJANJU, STRELJANJU IN SAHU

Občinska zveza društev upokojencev Ravne na Koroškem je 27. 11. 1984 priredila v DTK na

Ravnah tekmovanje za prehodni pokal v kegljanju, streljanju in šahu. Udeležili so se ga tekmovalci iz vseh štirih krajev občine.

KEGLJANJE

Tekmovali so v borbenih paritvah. Zmagala je šestčlanska ekipa DU Ravne s 515, pred DU Prevalje I. s 418, DU Črna s 390 in DU Mežica s 350 podrtimi keglji. Izven konkurence sta podrla II. ekipa DU Ravne 386 ter II. ekipa Prevalj 367 kegljev.

STRELJANJE

Za vsako ekipo je nastopilo po pet strelcev, ki so tekmovali na strelišču z zračno puško. Zmagala je ekipa DU Ravne s 711 krogi, za kar je prejela v trajno last prehodni pokal. Druga je bila ekipa DU iz Črne s 312 krogi. Največ krogov je zadel Jože Homan, in sicer 165.

SAH

Tudi v šahu so se pomerile tri štiričlanske ekipe, kjer so zanesljivo zmagali šahisti iz Mežice z 8 točkami ter prejeli v trajno last prehodni pokal. Na drugo mesto se je uvrstila ekipa DU Ravne s 3 točkami, tretji pa so bili šahisti iz DU Črna z 1 točko.

Ervin Wlodyga

GOBARSKA DRUŽINA BO RAZŠIRILA DEJAVNOST

Gobarji na Ravnah so nekaj let organizirano delovali v okviru Društva inženirjev in tehnikov. Pred tremi leti so se osamosvojili in se je dokončno oblikovala Gobarska družina »Samorastniki« Ravne na Koroškem, ki deluje po osnovnih pravilih, ki veljajo v Zvezi gobarskih drušin Slovenije. Število članov niha med 60 in 80. K članom pač štejemo tiste, ki redno plačujejo članarino.

V drugi polovici decembra je bila tretja letna skupščina gobarske družine v Domu železarjev na Ravnah. Na njej smo preučili dosedanje delovanje. Predvsem smo ocenili, da smo prišli do določenega razpotja: doseženi so spodbudni rezultati, potrebni pa so novi pristopi in prijemi, da bi bilo njeno delo kar najbolj koristno in čimbolj zanimivo tako za njene sedanje člane kot za vse gobarje in ljubitelje narave, ki bi v dejavnosti družine videli svoj interes in bi se ji priključili.

Dosedanja aktivnost je bila bolj omejena na čas gobarske sezone, to je med marcem in novembrom, želimo pa, da bi društveno-klubsko dejavnost poteka-

la vse leto in da bi v njej sodelovalo čimveč članov. Doslej so bile osrednje aktivnosti vsakotredenska determinacija, ki je bila običajno ob ponedeljkih ob 19. uri v prostorih magistrata v krajevni skupnosti Trg, katere so se različno udeleževali člani in nečlani družine. V oktobru so bile organizirane razstave v Domu železarjev. Obisk je bil okrog dva tisoč ljudi, kar je vsekakor spodbudno. Posebno pomembno je, da smo spodbudili velik interes šolske mladine; sodelovanje s šolami pa bi moralo biti v bodoče še večje. Vsako leto septembra ali oktobra je tudi gobarski piknik pri Korošu v Zgornji Jamnici, ki je bil doslej vedno dobro obiskan.

Kot že omenjeno, smo se na letni skupščini zavzeli za nekatere novosti, ki bi jih ob že omenjenih dejavnostih radi izvedli. Tako nameravamo našo dejavnost bolj popularizirati. Že omenjenim standardnim akcijam, kot so razstava, piknik, letna skupščina in gobarski izlet, ki smo ga lani imeli v novembru na otok Krk, pa želimo dodati novo vsebino, ki bo za večino čimbolj koristna in privlačna. Ideja je veli-

ko, dokazali pa smo že, da se da z dobro voljo tudi brez posebnih sredstev, kar je problem vseh društev, marsikaj narediti. Med konkretnimi akcijami bi pristopili k evidentiranju gob v naši regiji na kartotečni način, nadalje bi pripravili in publicirali splošno navodila za gobarje, izvedli splošni izobraževalni program tudi z možnostjo uporabe filmskega medija; v zasnovi torej še nerealizirane so ideje o različnih oblikah sekcijskega ali podobnega interesnega delovanja, kot so sekcija za zaščito okolja, shranjevanje, zlasti pa uporaba gob, pri čemer nekoliko za šalo govorimo o »gurmanski sekciji«. Velja omeniti tudi idejo, da bi gobarska družina nudila pomoč organizacijam in društvom pri organiziranju piknikov, obrambnih dni in drugih shodov, seveda, če bi bil za to interes.

Koliko od teh idej bomo tudi uresničili, je odvisno od dejanskega dela. Kot povsod pa tudi tu naletimo na ljudi, ki imajo veliko idej in veliko govorijo, naredijo pa ne toliko, in ljudi, ki malo govorijo pa so vedno in povsod pripravljeni konkretno in zavzeto delovati.

Zadnja letna skupščina je izvolila naslednje organe za vodenje v prihodnjem obdobju: v upravni odbor so bili izvoljeni: Milovan Božikov, Rajko Stropnik, Jože Jurak, Marija Planinšek, Janko Dežman, Gorazd Gornik, Štefan Erjavec, Stanko Jamer, Maruša Ugovšek in Emilija

Gradišek. Za predsednika gobarske družine je bil izvoljen Milovan Božikov, za njegovega namestnika pa Rajko Stropnik. Za blagajničarko je bila izvoljena Emilija Gradišek, za tajnico pa Marija Planinšek. V nadzorni odbor so bili izvoljeni: Koloman Vrečič za predsednika ter Oto Urnaut in Betka Šavc za člana. V častno razsodišče so bili izvoljeni: Mitja Šipek za predsednika, Ivan Lajtinger za njegovega namestnika ter Franc Ivartnik, Janez Gradišnik in Oto Hafner za člane.

Ne glede na to, da imamo izvoljeno vodstvo, pa si ne predstavljamo, da bi družina forumsko delovala. Morala bi biti zlasti pobudnik in ožji organizator dejavnosti, k svojemu delu pa pritegniti čimveč članov kot tudi nečlanov. Vključitev v gobarsko družino je možna kadarkoli. Zaželene so tudi nove pobude, ki se jih morda še nismo spomnili. V prihodnjih številkah Fužinarja bomo poskušali še kaj povedati o tej dejavnosti, objaviti pa tudi nekaj prispevkov, s katerimi bi razširili znanje ljubiteljev gob in narave, jih motivirali za boljši odnos do narave, prispevali delež k prehranski kulturi in odpravljanju nevarnosti zastrupitve, ki je pri nepoznavalcih prisotna, ter morda še kaj.

Vsem članom in drugim želimo v letu 1985 dobro bero in dobro sodelovanje.

-deja

Rekreacija in šport

USPEH FUŽINARJEVIH KEGLJANJEV V ČAČKU

Kegljaški klub športnega društva Borac iz Čačka je ob 15-letnici obstoja 15. december 1984 priredil srečanje kegljaških klubov. Sodelovali so: Crvena zvezda in Partizan iz Beograda, Borac iz Čačka in Fužinar iz Ravne. Za vsak klub je tekmovala mešana dvojica. Fužinarjeva predstavnika Medika Prinčič in Rajko Podojstršek sta s 1287 podrtimi keglji osvojila 1. mesto. Prejela sta lep pokal, klub pa priznanje za sodelovanje. Čestitamo!

KEGLJANJE

Kvalifikacije za uvrstitev v enotni republiški ligi so se za obe fužinarjeve ekipe končale slabše od pričakovanih. Kegljavci Fužinarja so sodelovali poleg Rudarja iz Trbovelj v ožji krog favoritov za prvo mesto, a so si žal vse upe za napredovanje v višji rang tekmovalja zapravili že na startu kvalifikacij. Na novem kegljišču na Ravnah so kegljavci Fužinarja osvojili šele peto ali zadnje mesto, ta »spodrsrlaj« pa je bil kljub kasnejšim velikim boljšim nastopom v Mariboru, Hrastniku in v Žalcu usoden za slabšo končno uvrstitev Ravenčanov. Novi slovenski ligaš je tako postala ekipa Hmeza iz Žalca, Ravenčani pa si bodo morali z dobrimi nastopi v II. republiški ligi, ki se je že pričela, zagotoviti mesto na vrhu, kar bi jim omogočilo nastopanje v prihodnji sezoni v I. republiški ligi.

Kegljavke Fužinarja so bile prav tako neuspešne v kvalifikacijah, saj so med štirimi ekipami osvojile zad-

nje mesto. Nove članice republiške lige so postale kegljavke Aera iz Celja. Končni vrstni red kvalifikacij: moški — 1. Hmeza iz Žalca, 2. Branik Maribor, 3. Proletarec Zagorje, 4. Fužinar Ravne, 5. Rudar Trbovlje. Ženske — 1. Aero Celje, 2. Rudar Trbovlje, 3. Branik Maribor in 4. Fužinar Ravne.

Kegljaški klub Fužinar je skupaj s tozdom Družbeni standard pripravil v počastitev dneva republike otvoritveni turnir na kegljišču v Domu telesne kulture. Tako so nov objekt, ki že dobro služi tako delavcem železarne kot aktivnim kegljačem koroške regije, tudi uradno predali svojem namenu. Na turnirju je nastopilo osem moških in sedem ženskih ekip, zmagali pa so z odličnim poprečjem 890 kegljev kegljavci Fužinarja pred Rudarjem iz Trbovelj in Čardo iz Murske Sobote. V ekipi Čarde je nastopal tudi nekdanji svetovni prvak in reprezentant Miro Steržaj, ki je z 950 podrtimi keglji postavil tudi nov rekord kegljišča. Med kegljavci Fužinarja se je izkazal Silvo Belaj z 926 keglji.

Med ženskimi ekipami so bile najboljše kegljavke STC Ljubljana pred Branikom in Rudarjem, kegljavke Fužinarja pa so bile četrte.

V Mariboru je bil 15. decembra tradicionalni turnir ob dnevu JLA, katerega so se udeležile tudi kegljavke Fužinarja. Ravenčanke so bile med osmimi ekipami sedme, za veliko presenečenje pa je poskrbela Fužinarjeva igralka Marta Merkač, ki je s 431 keglji osvojila prvo mesto med posameznicami. Premagala je številne državne reprezentantke, med njimi tudi

svetovno prvakinja v dvojicah Krištofovo iz Zagreba.

ROKOMET

Na turnirju v počastitev 30. obletnice rokometu v Slovenji Gradcu je nastopila tudi moška ekipa Fužinarja in se uvrstila na pričakovano zadnje mesto. Zmagala je prvoligaška ekipa Partizana iz Bjelovara, pred Dinosa/Slovanom iz Ljubljane, Partizanom iz Slovenj Gradca in Fužinarjem.

Lep uspeh so dosegle mlade rokometašice Fužinarja, ki so na polfinalnem mladinskem turnirju v Velenju zmagale in se uvrstile na finalni turnir, ki je bil v Mariboru. V finalu so Ravančanke vsa srečanja izgubile, vendar je peto mesto v Sloveniji vendarle dobila Fužinarja. Naslov republiških prvakinja so si priigrale rokometašice Mlinotesta iz Ajdovščine. Mladinci Fužinarja so izpadli iz boja za uvrstitev med najboljši, potem ko so bili drugi na polfinalnem turnirju v Velenju, kjer je zmagala ekipa Šoštanj.

INVALIDSKI ŠPORT

Invalidsko športno društvo Samorastnik je v decembru pripravilo področno tekmovanje invalidov v kegljanju in šahu. Med šestimi ekipami so pri moških v kegljanju zmagali Slovenjgradčani pred Samorastnikom Ravne I., pri ženskah pa je bila najboljša prva ekipa Samorastnika. Tekmovanja v šahu se je udeležilo 7 ekip, najboljši pa so bili šahisti Zalca pred Slovenj Gradcem in Samorastnikom Ravne.

NAMIZNI TENIS

Na drugem republiškem selekcijskem namiznoteniškem turnirju za člane v Mariboru je v odsotnosti najboljših slovenskih igralcev Kovača, Paviča, Franka in Zalaznika zmagal igralec Fužinarja Darko Jamšek, ki se tako vse bolj uveljavlja v kakovostnem republiškem vrhu.

Na Ravnah je bilo 22. in 23. decembra 1984 v odlični organizaciji NTK Fužinar mladinsko republiško prvenstvo za posameznike in dvojice v namiznem tenisu. Izjemno lep uspeh so med 110 nastopajočimi iz 21 klubov Slovenije dosegli mladi igralci in igralke Fužinarja. Tanja Pandev

in Darko Jamšek sta si v igrah posameznikov priigrala naslova republiških prvakov, Jamšek pa je prvo mesto osvojil tudi v paru z Bezjakom. K velikemu uspehu Fužinarja na tem republiškem prvenstvu so prispevali svoj delež še dvojica Pandev in Zalokar (Jesenice), ki sta osvojili drugo mesto, ter Jamšek in Pandevova, ki sta bila pri mešanih dvojicah tretja do četrta, ter Samo Bezjak, ki je med posamezniki tudi delil 3.—4. mesto.

ODBOJKA

Odbojkarji Fužinarja so v zadnjih treh kolih jesenskega dela prvenstva premagali vse nasprotnike gladko s 3 : 0, v gosteh Pakrac iz Daruvara in Famos iz Hrasnice, doma pa Metalac iz Siska. Tako so Ravančani prvo polovico prvenstva v II. zvezni ligi zaključili z devetimi zmagami in enim porazom na Bledu in bodo prezimili na prvem mestu. Zadnje jesensko kolo bodo odigrali 9. februarja, ko se bodo doma srečali z Radničkim iz Slavonskega Broda, nakar se bo nadaljeval tudi spomladanski del. Odbojkarji Fužinarja, ki so nastopali v sestavi: Filipančič, Ban, Tušek, Ranc, Urnaut, Jež, Mlakar, Vidmajer, Košak, Čebulj, Popič in Čeplak so torej v jeseni zbrali 18 točk, drugi je Bled, tretji Student in četrty Novi Zagreb, vsi imajo po 16 točk, Mežičani pa so deveti s 6 točkami.

Ravenske odbojkarice, ki nastopajo v II. zvezni ligi, so prvenstvo končale na drugem oz. tretjem mestu s 16 točkami, kolikor jih imajo tudi odbojkarice Ferijalac/Hemije iz Modriče. Igralke Fužinarja so v decembru v zadnjih dveh kolih dosegle še dve zmagi proti igalkam iz Modriče doma in na gostovanju v Dubrovniku. Na vrhu prvenstvene razpredelnice so po jesenskem delu prvenstva odbojkarice Željezničarja iz Osijeka, ki so v lanskim sezoni izpadle iz I. zvezne lige, tokrat pa se bodo v elitno konkurenco zagotovo vrnile.

Ivo Mlakar

KARATE

8. 12. 1984 je bilo v Titovem Velenju republiško ekipno prvenstvo v karateju, ki se ga je udeležilo 8 moštev. KK Ravne so zastopali Bogomir Plešnik, Janez Žalig, Ivan Mravljak, Ivan Belaj in Roman Breznik. Zaradi

pristranskega sojenja so naši osvojili 4. mesto, čeprav so dvakrat zmagali in le enkrat izgubili. Prvi je bil KK Emona.

16. 12. 1984 je bilo v Mozirju 3. in 4. kolo karate lige koroško-šaleške

regije. Ravančani so premagali domačine s 7 : 3, proti Titovemu Velenju pa izgubili s 4 : 6. Po štirih kolih je vodil KK Titovo Velenje, naši pa so delili 2. mesto.

R. Breznik

PRIJATELJSKO SREČANJE Z JELŠINGRADOM V BANJA LUKI

V tozdu Industrijski noži že vrsto let delamo precejšen del proizvodnje za Jelšingrad — Banja Luka, zato ni nič čudnega, da smo se srečali tudi na športnem področju. Sredstva za to srečanje smo si pridobili z delom ob sobotah.

halj banjaluškega Borca. V ekipi za 8 × 100 lučajev smo zastopali naš tozd: P. Ranc, I. Mlačnik, A. Gruber, P. Metulj, J. Havle, A. Petrič, M. Kolar in I. Borovnik.

Bili smo presenečeni, saj smo premagali nasprotnike kar za 37 kegljev. Naši najboljši trije so

Spomin na srečanje v Banja Luki

26. 10. 1984 smo se z avtobusom podali na 380 km dolgo pot in zvečer prispeli v Banjo Luko. Tam nas je pričakala delegacija tovarne Jelšingrad. Ne da se napisati, kako znajo ti ljudje sprejeti svoje goste, koliko je toplih stiskov, poljubov in dobrih želja. Po večerji so nam priredili ples v motelu, kjer smo tudi prespali.

Naslednji dan smo se najprej pomerili v kegljanju v športni

čili: A. Gruber 444, I. Borovnik 442, I. Mlačnik 417.

Medtem smo se pomerili tudi v šahu na štirih deskah na 5 minut, vsak partner v vsakim dvakrat. Naš tozd so zastopali: A. Petrič, I. Ovčar, J. Havle in J. Vrhnjak. Tu pa nam je uspelo iztržiti samo dva remija, torej eno točko od 16 možnih.

Po kosilu smo imeli še srečanje ženske ekipe v metu pikada in moške v malem nogometu.

Žensko ekipo so zastopale: C. Brezovnik, I. Polovšek, Z. Kričej, M. Šumnik in M. Tomc.

Moški pa so nastopili v sestavi: F. Kričej, M. Kolar, Oskar, Kocil, Janet, P. Janko, J. Vrhnjak in L. Srebotnik.

Ženska ekipa je z lahkoto premagala nasprotnice, posebej se je izkazala naša C. Brezovnik s 44 krogi. V moški ekipi za mali nogomet pa smo imeli nekaj težav, saj sta nam manjkala v 1. polčasu dva ključna igralca, zato je bila tekma živčna in raztrgana, saj so Jelšingraščani vodili z dvema zadetkoma, drugi del igre pa smo zaigrali v polni postavi in rezultat se je menjal v našo korist. Zmagali smo z rezultatom 10 : 6. Največ je k naši zmagi pripomogel vratar M. Kolar.

Skupno smo premagali nasprotnika kar v treh disciplinah. Želimo si še več takšnih srečanj, zato smo sklenili, da bomo delali še večkrat ob prostih sobotah in si na ta način zagotovili sredstva.

Vsi menimo, da je zelo pomembno krepiti prijateljske vezi med našimi narodi in narodnostmi.

Adolf Petrič, rekreator
tozda Industrijski noži

Zimsko veselje

KAKO IZBOLJŠATI KADROVSKO STRUKTURO

V Železarni Ravne dajemo velik poudarek izobraževanju delavcev pa tudi vzgoji in izobraževanju mladine (število štipendistov že nekaj let dosega 9% zaposlenih), zato se izobrazbena struktura zaposlenih v železarni že nekaj let počasi, vendar vztrajno izboljšuje. Tako se je število delavcev z nepopolno osnovno šolo od leta 1978 do 1983 znižalo za 5% (od 30,6 na 25,7), tistih z dveletno poklicno šolo pa za 1% (od 10,9 na 9,9), pri vseh drugih izobrazbenih stopnjah pa je naraslo (osnovna šola od 10,1 na 12,2, triletna poklicna od 29,7 na 30,6, srednja šola od 8,4 na 10,8, višja od 2,1 na 2,9, visoka od 1,8 na 2,3, 3. stopnja od 0,08 na 0,14 in doktorski od 0,02 na 0,03). Odstotek delavcev z delovodsko šolo se je sicer rahlo znižal (od 6% na 5,4%), vendar je to le relativno, saj se število delavcev ne povečuje sorazmerno s povečanjem števila zaposlenih.

Kljub prikazani rasti pa je neskladje med zahtevano in dejansko izobrazbo zaposlenih še vedno precejšnje. Izobrazbena struktura bi se verjetno hitreje izboljševala, ko bi problematiko kadrovanja in izobraževanja obravnavali kompleksno in bolj načrtno. Tega se v kadrovske službi zavedajo, zato so se lotili dveh projektov, s pomočjo katerih bodo kadrovska vprašanja in problematiko izobraževanja lahko začeli reševati načrtneje in na znanstveno-strokovni podlagi. Prvi ima naslov Razvoj kadrovanja v Železarni Ravne, drugi pa Razvoj izobraževalne funkcije. Izdelali so še analizo izobrazbene strukture vodilnih, vodstvenih in strokovnih delavcev, kar je sestavni del prvega projekta, pripravljajo pa še analizo za vse druge delavce, in sicer po poklicih in po tozidih ter delovnih skupnostih.

Tehniko mladim

Dosedanji rezultati so pokazali, da je izobrazba mnogih delavcev v železarni nižja, kot jo zahteva delovno mesto in kot bi bilo glede na zahtevnost dela potrebno, največje neskladje pa je v metalurških tozidih (50%). Seveda vsi delavci izpolnjujejo formalne pogoje; izobrazbeni primanjkljaj je v tem smislu, da v primeru, kjer sta za delovno mesto določena alternativna pogoja (npr.: visoka izobrazba in manj delovnih izkušenj ali višja izobrazba in z več delovnimi izkušnjami pridobljena delovna zmožnost), mnogi izpolnjujejo drugi pogoj.

Z analizo izobrazbene strukture so ugotovili, da kar 50% vodilnih in vodstvenih delavcev ne dosega višjega izobrazbenega pogoja, pri strokovnih delavcih pa je ta odstotek še nekoliko višji (55%). Problematično je stanje v pripravih dela, kjer 61% strokovnih delavcev nima zahtevane izobrazbe, pa tudi stanje v razvojnih službah — največ jih je v tozidu RPT — ni zadovoljivo, saj 29% strokovnih delavcev ne dosega višjega izobrazbenega pogoja.

Nekateri imajo pripombe na kriterije analize izobrazbene strukture, češ, da bi morala šteti delavce, ki izpolnjujejo nižji izobrazbeni pogoj in z delom pridobljeno delovno zmožnost, med tiste, ki imajo zahtevano izobrazbo. Vendar to pri nas ni formalno rešeno niti za strokovne niti za proizvodne delavce, saj npr. tistim, ki imajo nepopolno osnovno šolo, priznamo le to izobrazbo, ne pa tudi tiste, ki so si jo pridobili s tečaji za opravljanje določenih del (npr. žerjavovodski). To plat bi torej morali tudi formalno urediti, nakar bo neskladnost v izobrazbeni strukturi precej manjša in bolj ustrezna dejanskemu stanju, kot kaže analiza.

Čeprav rezultati analize še niso dokončni in so po mnenju nekaterih prestrogi, pa je jasno, da izobrazbena struktura zaposlenih v železarni ni dobra; ker pa je delo močno odvisno od znanja, je treba storiti vse, da bi se izboljšala.

Dolgoročno lahko to dosežemo s selektivnejšim zaposlovanjem — sprejemati le delavce z zahtevano izobrazbo in pri alternativnih izobrazbenih pogojih dajati bistveno prednost višji izobrazbi ter zaostri ugotavljanje z delom pridobljenih delovnih zmožnosti — že zdaj in v bližnji prihodnosti pa je treba poskrbeti za stalno strokovno izpopolnjevanje zaposlenih.

Načelno je kadrovska služba obe zahtevi poskušala upoštevati tudi doslej, zaradi pomanjkanja ustreznih kadrov pa ju je morala marsikdaj prezreti; v razmerah, ko se število delovnih mest bistveno ne povečuje, število iskalcev zaposlitve pa raste, bo selektivno politiko zaposlovanja gotovo lažje voditi. Zaradi težkih razmer na tržišču, predvsem vedno večjih zahtev po kakovosti izdelkov, bomo morali od vseh, predvsem pa od odgovornih in strokovnih delavcev zahtevati, da bodo redno izpopolnjevali svoje znanje. Doslej je bilo strokovno izpopolnjevanje premalo načrtno organizirano in preveč prepuščeno pobudam in interesom posameznikov.

Problematiko je skupaj s strokovnimi delavci kadrovske službe obravnaval strokovni kolegij za kadrovska vprašanja, ki ga vodi član poslovodnega odbora Ivan Žagar. Sprejel je vrsto usmeritev za prihodnjo politiko kadrovanja in izobraževanja v Železarni Ravne.

Sklenil je, da je treba izobrazbeno strukturo delavcev na reelekciji in drugih vodstvenih delavcev izboljšati, zato mora kadrovska služba izdelati program funkcionalnega izobraževanja s poudarkom na vodenju proizvodnih procesov, organizaciji in metodah dela ter na oblikovanju medsebojnih odnosov.

— Delavci, ki imajo manj kot 20 let delovne dobe in nimajo zahtevane izobrazbe, jo morajo izpopolniti z izobraževanjem ob delu ali iz dela.

— Treba je evidentirati kadre za vodilna in vodstvena dela in za ta delovna mesta zagotoviti kadre z zahtevano izobrazbo.

— V železarni bomo začeli urediti politiko pomlajevanja teh kadrov.

— Poskrbeti moramo za dosledno ocenjevanje delavcev na reelekciji.

Posebej za strokovne delavce je SKK zahteval, da je treba razčleniti, kateri delavci opravljajo administrativna, kateri strokovna in kateri razvojna dela, kadrovska služba pa mora s pomočjo ravnateljev tozidov izdelati programe za pospešeno usposabljanje strokovnih delavcev in vsem omogočiti strokovno prakso.

Dopolnilno izobraževanje je treba omogočiti tudi vsem delavcem na drugih delovnih mestih, predvsem seveda tistim, katerih izobrazba je nižja od zahtevane.

Kadrovska služba mora v prihodnje ob sprejemanju novih delavcev namenjati večjo pozornost tudi njihovu osebnostnemu in strokovnemu profilu.

Namen kadrovske službe in zahteve strokovnega kolegija za ka-

JANKO SVETINA

Kratka je bila tvoja življenjska pot. V srcih najbližjih pa ostane bolečina.

Janko se je rodil v kmečki družini 28. 10. 1960. leta. Osnovno šolo je obiskoval v svojem rojstnem kraju. Že v rani mladosti se je zanimal za strojništvo in se po končani osnovni šoli odločil za poklic avtomehnika. S prizadevnim delom in veliko zagnanostjo je po treh letih uspešno končal šolanje.

Kot vsakega mladega in zdravega fanta je tudi njega doletela čast, da je bil poklican na službo vojaškega roka. Tudi v JLA se je pokazal kot strokovnjak svojega poklica in bil zaradi tega primerno nagraden.

Po vrnitvi iz vojske se je zaposlil v DO Avtoprevoz Dravograd, kjer je služboval do leta 1981. Velika želja po izpopolnjevanju v stroki ga je venomer gnala naprej. Šel je po stopinjah svojega očeta ter se zaposlil leta 1981 v Železarni Ravne v tozidu Transport. S svojim prizadevnim delom je hitro napredoval in vse do svojega usodnega dne opravljal dela in naloge avtomehnika za zahtevna dela.

Bil je priljubljen in spoštovan med sodelavci, zato so mu zaupali delegatsko mesto v najvišjem organu samoupravljanja, to je v delavskem svetu tozda.

Tudi graditev naše samoupravne socialistične skupnosti mu ni bila tuja.

Toda kruta usoda je prerano pretrgala nit mladega življenja, katerega želja je bila pravičnejši in boljši jutri za delavca — samoupravljalca.

Dragi Janko, danes, ko se zdaj nič poslavljamo od tebe, se ti zahvaljujemo za vse, kar si prispeval k našemu napredku in ti obljubljam, da bo tvoj lik vestnega delavca in prijatelja za vedno ostal v našem spominu.

V imenu tozda in DPO izrekam svojcem in sorodnikom iskreno sožalje.

drovska vprašanja so jasne: z načrtnim in doslednim delom izboljšati izobrazbeno strukturo zaposlenih v Železarni Ravne. Kjer pa sta na delu načrtnost in doslednost, so tudi uspehi prej ali slej vidni. V interesu nas vseh je, da bi se kmalu pokazali.

Po analizi izobrazbene strukture in po zapisniku seje SKK pripravila Mojca Potočnik

Kadrovska gibanja v novembru

Novembra je bilo v železarni zaposlenih 6029 delavcev. Število se je v primerjavi s prejšnjim mesecem nekoliko znižalo zaradi odhodov delavcev v JLA.

DELOVNO RAZMERJE SO SKLENILI

JEKLARNA — Boromisa Pero, strojni delovodja, Meh Roman, delovodja, Pepshi Ali, Vidić Slobodan, Đokić Vidoslav, NK delavci — vsi iz druge DO; Lipovnik Dani, ključavničar — iz TOZD SGV, Gostenčnik Jakob, skladišni delavec — iz TOZD Komerciala.

JEKLOLIVARNA — Izak Jaroslav, gimnazijski maturant, Smolar Darko, ekonomski tehnik, Žunec Branko, Mori Marko, strojna tehnika, Gorenšek Konrad, modelni mizar, Debeljak Tomo, kalupar — iz JLA.

VALJARNA — Tamše Stanislav, ključavničar — iz JLA; Ošlovnik Danica, prodajalka, Josipović Svetozar, ključavničar — iz druge DO.

KOVAČNICA — Triplat Borut, gimnazijski maturant, Sekanić Milorad, NK delavec — prva zaposlitev; Kogelnik Andrej, elektro tehnik, Ciglar Adolf, NK delavec — iz druge DO.

JEKLOVLEK — Topić Željko, kmetijski tehnik — prva zaposlitev; Miklave Janko, NK delavec — iz druge DO.

STROJI IN DELI — Jošt Miran, navtični tehnik, Navotnik Peter, strugar — iz JLA.

ORODJARNA — Strmšek Frančiška, NK delavka — iz TOZD Stroji in deli.

TRO — Gostenčnik Jolanda, Plimen Samo, NK delavca — prva zaposlitev.

ARMATURE — Kremzer Danilo, strojni tehnik, Helbl Boris, NK delavec — iz JLA.

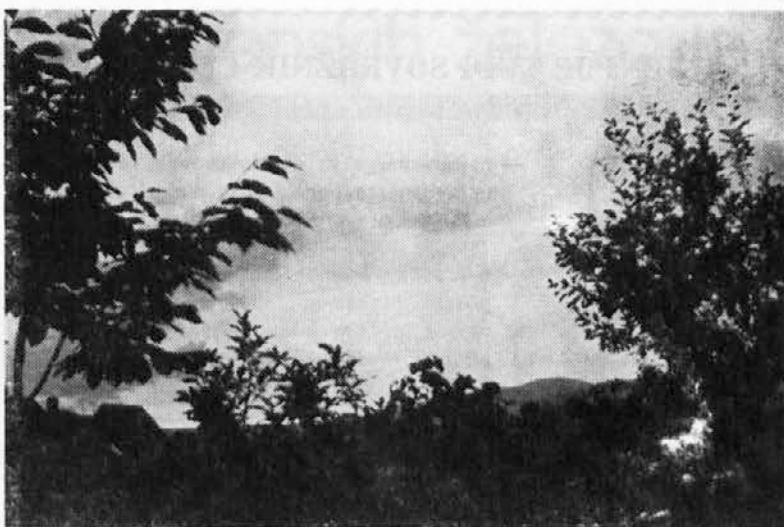
ENERGIJA — Škafar Jože, ključavničar — iz druge DO; Selišnik Srečko, skladišnik — iz TOZD Vmetarna.

ETS — Pogorevnik Ivica, prodajalka — prva zaposlitev.

SGV — Dornik Samo, strojni tehnik — prva zaposlitev; Hajdini Limon, gimnazijski maturant, Laznik Marijan, ključavničar — iz druge DO; Kormanšek Rajko, rezkalec — iz JLA; Cinac Šerif, transportni delavec — iz TOZD Pnevmatični stroji.

PII — Zavratnik Dragica, inž. gradbeništva — iz druge DO; Šuler Darko, inž. — iz TOZD Jeklolarna.

KOMERCIALA — Lazič Radojko, NK delavec, Pavličič Maksimiljan, ključavničar — iz druge DO; Mlakar Milan, NK delavec — iz TOZD Industrijski noži, Balažič Jože, strojni tehnik — iz TRO.

Obrisi

KONTROLA KAKOVOSTI — Hartman Peter, ključavničar — iz TOZD Pnevmatični stroji.

DRUŽBENI STANDARD — Čorluka Mirjana, administrator — iz druge DO; Gostenčnik Janez, kmetovalec — prva zaposlitev.

KSZ — Kristan Vera, štavdeker Ivanka, Ledinek Marija, NK delavke — iz druge DO.

DO TSD — Grnjak Robert, avtomehaničar, Repas Jožica, rezkalka, Pori Danilo, instalater vodovoda, Pogorevc Niko, str. kovač, Kališnik Miran, ključavničar, Geld Zlatko, str. delovodja, Gros Srečko, Kozlar Marijan, NK delavca — vsi iz druge DO; Čepelak Davorin, str. tehnik — iz JLA; Vute Andrej, Krivograd Edvard, rezkalca — iz TOZD Stroji in deli.

DELOVNO RAZMERJE JE PRENEHALO

JEKLARNA — Cehner Miran, Uranker Mirko, zidarja livnih plošč — v JLA; Cvetković Dragutin, pripravljalca za litje — samovoljno.

JEKLOLIVARNA — Pečnik Anton, brusilec na rafami, Makan Zorko, str. oblikovalec, Obrul Albert, delavec na torni žagi, Vrenčur Janez, skladišnik, Novak Danilo, brusilec SBS — v JLA; Kavtičnik Franc, skladišnik — invalidsko upokojen; Burjak Franc, ročni oblikovalec — umrl; Balaban Mladen, avtogeni rezalec — sporazumno; Šuler Darko, inž. pripravnik — premeščen v PII.

VALJARNA — Merzdovnik Stanislav, valjavec, Matković Ivo, ključavničar — v JLA; Pavlović Živojin, transportni delavec — samovoljno.

KOVAČNICA — Grile Marijan, Kun Zdenko, Očepek Milan, čistilci polizdelkov — v JLA.

ORODJARNA — Robin Ervin, rezkalec, Mori Danilo, ključavničar — v JLA; Čebul Franc, strugar — sporazumno.

STROJI IN DELI — Zaže Mirko, brusilec, Lipovnik Srečko, strugar — v JLA; Strmšek Frančiška, čistilka — premeščena v Orodjarno, Vute Andrej, Krivograd Edvard, rezkalca — premeščena v DO TSD; Katalinič Blaž, skladišni delavec — invalidsko upokojen.

INDUSTRIJSKI NOŽI — Gorenšek Zvonko, brusilec, Merkač Vlado, rezkalec — v JLA; Mlakar Milan, rezkalec — premeščen v Komercialo.

PNEVMATIČNI STROJI — Ravlan Mirko, ključavničar, Zdovec Jože, strugar, Plovošek Marjan, rezkalec,

Mager Franc, strugar — v JLA; Mohorko Darjan, vrtalec — sporazumno; Hartman Peter, monter — premeščen v KK, Cinac Šerif, transportni delavec — premeščen v SGV.

VZMETARNA — Vuletić Živko, brusilec koncev listov — dana odpoved; Perić Boško, odlagalec pri napustni peči — izključen; Selišnik Srečko, skladišnik — premeščen v Energijsko.

TRO — Potočnik Matevž, vodja strugarne — invalidsko upokojen; Balažič Jože, samostojni tehnolog — premeščen v Komercialo.

ARMATURE — Šafner Boris, Kogelnik Robert, Ovčar Danijel, vsi strugarji — v JLA.

TRANSPORT — Kolman Miroslav, pomožni delavec — samovoljno.

ENERGIJA — Fijavž Vili, strojnik kisikarne — v JLA.

ETS — Iršič Dušan, obratni elektrikar — v JLA.

SGV — Krevh Boris, rezkalec, Kaučič Jože, strugar — v JLA; Zih Damijan, skoblar — izključen; Lipovnik Dani, ključavničar — premeščen v Jeklarno.

PII — Jelen Bojan, dipl. inž. za elektro projekte — v JLA.

RPT — Mlačnik Branišlav, ref. za šifriranje, Pokeršnik Milan, dipl. inž., pripravnik — v JLA; Strgar Ferdinand, laborant za meritve — invalidsko upokojen.

KOMERCIALA — Poročnik Janez, pomožni delavec — v JLA; Gostenčnik Jakob, skladišni delavec — premeščen v Jeklarno.

DRUŽBENI STANDARD — Srčič Terezija, sobarica — starostno upokojena; Stanislavić Milena, kuharska pomočnica — sporazumno.

DO TSD — Triglav Milan, rezkalec, Rožej Anton, ključavničar, Oder Darko, monter — v JLA.

Kadrovska služba

POPRAVEK

V Informativnem fužinarju št. 12. 1. 1984 se nam je v tabeli Jubilanti v letu 1984 na str. 3 zgodila neljuba napaka: Kovinarstvo iz Ljubnega ima namreč 9 jubilarov.

Prizadete prosimo, da nam to opričijo.

Urednik

Dvojica

OGENJ JE TUDI SOVRAŽNIK ČLOVEKA

Vedite, da požar lahko nastane zaradi:

- nepredvidnega in nestrokovnega ravnanja pri upravljanju s plinskimi in električnimi napravami ter pripomočki pri kuhi in ogrevanju;

- nepravilne hrambe kurilnega olja in plinskih jeklenk. Mešanica hlapov ene ali druge mešanice z zrakom lahko povzroči ob eksploziji strašno razdejanje. Zato moramo te posode hraniti v požarno varnih prostorih, kjer ni drugega toplotnega vira, in v zračnih prostorih;

- nepravilno postavljenih in pokvarjenih kurilnih naprav, poškodovanih dimnikov in dimovodov;
- slabo vzdrževanih in zakrpanih električnih elementov, električnih kablov, varovalk, kar vedno povzroči kratek stik;

- kajenja na požarno nevarnih mestih, kjer so gorljive snovi vseh nevarnostnih stopenj in zaradi odmetavanja še žarečih cigaretnih ogorkov po tleh in v posode, kjer je odvržen odpadni material, kajenja v postelji itd.;
- varjenja na ogroženih in nezavarovanih mestih;
- požiganja suhe trave brez izdanih dovoljenj in brez nadzorstva, ne upoštevanje vremenskih razmer, zaradi katerih pogostokrat zajame požar velike gozdne površine;

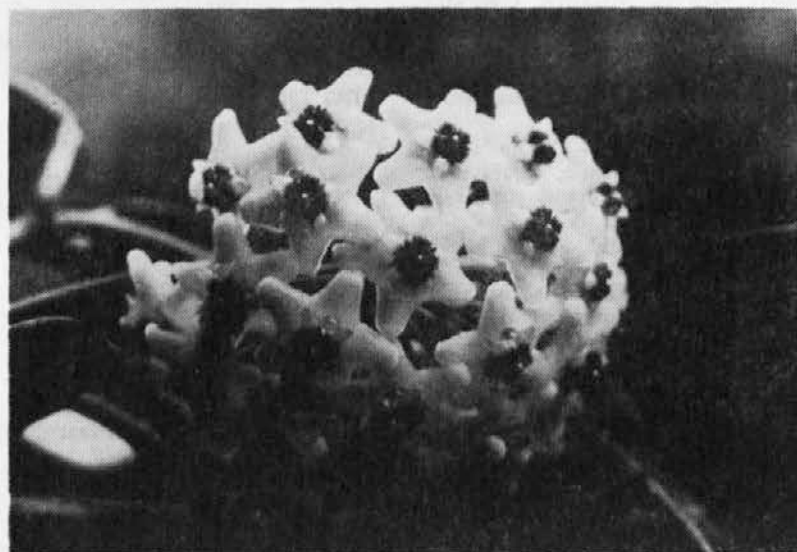
- tega, ker smo opustili nadzor nad napravami, ki lahko povzročijo požar, pa smo vse skupaj prepustili naključju in odšli po svojih opravkih, ne da bi izključili elemente, ki lahko povzročijo požar.

SAMOZAŠČITA

Decembra smo prek javnih občil zvedeli, da je na frankfurtskem letališču nepridiprav ukradel večjo pošiljko deviz. Na letališče se je pripeljal s kombijem, opravil dejanje v desetih sekundah in z avtom spet pobegnil. Vprašamo se lahko, kdo je kriv za nesamozaščitno ravnanje pri prenosu denarja. Pogosto se dogaja, da nepridipravi oropajo kakšno denarno poslovalnico tudi v naši domovini, kar naj bo v premislek.

Vsaj pri nas v železarni smo nekako zaščitili razdeljevalce ob času izplačila OD. Tudi takrat, ko morda nosijo samo nekaj ti-sočakov. Dolžnost zaščite opravljajo predstavniki narodne zaščite. Čeprav se tem varuhom ob prihodu in odhodu z razdelilnega mesta OD posamezniki posmehujejo, je razprava o smotrnosti take oblike čuvanja odveč, ali povedano drugače: samozaščitna osveščenost mora biti nenehna.

-ek

Lepota na kupu

JUGOSLOVANSKE OLIMPIJSKE MEDALJE LOS ANGELES '84

Na 23. poletnih olimpijskih igrah v Los Angelesu leta 1984 je bil jugoslovanski šport izredno uspešen. Ob tej priložnosti je izdala skupnost jugoslovanskih PTT serijo 8 priložnostnih znamk, na katerih so simbolično prikazani športni motivi panog in disciplin, v katerih so jugoslovanski športniki dobili kakšno olimpijsko odličje.

Vse znamke imajo vrednost 26 dinarjev, prikazani pa so rokoborba, boks, kajak, rokomet, nogomet, kosarka, vaterpolo in veslanje.

Jugoslovanski šport je z 18 olimpijskimi odličji, ki jih je dobil na 23. poletnih olimpijskih igrah, dosegel doslej največji uspeh, športniki, ki so dobili medalje, pa so dostojno predstavili neuvrščeno socialistično samoupravno Jugoslavijo. Jugoslavlani so se borili v 17 športnih panogah in disciplinah ter naredili izreden vtis in po srebrni medalji v veleslalomu na 14. zimskih olimpijskih igrah v Sarajevu pridobili visok ugled jugoslovanskemu športu v svetu.

Znamke je likovno obdelal Dušan Lučič, natisnil pa jih je Zavod za izdelavo bankovcev v Beogradu in tehniki večbarvnega ofseta v polah po 8. V osrednjem delu pole je prikazan obris olimpijske medalje.

Znamke so prišle v prodajo 14. novembra 1984.

UMETNOST — TUJI MOJSTRI V JUGOSLOVANSKIH MUZEJH IN GALERIJAH

Ob 140-letnici ustanovitve in dela Narodnega muzeja v Beogradu (1844 do 1984) je izdala skupnost jugoslovanskih PTT tradicionalno serijo priložnostnih poštne znamk v petih vrednostih v okviru teme »umetnost iz ciklusa »Dela tujih umetnikov v jugoslovanskih muzejih in galerijah«, in sicer:

- 6,00 din Ferdinand Waldmüller »Portret gospe Tatčevke«
- 26,00 din Pierre-Auguste Renoir, »Kopalka«
- 26,00 din Henri Matisse, »Ob oknu«
- 38,00 din Paul Gauguin, »Dekle s Tahiti«
- 40,00 din Edgar Degas, »Balerina«

Grafična obdelava znamk je delo Dimitrija Čudova. Motive je izbral Vladimir Popović. Znamke so natisnili v tiskarni Forum v Novem Sadu v tehniki večbarvnega ofseta v polah po 25. V prodajo so prišle 15. novembra 1984. f. u.

ZAHVALA

Kot bežna senca so minila leta dela v tozdu SGV, oddelek strojne obdelave. Posloval sem se od vas z občutkom sreče, da je zahtevno delo pri vzdrževanju v tako velikem kolektivu, kot je Železarna Ravne, zame končano.

Želim vsem v tozdu SGV veliko uspeha pri delu, medsebojnega razumevanja, tovarištva in nesebične poštenosti.

Za vse dobro, kar sem doživel, hvala vodstvu, vsem družbenopolitičnim organizacijam, delegatom v SIS, onim, ki so pomagali oblikovati kulturno življenje v tozdu, ter vsem, ki so pripravili tako lepo darilo za slovo.

Posebno se zahvaljujem vsem sodelavcem strojne obdelave in spremnih služb za lepe besede na poslovnem večeru, Marti Vrenčur pa za sonetni venec.

Jože Štrekelj

ZAHVALA

Delovni skupini PD tozda SGV, posebej pa tov. Alojzu Hrastniku se najlepše zahvaljujem za darilo ob 50-letnici.

Franc Prepadnik

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se najlepše zahvaljujem delavcem tozda TRO za darilo in sindikatu za izkazano pozornost.

Angela Butolen

ZAHVALA

Dragi sodelavci špedicije, zaradi bolezni se je naše sodelovanje žal prehitro izteklo. Iz srca se vam zahvalim za prijetne trenutke v letih skupnega dela. Posebej hvala za pozornost in dragoceno darilo ob mojem odhodu v pokoj.

Želim vam še mnogo delovnih uspehov in medsebojnega razumevanja, v zasebnem življenju pa veliko sreče in zdravja.

Ivan Pogorevčnik

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi žene in mame **Pavle Slemenjak** se zahvaljujemo delavcem Valjarne in SGV ter sorodnikom in znancem za darovano cvetje, ravnemu pihalnemu orkestru za žalostinke in vsem, ki so sočustvovali z nami.

Mož in hčerki

ZAHVALA

Iz srca se zahvalimo vsem, ki ste z nami delili žalost in nam bili v oporo v bridkih urah, ko je iznenada in veliko prezgodaj ugasnilo življenje naše drage mame in babice **Marije Hudrap** z Gledališke ulice 10.

Prisrčna hvala tudi vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo s cvetjem pospremili na njeni zadnji poti; hvala Pihalnemu orkestru ravnstskih železarjev za žalostinke in g. župniku za iskrene in tople poslovnice besede.

Njeno plemenito srce bomo ohranili v trajnem spominu.

Hudrapovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža, očeta in dedka **Jožefa Goleta** se zahvaljujemo dežurnemu zdravniku dr. Dolencu za požrtvovalnost, gospodu kaplanu za opravljen pogrebni obred, sosedom in delovnim organizacijam za vence in denarno pomoč ter vsem, ki so ga pospremili na zadnji poti.

Žaluoja žena, hčerki in sin z družinami

Izdaja delavski svet Železarnice Ravne kot mesečnik v nakladi 6000 izvodov. Ureja uredniški odbor: Jože Gruden, Ivica Klančnik, Marjan Kolar, Franjo Miklavc, Vladimir Novinšek.

Uredništvo: glavni in odgovorni urednik Marjan Kolar, novinarki Helena Merkač in Mojca Potočnik, tajnica Jelka Jamšek.

Telefon 861, 131, int. 304.

Tisk CGP Večer, Maribor.

Glasilo je po 7. točki 1. odst. čl. zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ, št. 33/72 in mnenju sekretariata za informacije SRS, št. 421-1/72 prosto plačila prometnega davka).

Fotografije za to številko so prispevali: H. Merkač, M. Motaln, M. Potočnik, Z. Strgar, kadrovska služba in oddelek za informiranje.